

HAZİRAN 2023

SULTANI

Galatasaraylılar Derneği ücretsiz yayını

Tarihiyle, Tarifiyle
Galatasaray Pilavı

ARED PONTİOĞLU

Yeniden Gül Baba

İZZEDDİN ÇALIŞLAR

"Dünyanın neresine
gidersem gideyim
yatakhane arkadaşlarımı
yanımda hissederim"

AYÇE ÇELİKEL İLE
RÖPORTAJ

Cennet Hisarönü
Körfezi ve Mektepli
Müdavimleri

TUNÇ AYTUNÇ

"Derneğimiz
bariyersiz bir iletişime
ev sahipliği yapıyor"

IRMAK ALUKAN İLE
RÖPORTAJ

Minderden Ringe,
Kortlardan Gökyüzüne
Mektepli Sporcular

KORAY GÜRTAŞ

"Galatasaray'da görev
almak aynı zamanda
çağdaş, laik Türkiye
Cumhuriyeti'ne katkıda
bulunmaktır"

İSKENDER ÇAYLA İLE
RÖPORTAJ

Yüz On Yıl Önce
'Uzak Kuzey'de
Galatasaraylı Bir Gezgin

ÖMER BOZKURT

Denizcilik Eğitiminde
Simülasyonlar

A. CELALETİN
GÜLLAPOĞLU

Aşkın ve
Atatürk'ün
Ressamı
Faruk Geç

NURTEN YALÇIN ERÜS

Beyoğlu'nda
Eşsiz Bir Hazine
Galatasaray
Müzesi

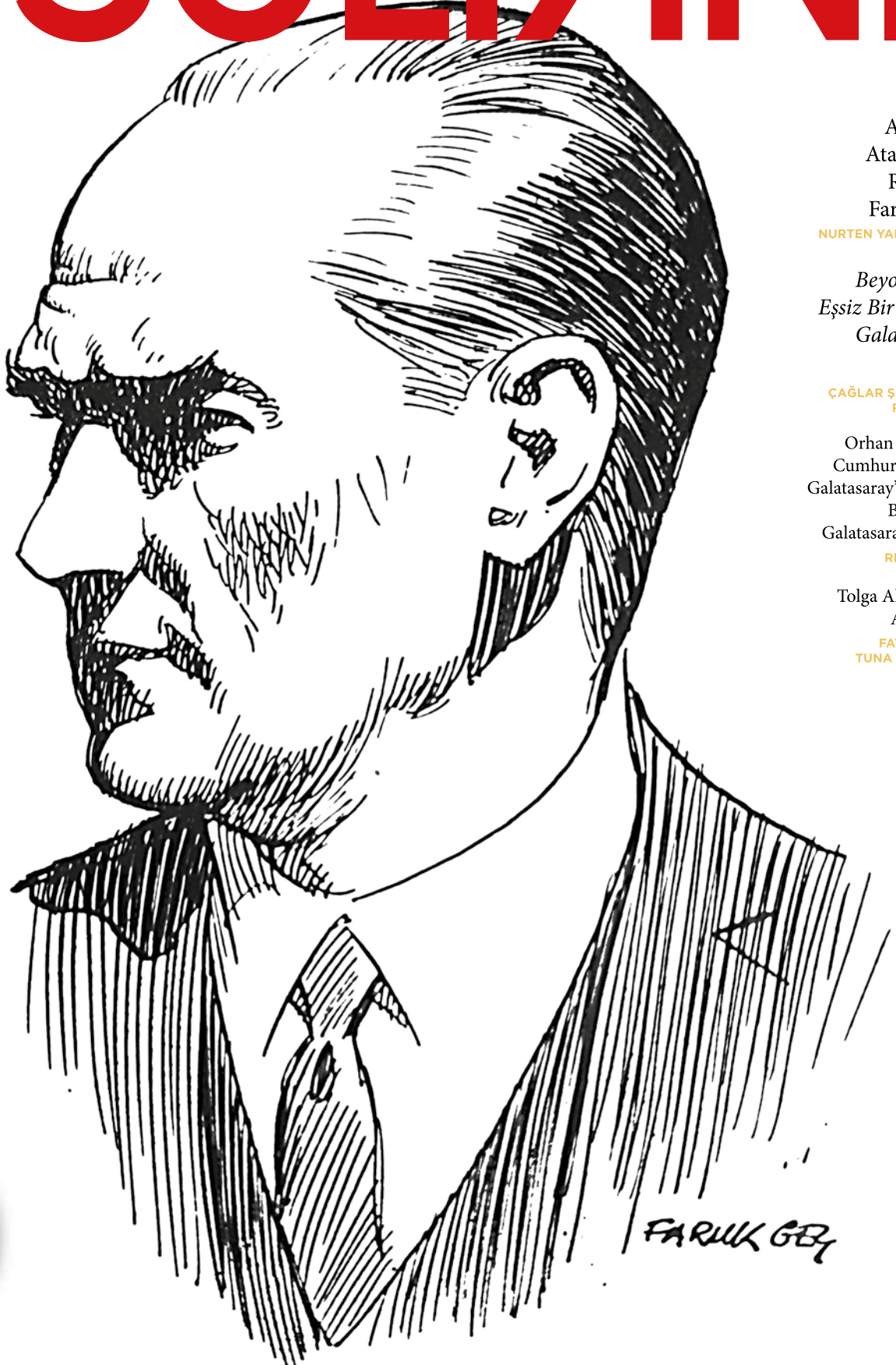
ÇAĞLAR ŞAVKAY İLE
RÖPORTAJ

Orhan Karaveli:
Cumhuriyet'in ve
Galatasaray'ın Tanığı
Bir Büyük
Galatasaraylı Yazar

REHA BİLGE

Tolga Akyıldız'ın
Ardından

FATİH UYSAL
TUNA KİREMITÇİ

KATKIDA

ARIN ALAGÜN, ALİ NEJAT ALPAT, TUNÇ AYTUNÇ, AHMET BAŞAR, FİDEL BERBER, REHA BİLGE, ÖMER BOZKURT, SEDA KOÇALI BÜYÜKLÜ, AYÇE ÇELİKEL, İZZEDDİN ÇALIŞLAR,

BULUNANLAR:

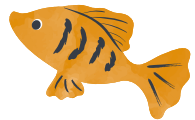
İSKENDER ÇAYLA, NURTEN YALÇIN ERÜS, A. CELALETİN GÜLLAPOĞLU, KORAY GÜRTAŞ, TUNA KİREMITÇİ, BERK KUTENGİN, ARED PONTİOĞLU, ÇAĞLAR ŞAVKAY, FATİH UYSAL

Denizlerin Sesi Deniz Kâşifi

Topladığı verilerle ODTÜ Deniz Bilimleri Enstitüsü'nün önderliğinde tüm akademi ve bilim dünyasının deniz araştırmalarına ışık tutacak, Türkiye'nin ilk ve tek insansız sualtı planörü **"Deniz Kâşifi"** yolculuğuna başladı.

Bilimin ışığıyla, denizin derinlikleri aydınlanıyor.

SULTANİ DERGİ • HAZİRAN 2023

- 2 Başkanın Mesajı — FİDEL BERBER
- 4 Cemiyetten Haberler — SEDA KOÇALI BÜYÜKLÜ
- 24 Aşkın ve Atatürk'ün Ressamı Faruk Geç — NURTEN YALÇIN ERÜS
- 30 Tarihiyle, Tarifiyle, Galatasaray Pilavı — ARED PONTIOĞLU
- 36 "Dünyanın neresine gidersem gideyim..." — AYÇE ÇELİKEL İLE RÖPORTAJ
- 42 Cennet Hisarönü Körfezi — TUNÇ AYTUNÇ
- 48 Yeniden Gül Baba — İZZEDDİN ÇALIŞLAR
- 54 "Bariyersiz iletişimin adresi..." — IRMAK ALUKAN İLE RÖPORTAJ
- 58 Beyoğlunda Eşsiz Bir Hazine — ÇAĞLAR ŞAVKAY İLE RÖPORTAJ
- 66 Minderden Ringe... — KORAY GÜRTAŞ
- 72 "Galatasaray'da görev almak..." — İSKENDER ÇAYLA İLE RÖPORTAJ
- 76 Yüz On Yıl Önce Uzak Kuzey'de — ÖMER BOZKURT
- 82 Denizcilik Eğitiminde Simülatörler — A. CELAETTİN GÜLLAPOĞLU
- 84 Tolga Akyıldız'ın Ardından — TUNA KİREMİTÇİ, FATİH UYSAL
- 86 Orhan Karaveli Portre Yazısı — REHA BİLGE
- 91 Kaybettiklerimiz
- 92 Bulmaca — ALİ NEJAT ALPAT

KAPAK RESMİ: Faruk GEÇ (1951 mezunu) Oğlu Emre Geç'in değerli katkılarıyla yayınlanmıştır.

SULTANİ Galatasaraylılar Derneği ücretsiz yayını. YAYIN TÜRÜ: Yaygın Süreli. İMTİYAZ SAHİBİ: Galatasaraylılar Derneği adına Fidel Berber (123), Başkan.
YÖNETİM YERİ: Galatasaraylılar Derneği, Çalıkluşu Sokak N°7 1. Levent Beşiktaş 34330 İstanbul - www.galatasaraylilardernegi.org.tr
YAYIN YÖNETMENİ: Nurten Yalçın Erüs (125) - YAYIN KURULU BAŞKANI: Berk Kutengin (123) - EDITÖR: Zeynep Özeltin - GÖRSEL YÖNETMEN: Ahmet Başar (122)
GRAFİK TASARIM: Mehmet Akif Atasoy - YAPIM: Üretimevi Ltd., Gökdeniz Toprak - FOTOĞRAFLAR: İlgili yazarlar ve GS Müze arşivi.
REKLAM KOORDİNATÖRÜ: Seda Koçali Büyüklü. Telefon: 0212 270 19 08 / Faks: 0212 281 99 02 / E-posta: dernek@galatasaraylilardernegi.org.tr
BASKI: Özgün Basım Ltd., Seyrantepe İstanbul, Sertifika N° 48150 - HER HAKKI MAHFUZDUR. Dergideki yazı, fotoğraf ve diğer görsellerin izin alınmadan veya kaynak gösterilmeden her türlü ortamda çoğaltılması yasaktır. NOT: Bu sayıda kullanılan kesme işaretleri, TDK'nın sonradan aldığı kararlar "Kurum, kuruluş, kurul, birleşim, oturum ve iş yeri adlarına gelen ekler kesmeyle ayrılmaz." kuralına göre düzenlenmiştir.

BAŞKANIN MESAJI

Sevgili Galatasaraylılar,

Cumhuriyetimizin 100. yılında, Sultani dergimizin Pilav sayısı ile sizlere ulaşmaktan büyük mutluluk duyuyorum. Sene başında ifade ettiğimiz üzere, bu anlamlı seneyi, bizlere yakışır şekilde, birçok etkinlikle geçirmek ve yayınlarımızla da bu konuyu pekiştirmek için çalışıyoruz.

Sizler tarafından tekrar layık görüldüğümüz bu önemli görevi 11 Mart tarihinde devraldık. Öncelikle ilk iki dönemimizde birlikte başarılı çalışmalar gerçekleştirdiğimiz Yönetim Kurulumuz başta olmak üzere, tüm kurullarımızda ve komitelerimizde yer alan üyelerimize yaptıkları değerli çalışmalar ve Derneğimize sağladıkları katkılar için en içten duygularla teşekkür ediyorum. Ayrıca Sultani dergimizin yapım aşamasında gönüllü olarak destek olan, zaman ayıran, içeriğine katkı sunan, kısaca Galatasaray dayanışmasını en somut şekli ile yaşatan tüm Galatasaraylılara buradan teşekkürlerimi sunmak istiyorum. Yenilenmiş hâli ile 13. kez huzurlarınızda olan dergimizin bugünkü hâline gelmesi için çok içten gerçekleştirilen desteklerin bizler için anlamı çok büyük. Tabii ki bir büyük teşekkür de, yaptığımız çalışmalarda bizleri yüreklendiren, enerji veren yorumlarınız, ufuk açan önerileriniz ile sizlere. Lütfen destekleriniz ile yanımızda olmaya devam ediniz.

Bildiğiniz üzere 6 Şubat'ta meydana gelen ve binlerce insanımızın kaybına sebep olan deprem felaketinin yaralarını bir nebze sarmak için Derneğimizin merkez lokalini GSD Afet Koordinasyon Merkezi'ne çevirdik. Bölgenin acil ihtiyaçlarını karşılamak üzere üyelerimizden ve yakınlarından gelen ürünleri, genç kardeşlerimizin de özverili çalışmaları ile kontrol ve tasnif edip, hızlı bir şekilde bölgeye ulaşmasını sağladık. Özellikle bölgede doğru yerlere teslimi konusunda Galatasaray Spor Kulübümüzün de desteği çok önemli

idi. Bunun devamında bu felaketten etkilenen Galatasaray Lisesi'nde okuyan kardeşlerimize ve ailelerine, barınma, maddi destek, burs başlıkları altında, Lise Müdürümüzün koordinasyonunda Derneğimiz, Eğitim Vakfımız ve Okul Aile Birliğimizle destekler verdik, vermeye de devam ediyoruz. Bir yandan bunları yaparken, bir yandan da olası bir Marmara depremi ile alakalı afet öncesi, sırası ve sonrasında en sağlıklı şekilde organize ve koordine olabilmek amacı ile Acil Afet Planımız için farklı uzmanlık ve yetkinliklere sahip gönüllü üyelerimizle fikir alışverişine başladık. Bu çalışmaların gerekliliğine inanıyor ve tüm çabamızla sürdürmeye devam etme iradesinde olduğumuzun altını çizmek istiyorum.

Bu sayımızda 1934 yılından beri Derneğimiz tarafından kesintisiz gerçekleştirilen Pilav Günümüz ile alakalı Pilavımızın tarihine ve tarifine yer vermek istedik. Galatasaray Müzemiz ile alakalı Müze Müdürümüz Çağlar Şavkay ağabey ile gerçekleştirilen röportaj, yakın zamanlarda aramızdan ayrılan değerli ağabeyimiz Orhan Karaveli ve kardeşimiz Tolga Akyıldız ile ilgili yazıları da sizlerle buluşturmayı arzu ettik. Mekteb-i Sultani Denizcileri'nden gelen yazıları okurken tatlı bir iyot kokusu hissedeceğinizi, Mektepli Sporcular ile ilgili bu sene hayata geçirilen interaktif yayın kanalından besleneceğinizi hatta destek vermek için harekete geçeceğinizi düşünüyorum.

Cumhuriyetimizin 100. yılında, "Aşkın ve Atatürk'ün Ressamı" değerli ağabeyimiz Faruk Geç'i anmadan geçmek olmazdı. Faruk Geç'in ilkokulda başlayan ve Galatasaray Lisesi'nde de devam eden resim merakı yeteneğiyle birleşince, ona bütün ömrü boyunca eşsiz eserler sunan bir ressam kimliği kazandırdı. Faruk Geç imzası taşıyan en güzel eserlerden biri bu sayımızda kapağımızda yer alırken, Faruk Geç portre yazımızı da ilerleyen sayfalarda bulabileceksiniz.

Her sene biraz daha üzerine koyarak gerçekleştirdiğimiz Pilav Günümüzü Cumhuriyetimizin 100. yılına yakışır şekilde özel kılmak için dolu dolu bir program hazırladık. Programımız geçen sene yeniden başlattığımız Taksim'de Atatürk Anıtı'na çelenk koyma töreniyle başlayacak. Tevfik Fikret Salonu'nda gerçekleştirecek tören programında ise bu sene ikincisini vereceğimiz, Dernek Divan Kurulumuz tarafından ihdas edilen "Galatasaray'a Hizmet Ödülü" takdimi de yer alacak.

Bu sene 105 devresinin 50. ve 130 devresinin de 25. yılları. 105 dönemi abla ve ağabeylerimizin 50. Yıl plaketi törenleri her zaman olduğu gibi öğleden önce Tevfik Fikret Salonu'nda yapılacaktır ve bitmeyen mektep anılarına bu özel gün de eklenecek.

Bu sene saat 14.00'de tüm Galatasaraylıları mektebimizin ön bahçesine bekliyoruz. Cumhuriyetimizin 100. yılını hep beraber kutlayarak bu özel günü çok daha eşsiz kılmak için çalışmalarımıza devam ediyoruz.

İçeride bunlar olurken, bu sene Şato'nun ön tarafını etkinlik alanı olarak planladık. Burada okul kulüplerinin ve Pilav Günümüze destek olan sponsorlarımızın stantları yer alacak. Bu alanın sonuna kurulacak Şato Sahne'de ise lisemizdeki hâlen okuyan kardeşlerimizin ve mezun olmuş Mekteplilerin grupları ile sergileyecekleri birbirinden eşsiz performansları izleyeceğiz.

Geçen sene Sultani Turnuva'ya eklediğimiz basketbol ve voleybol bu sene de devam ediyor. Mart ayında başlayan ve her hafta keyifle ve heyecanla devam eden maçları takip ediyoruz, sosyal medya kanallarımızdan sizlere ulaştırmaya çalışıyoruz. Ayrıca bu sene bir ilk olarak Sultani Turnuva futbol maçlarımızı Dernek Youtube kanalımız üzerinden sizlere ulaştırmaya başladık. Pilav günü yapılacak final maçlarını takiben dereceye giren tüm takımların ödül töreni öğleden sonra 15.30'da Şato Sahne'de yapılacak ve alışıldığı üzere Pilav etkinliği mektebin bahçesinden Beyoğlu'na akarak devam edecektir.

Tüm bu etkinliklerden ve hatta fazlasından haberdar olmak ve kaçırmamak adına lütfen Derneğimizin sosyal medya kanallarını takip ediniz.

Cemiyetimizde gerçekleştirdiğimiz faaliyetlerimiz de hız kesmeden devam ediyor. Aynı anda birçok etkinliği hayata geçiriyor, üyelerimize söz verdiğimiz üzere çok çalışıyoruz. Meslek Grupları, Kültür Sanat ve Okur Yazar Buluşmaları, Sınırsız Galatasaray ve Sarı Kırmızı Sağlık Sohbetleri Derneğimizde devam eden etkinliklerimiz. Bu seneye özel bu etkinliklere "Cumhuriyet Buluşmaları"nı da ekledik. Cumhuriyetimizin kuruluş öncesi, kuruluşundan bugüne ve gelecek yıllara taşınmasında Galatasaraylılar olarak her zaman present olacağımızdan kimsenin şüphesi olmasın.

Derneğimiz hepimizin 13. Sınıf'ı. Lisemize destek olmak, kurumlarımıza sahip çıkmak, Galatasaray'ı her daim başarılı ve sürekli kılmak için sizlerin desteklerinize ihtiyacımız var. Yaptığımız çalışmalarla ilgili görüşleriniz çok kıymetli. Sizlerden bize ulaşan yorumlar, destek içeren sözler, bizlerin çalışmalarının ana motivasyon kaynağı. Lütfen bu konudaki cömertliğinizi eksik etmeyin.

Bir sonraki sayımızda buluşana kadar, Derneğimizi ve etkinliklerimizi takip edin, öneri ve görüşlerinizi bizlerle paylaşın, Cemiyete gelin, bilgilerinizi güncelleyin, iletişimi güçlü kılmak için destek verin, sağlıkla ve hoşça kalın...

Sevgi ve saygılarımla,

FİDEL BERBER (123)

Pano, kitap, rozet,
defter, t-shirt, fincan,
aksesuar...

CEMİYETTENAL.COM

Galatasaraylılar Derneği resmi satış sitesi

CEMİYETTEN HABERLER

Her sene olduğu gibi bu sene de üyelerimizle sürdürdüğümüz iletişimi daha da güçlendirmek adına birbirinden değerli organizasyonlar gerçekleştirirken, çalışmalarımızı sosyal medya üzerinden paylaşmaya titizlik gösterdik. Takipçisi her geçen gün artan Instagram, Twitter ve LinkedIn hesaplarımızın yanı sıra, bizleri uzaktan da olsa izlemek isteyen üyelerimiz için YouTube canlı yayınlarımızla sizlerle birlikte olduk.

Ülkemizde yaşanan deprem felaketinin ardından Dernek Lokalimizi GSD Afet Koordinasyon Merkezi'ne çevirerek, bizler gibi kalbi bu toplum için atan çok sayıda üye yakınımızla birlikte çalıştık. Cumhuriyetimizin 100. yılında eksilmeyen heyecanımız ve tutkumuzla, üyelerimizle ve camiamızla olan bağımızı güçlü tutmak için çalışmaya devam edeceğiz.

2023 yılında da devam edecek etkinliklerimizden haberdar olmak için:

Instagram: @gscemiyet
Twitter: @GSCemiyet
LinkedIn: Galatasaraylılar Derneği
YouTube: @GalatasaraylılarDerneği

Seda Koçali Büyüklü
Etkinlik ve İletişim Koordinatörü
Tel: 0212 2701908
E-posta: seda@gsd.org.tr

Cumhuriyet Buluşmaları

Cumhuriyetimizin 100. yılına özel faaliyetlerimizden, aylık olarak düzenlediğimiz Cumhuriyet Buluşmaları'nın 11 Mayıs'ta düzenlenen ilk etkinliğinde konuğumuz, 93. dönem mezunlarımızdan Emekli Büyükelçi Uluç Özlüker ile Türk dış politikası ve ikinci yüzyılda Atatürk ilkelerinin artan önemi üzerine uzun soluklu ve keyifli bir sohbet gerçekleştirdik.

Okur-Yazar Buluşmaları

Dernek Lokalimizde 24 Ocak'ta gerçekleştirdiğimiz buluşmamızda konuğumuz değerli gazeteci ve yazar Mehmet Şenol idi. Kendisiyle yakın zamanda çıkan son kitabı "Ruh-u Revan: Şemseddin Sami ve Ali Sami'nin Romanı" çerçevesinde edebiyatımızın ölümsüz ismi Şemseddin Sami ve oğlu, Galatasaray Spor Kulübümüzün kurucusu Ali Sami Yen'in hayatlarında bir yolculuğa çıktık. Bu yolculukta bizleri Osmanlı'nın son döneminden Arnavutluk bağımsızlık hareketine, Cumhuriyetimizin ve Kulübümüzün kuruluşuna kadar uzanan heyecanlı bir rotada gezdirdi.

Sınırsız Galatasaray Sohbetleri

Salı akşamlarının vazgeçilmez bir kültür buluşması hâline gelen Sınırsız Galatasaray Sohbetleri etkinliği, Arın Alagün'ün (124) renkli sunumuyla farklı alanlarda isim yapmış birbirinden değerli ismi Dernek Lokalimizde üyelerimizle buluşturmaya devam ediyor.

- 31 Ocak'ta Cumhuriyetimizin 100. yılında doğumunun da 100. yılını kutladığımız, edebiyatımızın dev çınarlarından büyük şair Özdemir Asaf'ı (74) yine Mektepli oğlu Gün Arun'un (113) katılımıyla andık. Mektebe dair anıları arasında keyifli bir yolculuk yaptık.

- Yaşadığımız deprem felaketi sonrası toplantılarımıza bir süre ara verdikten sonra, birbirimize iyi gelebilmek, dayanışmamızı daha verimli sürdürebilmek için neler yapabileceğimizi konuşabilmek adına, Derneğimizin acil afet planlarının da önemli bir kalemi olacak Sınırsız Galatasaray Sohbetleri kapsamında, 22 Şubat'ta Dernek Lokalimizde travma psikolojisi alanında çalışmalarıyla tanınan Psikiyatri Uzmanı Doç. Dr. Nermin Gündüz, Klinik Psikolog Sebla Kutsal (132) ve Klinik Psikolog Can Karpat (142) ile birlikte deprem ve sonrasına dair bir sohbet gerçekleştirdik.

- 28 Şubat'ta 124. dönem mezunlarımızdan konuklarımız sevgili Özlem Kıyat Berber ve Arzum Akduran Köseoğlu ile koçluğa dair yanlış algıları ve bilinmeyenleri öğrenirken, özellikle kriz dönemindeki rolleri üzerine bilgilendik.

- "Dünya Kadınlar Günü" vesilesiyle 8 Mart'ta düzenlediğimiz özel etkinlikte, konuklarımız Türkiye'nin ilk kadın hukuku uzmanı Av. Nazan Moroğlu ve 130. dönem mezunlarımızdan Derneğimiz Disiplin Kurulu Üyesi Av. Pınar Altuğ Tüfekçioglu ile kadın hakları bağlamında kaygı ve kazanımlar, hak ihlalleri ve çözümleri üzerine keyifli bir sohbet gerçekleştirdik.

Sınırsız Galatasaray Sohbetleri

- 14 Mart'ta gerçekleşen buluşmamızda konuğumuz, ülkemizin beyin cerrahisi alanında ilk kadın akademisyeni, Derneğimiz Yönetim Kurulu Üyesi 109. dönem mezunlarımızdan Prof. Dr. Nurperi Gazioğlu ile ülkemizde kadının akademideki yeri, sorunları ve çözüm önerilerini bir hekim perspektifinden konuştuk.

- 125. dönem mezunlarımızdan Yönetim Kurulu Üyemiz Nurten Yalçın Erüs'ün katkılarıyla gerçekleşen buluşmamızda konuğumuz 125. dönem mezunlarımızdan Anet Tokatlıoğlu ile dijitalleşme süreci ve sonucunda gelişen, yeni nesil liderlik kavramı üzerine sohbet ettik.

- Mart ayına özel "kadınlar" temalı etkinliklerimizin 21 Mart'ta Gülsün Güvenli'nin de katkılarıyla gerçekleşen üçüncüsünde, konuğumuz 106. dönem mezunlarımızdan kıymetli akademisyen, sosyolog Prof. Dr. Hülya Uğur Tanrıöver ile dünyada ve Türkiye'de medyada kadınların görünürlüğü ve varlığı üzerine çarpıcı bir sohbet gerçekleştirdik.

- 4 Nisan'da gerçekleşen buluşmamızda, Cumhuriyetimizin kuruluşunun 100. yılında toplumsal gerçekliğin bir yansıması olan tiyatro sanatında iz bırakan kadınlar üzerine sohbet ettik. Konuğumuz 114. dönem mezunlarımızdan tiyatro oyuncusu Özden Karakışla sohbet sonrası "Kadın Dilinden Masallar" adlı oyunundan iki bölümü de bizler için sergiledi.

- 11 Nisan'da konuğumuz 120. dönem mezunlarımızdan sosyolog Doç. Dr. Zeynep Banu Dalaman ile Suriye iç savaşının neden olduğu göç hareketliliği, iç savaşın kentlere etkileri ve sosyal/kültürel yıkımı üzerine sohbet ettik.

www.atolyeegitim.com

@atolyeegitimistanbul

atolyeegitim

GELECEĞE YÖN VEREN AKADEMİK ATÖLYE

YKS HAZIRLIK KURSLARI

LGS HAZIRLIK KURSLARI

TÜRKİYE'NİN
EN BAŞARILI
ÖZEL ÖĞRETİM KURSU

atolye eğitim
Akademik Başarı Atölyesi

atolye genç
AKADEMİ

GAYRETTEPE | KADIKÖY | ESENTEPE | ULUS | BAKIRKÖY | ÇEKMEKÖY | CADDEBOSTAN | BAĞÇEŞEHİR | ATAŞEHİR | BEŞİKTAŞ

Sınırsız Galatasaray Sohbetleri

- Dernek Lokalimizde 18 Nisan'da gerçekleştirdiğimiz buluşmamızda konuklarımız 104. dönem mezunlarımızdan Prof. Dr. Yaman Barlas ve 110. dönem mezunlarımızdan Prof. Dr. Kuban Altınal ile Türkiye'de üniversitelerin özgürlük ve özerklik sorunlarını Boğaziçi örneği üzerinden tartıştık.

- 26 Nisan'da gerçekleşen buluşmamızda mimar konuklarımız 126. dönem mezunlarımızdan Eylem Önal Şahin ve 130. dönem mezunlarımızdan Emir Drahşan ile geleceğimizin güvencesi adına önemli kavramların başında gelen sürdürülebilirlik çerçevesinde, Sürdürülebilir Tasarım ve Ekoköyler üzerine, adeta ders niteliğinde, doyurucu bir sunum eşliğinde sohbet ettik.

- Dernek Lokalimizde 2 Mayıs'ta gerçekleşen buluşmamızda konuğumuz uluslararası factoring alanında duayan, 114. dönem mezunlarımızdan Yüce Uyanık ile alanında dünyada mevcut tek kaynak kitap kabul edilen "Understanding the General Rules for International Factoring: A Comprehensive Guide" adlı eseri üzerine sohbet ettik.

- 9 Mayıs'ta gerçekleştirdiğimiz buluşmamızda konuğumuz 108. dönem mezunlarımızdan Yönetim Danışmanı Ekonomist/ Sosyolog Serdar Yurdakul ile seçime uzanan süreçte dünya sistemi, global aktörler ve politikaların sosyoekonomik açıdan irdelenmesi ve ülkemiz üzerindeki iz düşümüyle etkileri üzerine sohbet ettik.

SKODA

Keşfetmek için çıkılan
her yolda, akla
Škoda SUV ailesi gelir.

444 77 80

www.skoda.com.tr

f t i /SkodaTürkiye

Škoda SUV modelleri için yakıt tüketimi 5,8 - 8,9 lt/100 km, CO₂ salımı 134 - 201 g/km değerleri aralığındadır.

XüceAUTO

155. Dönem Mezuniyet Töreni

Mektebimiz 155. dönemi kardeşlerimiz 6 Mayıs Cumartesi günü Tevfik Fikret Salonu'nda düzenlenen mezuniyet töreni ile 13. Sınıf'a geçtiler.

Kariyer Sohbetleri

Mesleklerinde zirveye ulaşmış Galatasaray Lisesi mezunlarının ilham veren kariyer yolculuklarını Değerli Müdürümüz Prof. Dr. Murat Develioğlu'nun ev sahipliğinde Tevfik Fikret Salonu'nda Galatasaray Lisesi öğrencileriyle paylaştıkları "Kariyer Sohbetleri"nin 22 Mart'ta gerçekleşen etkinliğinin konuğu, Coca Cola Türkiye Genel Müdürü Başak Karaca (122) oldu.

"Kariyer Sohbetleri"nin 10 Mayıs'ta gerçekleşen etkinliğinin konuğu ise İstanbul Kültür Sanat Vakfı Genel Müdürü Görgün Taner idi. Dernek Başkanımız Fidel Berber ile lise öğretmenlerimiz ve Mektepli kardeşlerimizin katıldığı sohbette konuklarımız; 125. dönemden Fatih Uysal'ın ve kardeşlerimizin sorularını yanıtladı, iş yaşamına dair tecrübe ve tavsiyelerini kardeşlerimizle paylaştı.

Kariyer ve Sürekli Eğitim Komitesi

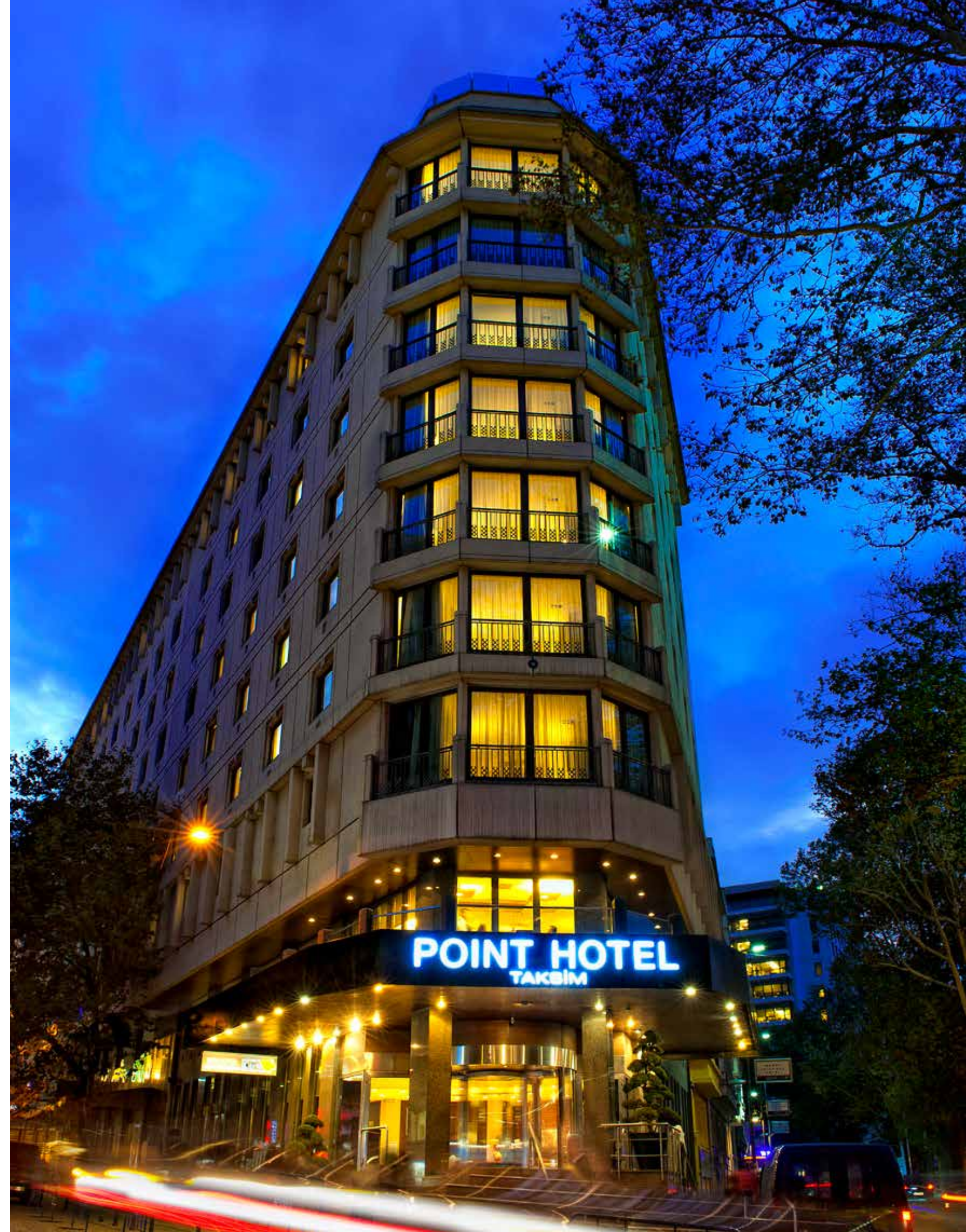
Galatasaraylılar Derneği Kariyer ve Sürekli Eğitim Komitesi tarafından gerçekleştirilen "Meslek Grupları Buluşmaları"nın ocak ayında gerçekleşen etkinliğinde; tıp fakültelerinde okuyan mezunlarımızla, tıp alanında çalışan mezunlarımız, pazar kahvaltısında bir araya geldi.

22 Ocak Pazar günü Dernek Lokalimizde farklı dönemlerden Galatasaraylıların bir araya geldiği etkinliğimiz, tıp alanında çalışan mezunlarımızın tecrübelerini tıp fakültelerinde okuyan mezunlarımızla paylaşarak onların geleceklerine ışık tuttuğu ve tüm katılımcıların keyif aldığı samimi bir sohbete sahne oldu.

Sarı Kırmızı Sağlık Sohbetleri

Sarı Kırmızı Sağlık Sohbetleri serisinin 26 Ocak'ta YouTube kanalımız üzerinden canlı yayımlanan etkinliğinde, 127. dönem mezunlarımızdan Prof. Dr. Murat Karaman ve 153. dönem mezunlarımızdan İstanbul Üniversitesi Cerrahpaşa Tıp Fakültesi 2. sınıf öğrencisi Ece Öztürk'ün moderatörlüğünde, 124. dönem mezunlarımızdan Op. Dr. Halil Dilek ile "Sağlıklı Spor",

23 Mart'ta gerçekleşen etkinliğimizde, 109. dönem mezunlarımızdan Yönetim Kurulu Üyemiz Prof. Dr. Nurperi Gazioğlu ve 151. dönem mezunlarımızdan İstanbul Üniversitesi Tıp Fakültesi 4. sınıf öğrencisi Doğa Deniz Dikici'nin moderatörlüğünde, 109. dönem mezunlarımızdan Prof. Dr. Murat Yayla ile "Riskli Gebelikler" üzerine konuştuk.

GS Trofe

Mekteb-i Sultani Denizcileri'nin 6 Mayıs 2023 Cumartesi günü gerçekleştirdiği "GS Kalamış-Adalar Trofesi"ne 5 tekne katıldı. Galatasaray Lisesi Denizcilik ve Yelken Kulübü öğrencisi 23 kardeşimiz ile beraber 5 Galatasaray Liseli denizcimiz güzel hatıralar biriktirerek maviyle dolu bir günü geride bıraktı.

— 1905 — GSYİAD

GALATASARAYLI YÖNETİCİ VE İŞ İNSANLARI DERNEĞİ

Türkiye'nin en köklü eğitim kurumunda yetişen
Galatasaraylıların yanında, Pilav'dayız...

11 Haziran 2023 Galatasaray Lisesi

Sultani Turnuva

Geleneksel Sultani Turnuva'ya bu yıl futbolun yanı sıra basketbol ve voleybol dalları da eklendi. İlk maçımızı 18 Mart tarihinde gerçekleştirdiğimiz turnuvalarımızın final maçları Geleneksel Pilav Günümüzde oynanacak.

Divan Kurulu Seçim Toplantısı

Derneğimiz Divan Kurulu Seçimi, 1 Nisan 2023 Cumartesi günü 14.00-16.00 saatleri arasında Dernek Lokalimizde yapıldı.

Seçim sonucunda, başkanlığa Reha Bilge, başkan vekilliği görevine A. Esat Tansev, raportör görevine ise Mehtap Karacan seçildi.

Galatasaraylılar Derneği Divan Toplantısı

21 Ocak günü, Galatasaraylılar Derneği Divan Kurulu Başkanı Reha Bilge'nin açılış konuşmasıyla başlayan Divan Toplantısı'nda Dernek Başkanı Fidel Berber Dernek, Galatasaraylılar Yardımlaşma Vakfı Başkanı Betül Pasinler Vakıf çalışmaları hakkında bilgi verdiler. Gazeteci Kadri Gürsel'in (112) "Dünya Konjonktürü ve Uluslararası Gelişmeler" konulu konuşmasının ardından ise Galatasaraylılar Yardımlaşma Vakfı mütevelli heyetinin yeni üyelerine beratları törenle verildi.

Yardımlaşma Vakfı Olağan Genel Kurul Toplantısı

Galatasaraylılar Yardımlaşma Vakfı'nın 08.04.2023 tarihinde Derneğimizde yapılan Olağan Genel Kurul Toplantısı sonucunda, 108. dönem mezunlarımızdan Sn. Betül Pasinler, Vakıf Yönetim Kurulu Başkanlığı görevine bir kez daha seçildi.

Olağan Mali ve İdari Genel Kurul

25 Şubat'ta gerçekleşen Genel Kurulumuzda, Galatasaraylılar Derneği 2022 yılı Faaliyet Raporu okunarak 2022 yılı kesin hesapları ve 2023 senesi bütçesi üyelerimize sunuldu. Genel Kurul sonucunda, Yönetim Kurulumuz idari ve mali konularda oy birliği ile ibra edildi ve 2023 senesi bütçeleri oy birliği ile kabul edildi.

Olağan Seçimli Genel Kurul Toplantısı

11 Mart 2023 Cumartesi günü gerçekleştirilen Galatasaraylılar Derneği Olağan Seçim Genel Kurul Toplantısı'nda 396 üyemiz oy kullandı ve 123. dönemden Fidel Berber, 4 geçersiz oya karşın 392 geçerli oy alarak 2023-2025 dönemi Derneğimiz Yönetim Kurulu Başkanlığı'na seçildi.

Mazbata Teslim Töreni

11 Mart 2023 tarihinde yapılan Olağan Seçimli Genel Kurul'da Galatasaraylılar Derneği Başkanlığı'na yeniden seçilen Fidel Berber ve bağlı kurul üyeleri, mazbatalarını Genel Kurul Divan Başkanı Aykutalp Derkan'dan alarak görevlerine resmen başladı.

Lisemizde, Derneğimizin kurucusu Abdurrahman Şeref Bey'in adını taşıyan salonda gerçekleşen törene, Galatasaray Lisesi Müdürümüz Sayın Prof. Dr. Murat Develioğlu da katıldı.

Afet Koordinasyon Komitesi

6 Şubat'ta gerçekleşen deprem felaketi sebebi ile 7-14 Şubat tarihleri arasında Dernek Lokalimizi Afet Koordinasyon Merkezi'ne çevirdik. GSD Afet Koordinasyon Merkezi olarak düzenlediğimiz Dernek merkezimizdeki ana salonda yürütülen çalışmalara çok sayıda Galatasaraylının yanı sıra kalbi bizler gibi bu toplum için atan çok sayıda üye yakınımız da katıldı.

Galatasaraylı İzçiler Belgrad Ormanı Gezisi

20 kişilik ekibimizle, 5 - 7 Mayıs tarihlerinde Belgrad Ormanı'ndaki kamp alanında izci lideri Yavuz Yeniçeri liderliğinde 3 gün 2 gece süren organizasyonda keyifli bir kamp yaptık.

Kamp Programı

Cuma:
18.15 Hacıosman'da servise biniş
19.00 Kamp alanına varış ve çadır kurulumu
19.30 Kamp başlangıcı
20.00 Odun toplama ve akşam yemeği
21.00 Serbest vakit
22.00 Ateş başı sohbeti
00.00 Yatış ve nöbet saatleri başlangıcı

Cumartesi:

09.00 Uyanma ve kahvaltı
10.30 Sabah tekmili
11.00 Temizlik ve odun toplama
13.00 Ekipler hâlinde iz sürme (öğle yemeği)
17.00 Kamp alanına dönüş
18.00 Futbol maçı
19.30 Akşam yemeği
21.30 Odun toplama
22.00 Ateş başında sohbet
00.00 Yatış vakti ve nöbet başlangıcı

Pazar:

09.00 Uyanış ve kahvaltı
10.30 Temizlik
11.00 Serbest
12.00 Toparlanma
12.30 Kamp bitiş tekmili
13.00 Servise binış

Fuat Diriker Ziyareti

Yeni dönem çalışmalarımıza başlamadan önce her zaman olduğu gibi ilk iş camiamızın en büyük üyesi, sevgili ağabeyimiz Fuat Diriker'i ziyaret ettik. Onun 104 yıllık hayat tecrübesinden, sarsılmaz Galatasaray sevgisinden feyz almak büyük şans.

Özer Berkay Ziyareti

Değerli ağabeyimiz Özer Berkay'ı ziyaret ederek derneğimiz yayını kitaplarımızı ve Sultani dergimizi kendisine ilettik. Ağabeyimizin ağırlığı, neşesi ve yüksek enerjisi ile harika bir sohbet gerçekleştirdik.

Denizcilik Eğitimleri

İstanbul, İzmir ve Fethiye'de; yatçılık eğitimleri, ehliyetlendirme (IYT-International Yacht Training) ve Fethiye-Göcek bölgesinde charter/ tekne kiralama hizmeti veren One Yacht, sosyal sorumluluk çerçevesinde Galatasaraylı gençlere denizcilik eğitimleri veriyor.

Galatasaray Lisesi Denizcilik Kulübü ile yapılan iş birliğiyle Mekteb-i Sultani denizcilerinden Mehmet Erem öncülüğünde her hafta Lisedeki teorik eğitimleri takiben genç Galatasaraylılar, uygulamalı eğitimler kapsamında denizlere çıkıyor.

PILAV YEDİĞİN AN GELSİN SÜTAŞ AYRAN

23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı

Galatasaray İlkokulu Müdürümüz Sayın Ferda Önengüt Yapar'ın nazık davetiyle katıldığımız 23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı töreni, bu sene bayram nedeniyle lisemizde düzenlendi.

Tevfik Fikret Salonu'nda, Lise Müdürümüz Prof. Dr. Murat Develioğlu ve Dernek Başkanımız Fidel Berber'in de katılımıyla

gerçekleşen törende, Galatasaray İlkokulu ve Ortaokulu'nda öğrenim gören kardeşlerimizin günün anlam ve önemine istinaden yaptıkları konuşmaları, okudukları şiirleri ve söyledikleri şarkıları ile Cumhuriyetimizin 100. yılında Ulu Önderimiz Mustafa Kemal Atatürk'ü andık.

Konu araç kiralamaysa

**X değil
SIXT**

SIXT
rent a car

SIXT rent a car Türkiye bir
Borlease Otomotiv A.Ş. iştirakidir.

BORLEASE

Aşkın ve Atatürk'ün Ressamı: Faruk Geç

2 014 yılında hayata gözlerini yuman Faruk Geç Ağabeyimizden kalan 41 eşsiz Atatürk resmi, Cumhuriyetimizin 100. yılı etkinliklerimiz ve Geleneksel Pilav Günümüz vesilesiyle Galatasaray Müzesi'nde sergilenecek. Galatasaraylılar Derneği olarak desteklediğimiz projenin bir parçası olarak Faruk Geç Ağabeyimizin yaşamına yakından bakmak istedik. Sultani Dergi'nin kapağında da eserlerinden biriyle yer alan Faruk Geç'in renkli yaşantısından kesitleri, yıllar önce Mirror Art dergisi ve muhtelif günlük gazetelere verdiği mülakatlardan da yararlanarak, sizlerle paylaşıyoruz.

Mektebimiz 1951 mezunu Faruk Geç, Türk basın tarihinde çizgi roman denilince ismi ezbere söylenecek isimlerden biri. İlkokul yıllarından itibaren resme tutkuyla bağlı olan Faruk Geç, lise yıllarında okul dergisinin yanı sıra piyasada yayımlanan pek çok dergiye de çizimleriyle hayat verdi. 1955-1990 yılları arasında Hürriyet, Güneş ve Günaydın gazetelerinde, ayrıca İtalya, Fransa ve İngiltere başta olmak üzere pek çok Avrupa ülkesinde çizimleri yayımlandı. Faruk Geç'in haklı şöhretinde Hürriyet'in 1970'li yıllarda en çok okunan bölümü olan, kadın erkek ilişkilerini ele alan "Gerçek Hayat Hikâyeleri" kadar payı olan bir diğer odak alanı ise Atatürk portreleri oldu.

Dergimizin görsel yönetmeni ve ressam sevgili Ahmet Başar (122) Ağabeyimin yorumuyla Faruk Geç'in Babıali ressamlığı geleneğinden gelmesi; illüstrasyon, çizgi roman ve gazete ressamlığı yapmış olması ona belirgin, yalın ve kararlı bir tarz kazandırmış. Başar'a göre, Faruk Geç'in mahareti, resmin içindeki ana fikri çok sade ve görünür çizgilerle hemen fark edilebilecek şekilde ortaya koyabilmesinde. Yaptığı Atatürk resimlerinin bu denli öne çıkmasında da diğer resamlara göre daha az dekoratif ve hayatın içinden çizimleri benimsemesinin payı olduğunu düşünüyor Ahmet Başar.

Ressam Faruk Geç'in otoportresi... Devlet Güzel Sanatlar Akademisi'nden mezun olduğu 1956 yılı. (Kaynak: <https://www.facebook.com/farukgeccizer>)

Atatürk Portreleri, Faruk Geç

Geçen yılın 18 lig maçı devamınca G. Saray en ziyade yukarıdaki kadro ile sahaya çıktı. Renkli tabloda soldan sağa (arka sırada): Kadri, Kâmil, Coşkun, Rober, B. Ali, Suat, Turgay; (ön sırada): Necdet, K. Ali, Ergun ve Tayyar görülmüyor.. Bu resim, takımın her mevkisinde en çok oynamış futbolcular nazarı itibara alınarak tertip edilmiş ve ressam Faruk Geç tarafından çizilmiş bulunmaktadır.

Galatasaray Futbol Takımı kadrosu çizimi, 1955 (Kaynak: Taha Toros Arşivi)

Resim: İçgüdüsel bir arzu

Faruk Geç Ağabey'in resimle ilişkisi ilkokulda başlıyor. Çocukluğu Sakarya, Akyazı'da bir çiftlikte geçiyor. Yaşarken verdiği mülakatlarda resimle ilişkisini içgüdüsel bir arzu olarak tanımlayan Faruk Geç, ilkokuldayken her fırsatta çocuksu bir tutkuyla günlük olayları, köydeki aktiviteleri, düğünleri, oyun oynayan arkadaşlarını, doğayı resmediyor. Dayısı İbrahim Murat, Mektep mezunu; aynı zamanda Galatasaray Spor Kulübü'nün kurucularından. Faruk Geç, 1942 yılında dayısının izinden giderek, İstanbul'a geliyor ve Galatasaray Lisesi'ne kaydoluyor. Bakın nasıl anlatıyor Mektep'teki o ilk günü:

“Adapazarı'ndan İstanbul'a babam getirdi beni. Dayım, mektepten mezun. Da-

yım aldı beni müdürün odasına götürdü, elini öptük. Ondan sonra, Galatasaraylı olduk, öyle de kolay oldu yani Galatasaraylı olmak...”

Galatasaray Lisesi'nde okumaya başlıyor ama aklı fikri hep çizgilerde. Daha hazırlık sınıfında ondaki bu sıra dışı ilgiyi ilk fark eden Madame Georgette oluyor. Bir gün defteriyle birlikte yanına gelmesini istiyor, yazdıklarını kontrol edecek. Bir bakıyor ki her sayfada bir resim. Biraz da sinirlenerek, “Bunlar ne böyle Faruk? Senin burada ne işin var, sen akademiye git” diyor. O gün için bu sözler çok bozulsa da o dersin aslında bütün yaşamına yön verecek tutkusuna dair en esaslı yönlendirmeyi aldığı an olduğunu çok sonraları biraz da gülümseyerek fark ediyor.

Daha öğrenciyken haftada 2.5 liraya dergi kapağı çiziyor

Hazırlıktan itibaren tiyatroya da merak salıyor. Ancak müsamereler için roller dolu. Aradığı fırsat Zeki Hoca'nın Laz taklidi yapabilecek bir oyuncu arayışıyla ayağına geliyor. Akyazı'daki komşularının çoğu Karadeniz kökenli olduğu için Lazca ezberinde, hiç zorlanmadan rolü kapiyor. Tiyatro ile ilişkisi tam arzu ettiği gibi ne bir eksik ne bir fazla mutedil şekilde devam ediyor. Ama onun aklı hep resimde, en çok da portrelerde. Mektep'te devre arkadaşı, Soyhan Binbaşar ile okul dergisi için çalışıyorlar. Faruk Geç, Soyhan Binbaşar'ın teşvikiyle her sayıya en az bir resim çizmeye başlıyor. Arkadaşı daha fazlası için de harekete geçiyor. Kendi amcasından Faruk için ricada bulunuyor ve böylece Faruk Geç,

haftada iki buçuk lira karşılığı Türkiye Yayınevi bünyesinde çıkan Binbir Roman, Hafta dergisi, Yıldız dergisi gibi yayınlar için çizimler yapmaya başlıyor. Mandrake, Kızılmaske gibi yabancı çizgi romanları siyah beyaz hazırlarken, bir süre sonra Hafta dergisi için yaptığı ilk renkli kapak çalışmaları kabul görüyor. Böylece daha lise ikinci sınıftayken Türkiye çapında satılan dergilerde işleri okurla buluşuyor.

Bugün olduğu gibi dün de doğru akademik istikameti ve mesleği tespit etmek, liseli bir genç için kolay değil. İnsan yanılabilir. Faruk Geç de genel kabule uygun olarak, mektebin ardından Hukuk Fakültesi'ne kaydoluyor. Ancak olması gereken yerde olmadığını, gerçek adresinin tıpkı Madame Georgette'in kulağına fısıldadığı gibi Devlet Güzel Sanatlar Fakültesi olduğunu anlaması için bir yıl geçmesi gerekiyor.

Güzel Sanatlar'da okurken de yayınlar için çizimler yapmaya devam ediyor Faruk Geç ve elbette zaman içinde sanat ve basın dünyasındaki bağlantılarının, dostluklarının sayısı artıyor. Nitekim yaşamının en önemli tekliflerinden birini 1955 yılında, yani henüz 24 yaşındayken Hürriyet gazetesinden alıyor. Hürriyet, daha 7-8 yaşında bir gazete ve adı yeniliklerle anılıyor. Faruk Geç'e resimli roman çizmesini teklif ediyorlar. İlk görüşmeyi, o dönem gazetenin başında olan Haldun Simavi ile yapıyor ve işi kabul ediyor. İtalyan fotoromanlarını

aynen çizgiye çeviriyor ve günlük olarak yayımlıyor. Birkaç yıl böyle geçiyor ve Faruk Geç'in yaşamında yepyeni bir dönem başlıyor. Artık çizimleri ile Avrupa ülkelerinde boy gösteriyor! İtalya'da bir ressam menajerle anlaşıyor, ondan gelen senaryoları resmediyor ve bu çizimler İtalyan dergilerinde basılıyor. İtalya'yı İngiltere takip ediyor. Daily Mirror'da dahi kendi imzasıyla resimli roman çizimleri yayımlanıyor. 1960'lı yıllarda Paris'te, daha sonra Roma-İtalya'da Giolotti stüdyolarında ve Londra-İngiltere'de Fleetway Yayıncılık için birçok çizgi roman üreten Faruk Geç'in II. Dünya Savaşı'nı konu alan sade bir çizim yaptığı "War Picture Library" serisi haftada 300 bin satışa ulaşıyor.

Gerçek Hayat Hikâyeleri ile yok satıyor

Avrupa tecrübesini sepetine koyduktan sonra ikinci kez Haldun Simavi'nin karşısına çıkıyor ve Türk gazetecilik tarihinde bir kült olarak tanımlanabilecek Gerçek Hayat Hikâyeleri serisi başlıyor. Bugün sahaflarda ya da Nadir Kitap'ta da fasiküllerine rastlayabileceğiniz bu seriden Yeniden Gelen Bahar, Kumar-Uludağ'da Bir Gece, Bir Zamanlar Alamanya gibi efsane başlıklar çıkıyor. Yapılan pek çok ankette gazetenin en çok ilgi gören bölümü Faruk Geç imzalı çizgi romanlar oluyor. Kadın erkek ilişkilerini aşk, kıskançlık, sevgi, şefkat, para ve daha pek çok duygu ve durum etrafında işleyen bu seri, Hürriyet gazetesinden emekli olduğu 1981 yılına kadar devam ediyor. Sonrasında Güneş ve Günaydın gazetelerinde de benzer işlerle yer alıyor ama 1990'a gelince, artık yaşamındaki ikinci perdeyi aralamaya karar veriyor. Bu perdenin ardında çizgi roman yok. Sadece resim ve bilhassa büyük bir aşkla bağlı olduğu Atatürk'ü resmetmek var.

Atatürk'ü resmetmek

Faruk Geç, 1990 yılından itibaren çeşitli konularda birçok yağlı boya resim ve guaj tablolar yapıyor. Ama günlük gazeteyi bıraktıktan sonra en büyük mesaisini 90'lı yıllar boyunca yaptığı 50 resimden oluşan yağlı boya Atatürk Portreleri serisine ayırıyor. Bakan nasıl anlatıyor Atatürk tutkusunu:

"Atatürk portrelerini bu kadar tutkuyla yapmış olmamı her şeyden önce

Atatürk'e olan hayranlığım, saygım, sevgimle açıklamam uygun olur. Ama kabul etmek gerekir ki, Atatürk'e layık bir resim koleksiyonu da maalesef yok ülkemizde! Dönemin ressamı bugünkü fotoğraf tekniğinden yoksun oldukları için Atatürk'ü gereği gibi resmetme fırsatı bulamamışlar. Atatürk oturup saatlerce poz vermemiş. Atatürk'ün karşısına oturup resmini çizme şansına erişen İbrahim Çallı gibi ressam da ancak çok kısa bir zaman içinde edindikleri intibai resmetmişler. Bunların içinde her yönüyle Atatürk'ü veren, Atatürk'ün ifadesini taşıyan resimler çok az. Dolayısıyla ben bu işi kendime görev edindim. Dedim ki, ben Atatürk'ün bugüne kadar yapılmamış resimlerini, yapılmamış miktarda yapacağım. Bunlar gelecek nesillere, Atatürk gençliğine, Atatürk insanlarına bir anı olarak kalacak..."

Aşkın ve Atatürk'ün ressamı Faruk Geç Ağabeyimizin Atatürk Portreleri sergisini 11 Haziran 2023, Pilav Günümüzde Be-yoğlu'ndaki Galatasaray Müzesi'nde görebilirsiniz. Konuyla ilgili detaylı programı da Pilav programımızla birlikte sizlerle paylaşacağız.

Faruk Geç Koleksiyonu oğlu Emre Geç'in değerli katkılarıyla sergilenmektedir. Emre Geç iletişim: emregec@icloud.com

Liquid

Banyoda form ve işlevin uyumu

vitra.com.tr @ /VitrATurkiye

VitrA × TOM DIXON

Kaynak: Galatasaray Müzesi, Beyoğlu

ARED PONTIOĞLU (110)

Tarihiyle, Tarifiyle Galatasaray Pilavı

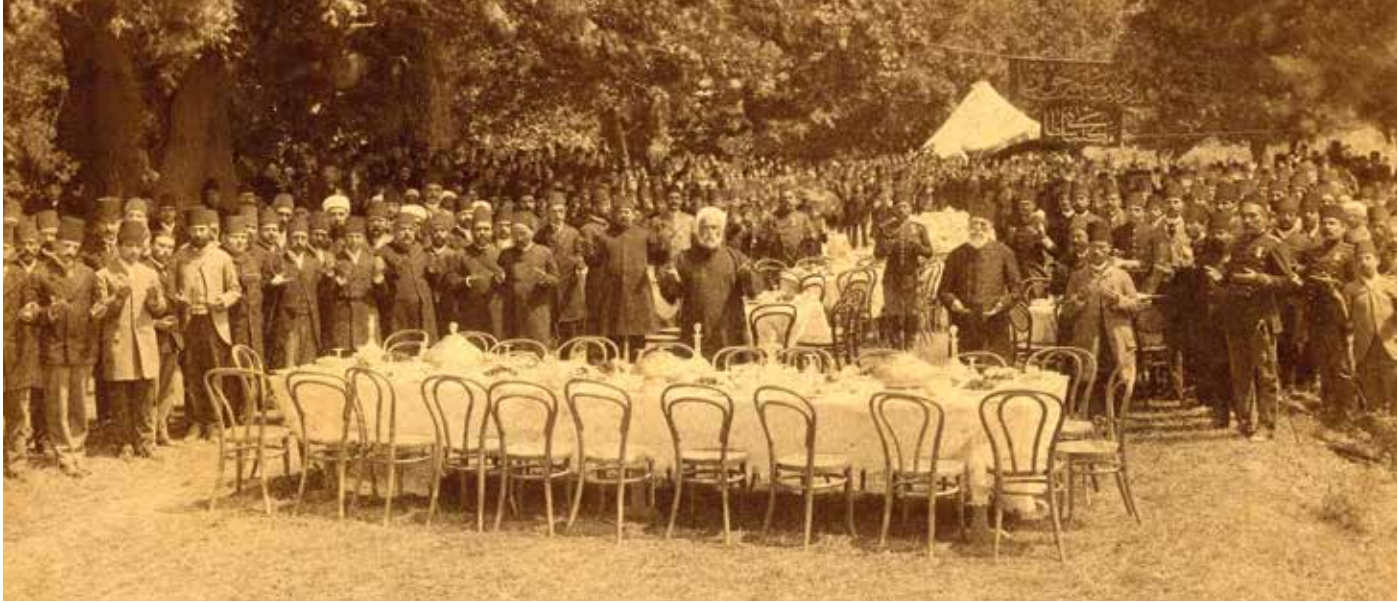
Hayatımıza lezzet katan yazılarıyla tanıdığımız Ared Pontioğlu'nun (110) yazı masasında, bu sayıda Galatasaray Pilavımız var. Pontioğlu, Batı'ya açılan penceremizin tenceresinde pişen pilavı, ortak değerlerimiz, seslerimiz, hatıralarımız eşliğinde servis ediyor... İyi okumalar...

Okulumuzda pilav bir simgedir. Galatasaray'ın beraberliğinin, birleştiriciliğinin bir simgesi...

1930'ların sonunda Galatasaray Lisesi'nde Fransızca hocası olan M. Charles Robin, sınıfta, pilavın neden geleneksel yemeğimiz olduğunu şu şekilde anlatır:

"Pirinci alın, yere atın. Tanelerin hepsi dağılıp farklı yönlere giderler. Fakat onu pişirdiğinizde pilav olur. Birbirine yapışır, bir bütün olur. İşte sizler de birer pirinç tanesisiniz. Bu büyük camiada pişecek ve bir bütünü oluşturacaksınız."

Pilav Gününde, tıpkı pilavı meydana getiren pirinç taneleri gibi bütün öğrenciler bir araya gelir, Galatasaray Liseli olmalarının gururunu yaşarlar. Bu beraberlik yalnız fiziki bir görünüş değildir. 1481'den, 1868'den beri Galatasaray'ı o Galatasaray yapan Galatasaraylılar, ölüle-riyle, dirileriyle bir aradadırlar. Gül Baba, müdürler, hocalar, Abdurrahman Şeref Bey, Tevfik Fikret müdür odasından bakarken, gurme yazar Tuğrul Şavkay, tiyatrocu Ferhan Şensoy, Rasim Öztekin ve diğer sanatçılar, Hukuk Fakültesi Dekanı Prof. Dr. Serap Helvacı, Av. Duygun Yarsuvat, Prof. Dr. Oğuz İmregün ve diğer hukukçular öğretmenler odasından bizi seyrederek. Grand-Cour'dan Ali Sami Yen ve Galatasaray'ın ilk Türk kaptanı Emin Bülent'in sesleri yükselir, şehit Galatasaraylı ünlü futbolcular, Hasnun Galip ve Celal İbrahim Bey bizi izlerler. Konferans Salonu'nda Ruşen Eşref Ünaydın gür sesiyle Anafartalar Kahramanı Mustafa Kemal'i anlatmaktadır.

Kaynak: Galatasaray Müzesi, Beyoğlu

Galatasaray Lisesi'nin tarihi, başlıca iki dönemde ele alınabilir:

- **Birinci dönem:** 1481-1868. Enderun Mektebi'ne talebe hazırlayan ve orta dereceli tahsil veren bir “ıdadi” (kolej) niteliğindedir. Türkçe tedrisatlı dönem olarak da geçer.

- **İkinci dönem:** 1868'den bugüne. Sultan Abdülaziz, 3. Napolyon'un davetlisi olarak gittiği Fransa'dan döndükten sonra, “College de France”ın örnek alınmasıyla, Galata Sarayı binası içinde Fransızca tedrisat yapacak bir lisenin açılmasına karar verir ve lise, 1 Eylül 1868'de “Mekteb-i Sultani” adıyla açılır.

Mekteb-i Sultani'nin Birinci Dönemi'nde yemeklerin nasıl olduğuna dair elimizde çok fazla bilgi yok. Ancak Osmanlı devlet kurumlarında verilen yemeklerde pirinç pilavının önemli bir yeri olduğunu biliyoruz. Çinlilerde pirinç pilavı ekmek yerine geçerken, bizdeki et suyu ile pişirilmiş, bol yağlı pilav, ekmekle bile yenilebilir.

Bol yağlı pilav demişken Türkçede, artık çok kullanılmasa bile, “bir olay karşısında söylenecek söz, yenilecek karşılık bulamayacak duruma düşmek, yüzünde hoşnutsuzluk belirlemek, ortaya çıkan olumsuz durumdan üzüntü duymak” anlamına gelen “hoşafın yağı kesildi” deyiminin nereden geldiğini anlatmakta yarar var:

Eskiden Osmanlı Devleti'nin yeniçeri ocaklarında yemek dağıtılırken, yemeği dağıtan kişi, önce üzerinde ayet ve dualar yazılı olan koca kepçeyi pilava daldırır, pilavı koyar, sonra da aynı kepçe ile

bakraçlardan hoşafı doldurmuş. Böyle olunca koca hoşaf bakracının üstünde yağ tabakası birikirmiş. Günlere bir gün mutfak sorumlusu değişmiş. Hoşafın üzerinde yağı görünce aşçıbaşını azarlayarak: “Bu ne rezalet! Bundan böyle önce pilavlar dağıtılacak, sonra kepçe yıkayıp hoşafı konacak” diye emir vermiş. Emir uygulanmış. Tabii ki hoşafın üzerinde yağdan eser kalmamış. Bunun üzerine yeniçeriler isyan bayrağı çekmişler: “Hakkımızı yiyorlar, malzemeden çalışıyorlar. Hoşafın yağını bile kestiler, biz yağlı hoşaf isterüüük!” diye bağırılmışlar.

Dolayısıyla Mekteb-i Sultani'deki pilavın durumu da o zamanlar pek farklı değildir.

“Abdullah Frères” imzalı ve 1870 tarihli bir fotoğraf, Galatasaray Lisesi öğrencilerini bir kır yemeğinde gösteriyor.

O yıllarda henüz “Pilav Günü” âdeti yoktu.

Öğrenciler, okul idaresinin gözetiminde Kâğıthane'de kır yemeğine götürülürdü. Yaya olarak gidilirdi. Yemekler büyük tencerelerle, katır sırtında taşınırdı. Kâğıthane'de spor gösterileri yapılır, kuzullar çevrilirdi.

“Galatasaray pilavı” adı altında bugün meşhur “kuzu dolması” olan pilav tanınmaktadır. Hâlbuki eskilere göre asıl “Galatasaray pilavı” bu değildir. Galatasaray'ın meşhur pilavı, küçük mısır pirincinden halis Halep yağıyla pişirilir ve her gün, sabah değilse akşam muhakkak, verilirmiş. 28 Aralık 1908 ila 9 Nisan 1910 tarihlerinde Mekteb-i Sultani'de müdür olan Tefvik Fikret'in zamanında pilav, bugün tanıdığımız nefis hâle gelmiş.

Yani Tefvik Fikret dönemi “Galatasaray pilavı” için önemli iki tarihten birincisi...

Nitekim bu tarihten sonra, yani 1912-1923 yıllarında Mekteb-i Sultani'de okuyan Suat Aray, “Bir Galatasaraylının Hatıraları” kitabında: “Mektepte ilk zamanlar sabahları çay, peynir, ekmekten oluşan bir kahvaltı, öğleyin iki kap yemek ve bir tatlı olarak üç kaplık bir öğle yemeği, ikinci vakti (yani Türkçe derslerinden sonra) bir küçük francala ve çaydan ibaret bir kahvaltı, nihayet akşam mütalâasından sonra yatmadan evvel de iki kap yemek ve bir hoşaftan oluşan akşam yemeği verilirdi. Haftanın iki gününde, öğle yemeklerinde ekseri kuzu pilâvı ve ekme tatlısı, revani gibi müstesna menüler vardı. Akşamları da ekseriyetle parça et, fasulye, pilâv ve hoşaf verirlerdi” demektedir.

Yine de bu uzun zaman dilimi boyunca, 1. Dünya Savaşı, Kurtuluş Savaşı, 2. Dünya Savaşı sırasında okulun iâse bakımından çok sıkıntılı dönemler geçirdiğini görürüz.

Suat Aray, yine “Bir Galatasaraylının Hatıraları” kitabında:

“Harb başladıktan biraz sonra, milletçe çekilen sıkıntıya biz de katlandık. Önce ekme kler bozuldu. Hamur, siyah bir ekme k yedik, sonra bir mısır tava ekmeği çıktı, uzun zaman bu tavada pişmiş, sapsarı kaskatı ekmeği yedik -bu ekmeğin, bizim nesillerin sindirim organlarının bozuk olmasında büyük etkisi vardır-. İkinci çayları kalktı, önceleri verilen tek francala yerine biraz sonra tek dilim mısır ekmeği verilmeye başlandı. Acıkan öğrenci katıksız olarak bunu yedi. Şeker buhranı dolayısıyla sabahları kahvaltı kalktı. Yerine çorba kondu. Uzun müddet de bu çorba-

yı içtik. Bulgur pilâvı, bakla ezmesi, piyaz gibi ucuz yemeklerle Okul İdaresi sıkıntıyı atlatmaya çalışıyordu. Yine şekersizlikten üzüm hoşafı ve incir tatlısı yiyorduk.

Okulun yemek sıkıntısı mütarekenin ilk senelerine kadar devam etti. Sonra yavaş yavaş durum normale döndü.

Biz son sınıflarda yine rahat rahat kuzu pilâvını kaynatabiliyorduk.”

Yine aynı sıkıntılı zamanda, 1916 yılında, Cumhuriyet Dönemi'nin en önemli mimarlarından ve mimari seramiğin büyük ismi Rebii Gorbun Galatasaray Lisesi'ne kabul ediliyor. Ancak besleyemediği için okul yatılı öğrenci almıyor. “Bir sene sonra yatılı olarak alırız.” denince, gündüzlü öğrenci olarak vapurla gidip geliyor. 1919 yılında yatılı öğrenci olduğunda ise gıda sıkıntısı had safhada... Sabahleyin verilen mercimek çorbasını içindeki kurtları ayıklayıp içiyorlar. Öğle yemekleri ise nohut filan... Açlığı bastırmak için tamburcudan (o zamanlar okulda zil yerine tambur çalınırdı) ayva alıp ikindide yiyorlar. Akşam yemeğini beklerken de karınlarını masaya dayayıp açlıklarını bastırıyorlar.

Gelelim Galatasaray pilavına dair ikinci önemli tarihe...

Galatasaray camiasında her yıl haziran ayının ilk pazar günü Pilav Günü yapılması ve Pilav Günü'nde Galatasaray pilavı sunulması olayı, Galatasaraylılar Derneği'nin 1930'lu yıllarda almış olduğu bir dizi kararlar sonucunda başlatılmıştır. Gelenek hâline gelen Pilav Günü, ilk kez 1 Haziran 1934 tarihinde yapılmıştır. Derneğin 30 Nisan 1934 tarihli toplantısında “bütün Galatasaraylıların bulunabileceği bir ziyafet tertibine” ve 14 Mayıs 1934 tarihli toplantısında da “Galatasaraylılar ziyafetinin 1 Haziran 1934 Cuma günü verilmesine” karar verilmiştir. Ertesi yıl, Pilav Günü tarihi belirlenirken, bir yenilik getirilmiştir. Galatasaraylılar Derneği'nin 17 Nisan 1935 tarihli toplantısında, “Galatasaraylılar senelik yemeğinin 31 Mayıs 1935 Cuma günü verilmesine ve yemek olarak kuzu pilavı, sebze ve kaymaklı ekme k tatlısı ikram edilmesine” karar verilmiştir. Olağanüstü beğeni kazanan bu yemek, Galatasaray pilavı olarak yerleşmiş ve Pilav Günlerinin esas mөнüsünü oluşturmuştur. Galatasaraylılar Derneği'nin her yıl haziran ayının ilk pazar günü düzenlediği ananevi Pilav Günü'nde tüm Galatasaraylılara Galatasaray pilavı sunulur. Ayrıca, Lise'nin normal yaşam düzeni içinde, her hafta cuma günleri öğle yemeklerinde öğrencilere Galatasaray pilavı ikram edilir.

Böylece, Galatasaray Pilav Günü'nün başlangıç tarihi 1 Haziran 1934 günü ve Galatasaray pilavının, Pilav Günlerinde sunulmasının başlangıç tarihi ise 31 Mayıs 1935 günüdür.

1946-1954 yıllarında Galatasaray Lisesi'nde okuyan, Türkiye'nin ilk atom mühendisi Prof. Dr. Ahmed Yüksel Özer, “Galatasaray Mekteb-i Sultani'sinde Sekiz Yılım” kitabında, “Okulda yemeklerimiz hem boldu ve hem de nefisti. Özellikle cumartesi günleri okuldan ayrılmazdan önceki öğle yemeği pek özenli olurdu. O gün ya etli, çam fıstıklı, üzümlü, tereyağlı Galatasarayı Pilâvı, ya hindi haşlaması, ya yoğurtlu kebab ya da talaş kebabı verirlerdi. Yanında zeytinyağlı bir yemek, bir mevsim salatası ile bir de tatlı bulunurdu. Tatlı genellikle tulumba, vezirparmağı ya da hanımğöbeği tatlısı olurdu. Yemeklerimiz diğer günlerde de iyiydi ama akşam yemekleri daha çok çorba, fasulye, barbunya, pek nadiren börülce, nohut, kara mercimek gibi bakliyat ya da patates, düz pilâv veya makarna cinsinden olurdu. Buna da ya bir kuru üzüm hoşafı, ya bir komposto, ya ırmık helvası ya da bir dilim tahin helvası refakat ederdi. Gündüzleri çeşit çeşit börek, ızgara köfte, tava balık ve hatta ızgara kuzu pirzolası verildiği dahi olurdu. Sabahları ise kahvaltıda zeytin ile beyaz peynir veya tereyağı, reçel ya da bal ve içecek olarak da çay ya da süt verilirdi” demektedir.

Bilindiği üzere Galatasaray Lisesi'nde ailelerinin maddi durumlarına veya bulundukları şehre bağlı olarak:

- Nehari (gündüzlü),
- Leyli (yatılı),
- Daimî leyli (hafta sonu dâhil yatılı),
- Leyli meccani (parasız yatılı) öğrenciler vardır.

Orta ve lise öğrenimini 1942-1950 yıllarında Galatasaray Lisesi'nde tamamlayan Ertuğrul Erol Ergir, “Unutamadığım Galatasaray'ım ve İstanbul'um” isimli kitabında, “Cumartesi ve pazar günü daimî leylilere okulda çıkan yemekler yenilecek gibi değildi. Adeta suyun içinde yüzen kıymalı patatesler, bulgur pilavı, kıymalı mercimekler, kupkuru bir makarna ile üzüm hoşafı genelde menüyü oluştururdu” diye yazmaktadır.

Kitabın başka bir yerinde de, “Cumartesi günleri izinli dışarı çıktığımızda, öğle yemeğinde verilen Galatasaray Pilavı, zeytinyağlı barbunya fasulyesi ve tulumba tatlısı bizi tok tutardı... Akşam yemekhaneye döndüğümüzde ise, iyi bir yemekle karşılaşma umudumuz sükutu hayalle sonuçlanırdı. Genelde kıymalı kuru fasulye, pilav ve üzüm hoşafı bizi karşılardı” demektedir.

1943 yılında ise, ekmeğin karneye bağlandığı yokluk ortamında, İkinci Dünya Savaşı'nın yarattığı zorlu ekonomik koşullar altında düzenlenen 10. Pilav'ın davetiyesine not düşülerek herkesin kendi ekmeğini getirmesi istenmiş.

O şartlarda bile Pilav'ın düzenlenmiş olması, gelenek vasfını güçlendiriyor. O Pilav, ekme k yokluğu gerekçesiyle iptal edilmiş olsa, muhtemelen dokuz yıl sürmüş bir uygulama olarak tarihe karışabilir.

Hafta sonlarını okulda geçirmek zorunda kalan daimî leyli öğrencilerden, 1962-1972 yıllarında GSL'de okumuş, gazeteci, yazar, yemek uzmanı ve gurme Tuğrul Şavkay'la ilgili bir anekdot da Celalettin Basık'ın ağzından:

“Mektebe Tuğrul ile beraber başladık, aynı üniversiteye gittik, orada (B.Ü.'de) Türkiye'de ilk kez onun önderliğinde, birlikte mutfak kulübü kurduk, mezuniyetten sonra ortak bir şirket kurup, lokantacığa soyunduk.

Kaynak: Galatasaray Müzesi, Beyoğlu

Kaynak: Galatasaray Müzesi, Beyoğlu

Biz 11.sınıftayken yemekler hiç olmadı-ğı kadar kötü çıkmaya başlamıştı. Özellikle akşam yemekleri... Çok kötü bir bulgur pilavı hemen her gece menüde yer alıyordu. Tuğrul gayet medeni şekilde müdüre gidip şikâyetimizi iletmış.

O da, ‘Yapın haftalık bir menü, getirin bakalım’ demişti.

Menüyü Tuğrul hazırladı ve gerçekten okul standartlarının üzerinde bir liste oluştu. ‘Bu menüyü görürse müdür seni kovar’ dememize rağmen o, ‘Üçte biri gerçekleşse gene kârdaysız’ diyerek menüsünden taviz vermedi.

Ertesi gün Muzaffer Kuşuloğlu’nun odasına Tuğrul başta üç kişi gittik, menüyü verdik. Hoca menüyü bir süre inceledikten sonra, ‘Ne bu!.. Burasını Abdullah mı sandınız? (zamanın en ünlü restoranı). Bu menü için öncelikle malzeme lazım, nereden bulacağım ben bu malzemeyi, siz mi alacaksınız?’ diye bizi hafiften bir fırçaladı ve sonra neden olamayacağını detaylarıyla anlattı. Çıkarken de gönlümüzü alırcasına, ‘Ama bulgura bir çare bulabilirim, mümkün olduğunca az kullanırlar’ diye bizi uğurladı. Çıktığımızda Tuğrul, ‘Ne var, en azından sizi bulgurdan kurtardım’ dedi.”

Galatasaray pilavı ile ilgili başka bir anekdot da 12 Mart Dönemi’nden: İlk, orta ve liseyi Galatasaray Lisesi’nde, 1934-1947 yıllarında okuyan Doğan Koloğlu, 12 Mart Dönemi’nde Akşam Gazetesi’nin hem Genel Yayın Müdürü, hem de Sorumlu Yazı İşleri Müdürü iken Çetin Altan da köşe yazarıymış. Onun bir yazısından dolayı mahkemeye verilmişler ve hüküm giyerek hapse atılmışlar.

Onlar hapisteyken Galatasaray Pilav Günü gelmiş. Doğan Koloğlu okula bir telgraf çekerek: “İstanbul’da olup da bizden başka Pilav’a gelmeyen var mı?” diye sorar.

Bu mesaj okununca salona bomba gibi düşüyor. Salonda Başbakan Nihat Erim de var. Hem onun zamanında içeri girmişler hem de Çetin Altan’ın yakın dostu... Abdi İpekçi ve Haldun Taner ayağa fırlayıp heyecanlı konuşmalar yapıyorlar. Karar alınıyor: O gün bir grup hapistekilere pilav götürecek. Nitekim hapishaneye geliyorlar. Ancak idare pilavı kabul etmiyor.

Bu işi en başından beri desteklemiş olan Abdi İpekçi bunu Milliye’nin birinci sayfasında haber yapınca Doğan Koloğlu, emekli bir astsubay olan Hapishane Müdürü’nü ziyaret ederek “Bize pilavı yedirmediğiniz için size teşekkür etmeye geldim” der. “Zira pilavı yememize izin verseydiniz, laf olacaktı, ‘Beylerin keyfi yerinde pilav bile yiyorlar’ diyeceklerdi. Böyle daha iyi oldu. Bir pilava bile müsamaha gösterilmediği belgelendi.”

1963’te ilkokula Ortaköy’de yatılı başlayan Yalçın Meçoğlu, ilkokulda ve ortaokulda cumartesi günleri okulun yarım gün olduğu dönemlerde okuldan ayrılmadan önce, öğle yemeklerinde GS pilavı, yeşil salata ve tulumba verildiğini belirtirken, 1958 mezunu Kırkor Döşemeciyan, evvelce pilavın eşlikçisinin vezirparmağı olduğunu, tulumba tatlısının sonradan çıktığını hatırlattı. 70’lerde tulumba tatlısına geçilmesinin nedeni ise mutfağa tulumba tatlı makinası alınmış olmasıydı.

Galatasaray pilavının nasıl olduğuna gelince...

Öncelikle, herkesin iddia ettiğinin aksine “GS pilavı”nın “iç pilav”la ilgisi yok...

Bir kere içinde ciğer parçaları var. İçindeki kuş üzümü miktarı ise dolma içinde olduğu gibi çok tatlılaştıracak miktarda değil...

Buna karşılık içindeki çam fıstığı, diğer bir deyişle dolmalık fıstık, daha bol olduğundan, kavrulmuş fıstık tadı daha yoğun geliyor.

İçinde yenibahar var. Ama pilavın rengini ancak değiştirecek kadar.

Galatasaray Pilavının Tarifi (1 Kişilik):
Pilav:

- Pirinç (Baldo & Calrose) 80g
- Soğan
- Sarımsak
- Kuş üzümü 7g
- Çam fıstığı 7g
- Kuzu veya dana karaciğer
- Yağ 25g
- Tuz & karabiber
- Yenibahar
- Tarçın
- Şeker
- Dereotu

Önce pirinç yarım saat ılık suda bekletilir. Sonra, berrak su akana kadar iyice yıkanır ve süzülür.

Pirinç miktarı kadar soğan ince doğranır.

Sarımsaklar da aynı incelikte yemeklik doğranır.

Tencereye yağ konup soğan, çam fıstığı ve sarımsak kısık ateşte püreleşinceye kadar sotelenir.

Zar büyüklüğünde doğranmış ciğerler de sote edilir.

Bu karışıma tüm baharatlar ve ısıtılmış kuş üzümü ve pirinç ilave edilerek, pirinçler şeffaflaşp, üzümler şişinceye kadar kavurmaya devam edilir.

Yeter miktarda sıcak su ilave edilerek kısık ateşte pilav pişirilir, demlenmeye bırakılmadan evvel kıyılmış dereotu ilave edilip karıştırılır.

Pilav üzerine et:

- Bütün kuzu 300g
- Soğan & sarımsak
- Tuz & karabiber

Etler satır ile kemikli olarak porsiyonlanır.

Soğan ve sarımsak kabaca doğranıp, etler ile birlikte yağda kavrulur.

Etler suyunu salmalı ve tekrar çekmelidir.

Pişme durumuna göre tekrar sıcak su ilavesi ile etlerin lif lif olması sağlanır.

Tuz en son ilave edilmelidir, aksi takdirde tuz, etin sertleşmesine sebep olur.

Not: Son senelerde uygulaması daha kolay olduğundan kuzu tandır yöntemi ile pişirilmektedir. Oysaki GS pilavının eti kavurmaktır.

Tam 3 yıldır karbon ayak izimizi dengeliyoruz!

Yemeksepeti olarak, sektörde ilklere imza atmaya devam ediyoruz.

3 yıldır Ege Orman Vakfı iş birliği ile doğaya kazandırdığımız Yemeksepeti Ormanlarının yanı sıra, bu sene aldığımız Verified Carbon Standard sertifikalı 14 bin tonluk karbon kredimiz ile ofis, depo ve saha operasyonlarımızdan kaynaklanan karbon ayak izimizi dengeliyoruz.

Her zaman söz verdiğimiz gibi, yarınlarımızı ve doğamızı korumak adına çalışmalarımız devam edecek!

Yemeksepeti

Doğrulanmış Karbon Birimleri (VCUs)

13496-506495489-506499105-VCS-VCU-355-VER-TR-1-363-01092010-31122010-0

13497-506499106-506509488-VCS-VCU-355-VER-TR-1-363-01012011-31122011-0

"Dünyanın neresine gidersem gideyim yatakhane arkadaşlarımı yanımda hissederim"

Ayçe Çelikel (125), Paris'te kurulu Envisa şirketi aracılığıyla, dünyanın dört bir yanındaki havalimanlarına sürdürülebilirlik alanında danışmanlık veren, havacılık sektörünün dünyamıza bıraktığı izleri azaltmak için çözümler üreten bir çevre mühendisi. Mektepte basketbol sahalarında fırtına gibi esen, İTÜ'de okurken TÜBİTAK'tan proje destek bursu alan, hocalarının sözünü ve kendi iç sesini dinleyerek Danimarka'da yüksek lisans yaptıktan sonra havacılık sektörüne odaklanan Çelikel, Avrupa Birliği kuruluşları dâhil olmak üzere dünya havacılık sektörünün aranan uzmanlarından biri konumunda. Ülkeler arası yoğun bir seyahat trafiği içinde olan Ayçe Çelikel, bir kadın mühendis olarak sürdürülebilirlik danışmanlığı yolculuğunu ve başarı hikâyesinde Mektepli olmanın etkilerini anlattı.

Sevil Eksen (125) ve Ayçe Çelikel

SULTANİ DERGİ — Ayçe Çelikel'i tanıyalım. Lisede iyi bir basketbolcu olduğunuzu biliyoruz; oradan başlayalım. Nasıl bir öğrenciydin, lise yılların hakkında neler söyleyeceksin?

AYÇE ÇELİKEL — Lise, hayatımın belki de en güzel ve en renkli dönemiydi. O zamanlar hem derslerinde hem sporda başarılı bir öğrenciydim. Daha hazırlık sınıfındayken Cumhurbaşkanlığı Hoca tarafından takibe alınarak, basket takımı ile antrenmanlara başladım. Ailem Anadolu Yakası'nda oturuyordu. Fransızcaya daha fazla vakit ayırmam için beni yatılı verdiler. Ve belki de yatılı okumam sayesinde okuldaki basketbol antrenmanlarına da düzenli olarak katılabildim.

Okul takımında da ablalarım ve o zamanın tanınan antrenörleri ile yeteneklerimi keşfetme fırsatı buldum. Öz güvenim arttı. Basketbol, benim için sadece bir hobi olmaktan çok daha fazlasıydı. Bu spor dalı bana disiplin, takım çalışması ve liderlik başta olmak üzere pek çok önemli kazanım sundu.

Okulda da iyi denebilecek bir öğrenciydim, ayrıca yavaş yavaş basketbol takımında da önemli bir oyuncu olmaya başlamıştım. Hem okul hem Galatasaray Spor Kulübü takımında oynuyordum. Yaz ayları hariç antrenmanlara düzenli olarak katıldım ve her antrenmanda yüzde yüz performans hedeflerdim. Çok hırslıydım! Basketbol, bana hedeflerime

ulaşmak için nasıl çalışacağımı, nasıl mücadele edeceğimi ve her durumda nasıl ayakta kalacağımı öğretti. Ayrıca okul ve kulüp takımıyla katıldığımız turnuvalar, rekabetçi bir ortamda nasıl performans göstereceğimi öğrenmemi ve aynı zamanda

ACI Africa Ekibi ve ACI EUROPE Direktörü Olivier Jankovec ile birlikte. Airports Council International Toplantısı, Ekim 2022, Marakeş

da takım ruhunu anlamamı sağladı. Tüm bunlar, bana kazanmak kadar kaybetmeye karşı da liderlik becerileri sundu, he-deflerime ulaşma azmimi geliştirdi.

Lise yıllarında, pek çok arkadaş edindim ve hayat boyu sü-recək dostluklar kurarak, sosyal becerilerimi geliştirdim. Özellikle de yatılıyken edindiğim arkadaşlar aynı zamanda kader arkadaş-larım oldu. Dünyanın neresinde olursam olayım, nereye gider-sem gideyim yatakhane arkadaşlarımı yanımda hissedirim. Her zaman onlar benim ailemin birer parçası, bu hiç değişmez.

Aynı zamanda, zaman yönetimi ve disiplin konularında da kendimi geliştirdim. Bu dönemde, öğretmenlerim ve ailem sa-yesinde sağlam değer yargılarına sahip oldum. Lise yıllarımda, gelecekteki kariyer hedeflerime ulaşmak için gereken temeli attığımı düşünüyorum.

S. D. — Üniversitede çevre mühendisliği bölümü bilinçli bir tercih miydi, çevre ve sürdürülebilirliğin bu kadar gündemde olacağını öngörerek seçtim, diyebilir misin? Yoksa tesadüf mü?

A. Ç. — Üniversitede çevre mühendisliği bölümünü seçmem tamamen bilinçli bir tercihti. Hatta o dönem Türkiye'deki tüm çevre mühendisliği bölümlerini yazmıştım. Sınavlara az bir zaman kalmıştı, babamın yurt dışından, Nordik ülkelerden birinden bir arkadaşı bizi ziyarete gelmişti. Ona, Avrupa'da geleceğin meslekleri ne gibi gözüküyor, diye sormuştum. Çevre mühendisliği ve genetik mühendisliği cevabını alınca, çevre bana çok cazip gelmişti. Çünkü hem yenilikçi hem de dünyaya katkı sağlayabileceğim bir bölüm olarak düşünmüştüm. Bugün de iş yaşamında ileriye düşünerek her zaman 5-10 sene sonra hangi yenilikler, hangi teknolojiler gelecek diye kafa yoran bir yapım var. Lisede matematik, biyoloji ve kimya derslerine çok ilgi duyardım. Bir nevi çevre mühendisliğinin altyapısı sağlamdı bende. Bir başka motivasyonum, doğaya olan saygım ve gelecek nesiller için daha yaşanabilir bir dünya bırakma isteğimdi. Bu konuların önemini erken yaşta anladım ve sorunlara çözüm bulmaya yardımcı olabilecek bir alan seçmek istedim.

S. D. — Yüksek lisansını Danimarka'da yapıyorsun ve böylece yurt dışı maceran başlıyor. Neden Danimarka?

A. Ç. — İTÜ'deyken başarılı bir öğrenciydim, aynı zamanda basket takımında da oynadım ve kaptanlığını yaptım. Henüz üçüncü sınıfın başında üniversiteli arkadaşlarımla bir TÜBİTAK projesine başvurmak istedik. Bazı hocalarımızdan destek istedik, ne yazık ki çoğu sıcak karşılamadı, çok zor olduğunu söyleyenler oldu, vakit ayırmamızı telkin ettiler. Ben biraz ısrarcıyım, kolay pes etmem, bunda da öyle oldu, devam edeceğim dedim. Sonunda bizi destekleyecek bir hocaya ulaştım. Ondan sonraki iki sene arkadaşlarımla birlikte hayatımı üniversitenin laboratuvarlarında geçirecektim. Çünkü projeyi kazanmıştık! 4 kız, TÜBİTAK bursu alıp iki sene sürececek projemize başladık. Üniversitedeki hocalar, asistanlar hepsi bize yardım etti. Master konusuna gelecek olursak, yine hocalarım sayesinde oldu. Ben bu mesleği bilerek ve isteyerek seçtiğim için, aynı yolda devam etmek istedim. Türkiye'de, hele 90'lı yıllarda, çevre mühendisliği mesleğini

yapmak zordu. Dünyada bile çok bilinmezken bizim ülkemizde bu alanın öneminin tam olarak anlaşılmaması ve yeterli maddi kaynak ayrılmaması, çevre mühendislerinin iş bulma olanaklarını kısıtlayarak, motivasyonu düşürebiliyordu. Zaten mezun olanların yarısından fazlası başka işlere yöneliyordu. Buna rağmen, ben çevre mühendisliği mesleğine olan inancımı koruyordum, elimden gelenin en iyisini yapmaya kararlıydım. Yüksek lisans için hocalarımla dertleşirken içlerinden biri -Allah rahmet eylesin Ethem Hocam- bana Danimarka Teknik Üniversitesi'nden ve çevre konularında ne kadar ileri olduklarından bahsetti. Başvurmam için çok destek oldu. İTÜ'nün yüksek lisansını da kazanmıştım. Önümde iki seçenek vardı. Ya çok sevdiğim hocalarımla Türkiye'de kalıp devam edecektim ya da bilinmezliklerle dolu Danimarka'ya gidecektim. Sağ olsun hocalarım, "Yüksek lisansını dondururuz, baktın beğenmedin, geri döner kaldığın yerden devam edersin." deyince, bu maceraya atılmaya karar verdim.

S. D. — Profesyonel hayattan girişimciliğe geçiş nasıl oldu?

A. Ç. — Danimarka'da yüksek lisansımı bitirirken etrafımdaki tüm arkadaşlarım iş arama telaşına girmişlerdi ve her yere CV gönderiyorlardı. Merakım ve girişimci ruhum sayesinde üniversite binasındaki panoları tararken, Fransa'da, Paris'teki bir iş ilanı gözüme çarptı. Bu arada Norveç'te bir üniversiteye de bir iş başvurusu yapmıştım. Fransa'daki iş, havacılık alanında Avrupa'daki çok önemli organizasyonlardan biri olan EUROCONTROL'da idi. Orada ilk defa bir çevre bölümü kurmayı planlıyorlardı ve bir danışman arıyorlardı. İlk görüşme için Kopenhag-Paris biletimi gönderdiler; gittim, geldim bir daha gittim; mülakatlar, toplantılar derken işe alındım. Henüz tezimi sunup diplomamı bile almamıştım. Avrupalı arkadaşlarım arasında bu kadar çabuk iş bulmam epeyce sükse yapmıştı, onu çok net hatırlıyorum. Yazın, işe başlamadan önce üç haftalık tatil için İstanbul'a geldim ve maalesef 99

Erdogun Teziç'le mezuniyet fotosu (1993)

Nynas yağlarını dünyanın dört bir yanındaki milyonlarca uygulamada bulabilirsiniz. Ürünlerimiz gazeteler, oyuncaklar ve güneş gözlükleri gibi günlük hayatta kullandığımız eşyalardan; rüzgar türbinleri, asfalt ve güç trafoları gibi endüstriyel ürünlere kadar hayatın her noktasında önemli rol oynar.

Cemil Topuzlu Cad., Dalyan Konut Sitesi
No:24 F Blok D:24
34726 Kadikoy Istanbul Turkey
sales.turkey@nynas.com

depremi oldu. Bunu da atlattıktan sonra ağustos ayında Paris Eurocontrol'da çevre danışmanlığı maceram başladı. 5 sene orada çalıştıktan sonra, "Ben bu işi niye kendim yapmıyorum." dedim. İş arkadaşlarımla konuşup, bugünkü şirketim Envisa'yı sıfırdan kurmaya karar verdik. Bir nevi, Eurocontrol'dan arkadaşlarla spin off yaptık, böylece girişimciliğe geçiş yapmış oldum.

S. D. — Neredeyse dünyanın bütün önemli havalimanlarında izin var... Tam olarak hangi hizmetleri, hangi kurumlara veriyorsun?

A. Ç. — Envisa tamamen çevre konularına odaklı, misyonu sürdürülebilir havacılık olan, dünyada sadece bu konulara odaklı sayılı danışmanlık şirketlerinden biri. Gerek Avrupa'da gerekse uluslararası arenada birçok havacılık kuruluşunun (uçak şirketleri, hava yolları, havaalanları, EASA, EUROCONTROL gibi Avrupa Birliği kurumları) güvendiği, iş birliği yapmayı tercih ettiği bir şirket konumundayız. Esasında tüm havacılık sistemi ve paydaşlarının çevreye etkileri ve bu etkilerin azaltılmasına yönelik çözümler üretiyoruz diyebilirim. Bu çerçevede karbon ayak izi, çevre modellemeleri, gürültü kirliliği, GHG emisyonlarının azaltımı, sürdürülebilirlik raporları gibi havalimanlarının ve tüm havacılık paydaşlarının işlerini çevre dostu bir şekilde yönetmek ve büyütmek için uygun maliyetli çözümler bulmalarına yardımcı oluyoruz.

Avrupa'nın başlıca havalimanları ve havacılık kuruluşları ile çalışıyoruz. Havaalanları için ADP (Charles De Gaulle), VINCI havaalanları, ayrıca karbon akreditasyonları için Fransız havaalanlarının yüzde 50'sinden fazlası ile çalışıyoruz. Japonya'da Kansai (KIX), Kobe, Narita havaalanları, Suudi Arabistan'da Riyad Havalimanı ile hem karbon hem de hava kirliliği konularında çalışıyoruz.

S. D. — Şirketin Envisa Paris'te kurulu ve dünyanın çok farklı coğrafyalarına bu şirket aracılığıyla danışmanlık veriyorsun. Bir Türk, bir kadın ve bir Galatasaraylı olarak uzmanlığınla dünyaya meydan okumak nasıl bir duygu?

A. Ç. — Tabii ki öncelikle bir kadın mühendis olarak ve bir Galatasaraylı olarak kendi alanımda uzman olmak ve sizin deyiminizle

dünyaya meydan okumak, son derece güçlendirici ve motive edici bir duygu. Toplumda genellikle erkek egemen olarak kabul edilen alanlarda uzmanlaşmak, özellikle kadınlar için önemli zorlukları beraberinde getirebilir. Bu zorlukların üstesinden gelmek ve kendi alanımda başarılı olmak, bana diğer kadınlara da ilham verme ve onları kendi hedeflerine ulaşmaları için teşvik etme fırsatı sunuyor, işin en çok bu tarafı keyifli diyebilirim.

Galatasaraylı olmak yaşam boyu büyük bir gurur ve aidiyet duygusuna sahip olmak demek. Lisemiz, Türkiye'nin en köklü ve önemli okullarından biri, mektepte öğrendiklerimin yanı sıra sportif ve kültürel kazanımlarımın okul sonrası yaşamıma çok büyük değer kattığına inanıyorum.

Sonuç olarak, kendi alanımda doğru işlere imza atarken öz güvenimi, motivasyonumu hem kadın olmama hem de Galatasaraylı olmama borçlu olduğumu düşünüyorum.

S. D. — Bugün bütün dünya sürdürülebilirliğin değerini keşfetmiş durumda... Gençkardeşlerimize, yeni mezunlarımıza çevre mühendisliği ve sürdürülebilirlik alanlarındaki uzmanlık ve girişim fırsatlarından söz eder misin?

A. Ç. — Benim başladığım 90'lı yılların tersine, sürdürülebilirlik ve çevre mühendisliği, son yıllarda giderek daha fazla önem kazanan ve gelecekte de büyümeye devam edecek olan alanlardan biri. Doğal kaynakların hızla tükenmesi ve iklim değişikliğinin olumsuz etkileri, bu alanlarda uzmanlaşmanın ve yenilikçi çözümler geliştirmenin önemini artırıyor.

Özellikle Avrupa'da çıkan yeni yasalar, karbon vergileri, karbon piyasası, yeni çevre standartları gibi gelişmeler "sürdürülebilirlik" danışmanlığına olan ilgi ve ihtiyacı artırıyor. Şirketler, sürdürülebilir iş uygulamalarını benimsemek ve çevresel etkilerini azaltmak için giderek daha fazla sürdürülebilirlik danışmanına başvuruyor. Sürdürülebilirlik stratejileri, enerji verimliliği çözümleri, çevresel düzenlemelere uyum, sürdürülebilir tasarım ve mimarlık, yeşil binalar ve sürdürülebilir kentsel tasarımlar, yenilenebilir enerji (güneş, rüzgâr, hidroelektrik, biyogaz ve yeşil hidrojen) en önemli gelişme alanları olarak önümüzdeki dönemde öne çıkacak düşüncesindeyim. Özellikle yenilenebilir enerji alanında çalışan profesyoneller için oldukça önemli mücadele ve fırsat alanları var. Bu alanda yeni teknolojiler geliştirecek, enerji sistemlerini tasarlayacak ve enerji politikalarını şekillendirecek genç beyinlere olan ihtiyaç günden güne artıyor.

Lise Kız Basketbol Takımı'nın Dünya İkinciliği Madalyası (1989)

Yenilenen kapsamıyla ekonomik TSS, %50'ye varan indirimle Türk Nippon Sigorta'da!

Benzersiz imkanlarıyla Türk Nippon Tamamlayıcı Sağlık Sigortası kısa bir süre için %50'ye varan indirimli.

Yenilenen kapsamı, ebeveyn poliçesi olmadan 6-17 yaş arası başvuru imkânı ve anlaşmalı hastanelerde kullanılabilmesinin yanında, birçok avantaj Türk Nippon Tamamlayıcı Sağlık Sigortası'nda.

Üstelik sektörde benzersiz olarak 70 yaşa kadar poliçe yapabilme fırsatı sağlayan, Türk Nippon Tamamlayıcı Sağlık Sigortası ile hemen tanışın. Detaylı bilgi için 444 88 67'yi arayabilir, acentelerimizi veya turknippon.com'u ziyaret edebilirsiniz.

- Yeni işler ve 11-45 yaş aralığı için geçerlidir.
- Uygulanan indirim oranları, şirket tarifemiz üzerinden yapılmaktadır.
- Sigorta primleri ve uygulanacak indirim oranları yaş, cinsiyet, sağlık durumu ve geçmiş hastalıklara göre değişiklikler gösterebilir.

GENİŞ NETWORK
Anlaşmalı tüm hastanelerde
10 adet ayakta tedavi

EKONOMİK NETWORK
2 adet ayakta tedavi

TÜRK NIPPON
SİGORTA

Tunç ve Julie Aytunç

Cennet Hisarönü Körfezi ve Mektepli Müdavimleri

Deniz ve tekne tutkunu, Mekteb-i Sultani Denizciler Grubu'nun duayen denizcilerinden Tunç Aytunç (119), sezon öncesinde sessizliğin keyfini sürdüğü Hisarönü'nde, teknesi TAJ'da klavyenin başına geçti ve Mektepliler için yaz sezonu öncesinde harika bir rota çıkardı. Sultani için hazırladığı yazısında bizi Datça'dan Dirsek Bükü'ne masmavi bir yolculuğa çıkaran Tunç Aytunç, her durakta kulağımıza bir başka Mekteplinin adını ya da mekânını fısıldıyor...

Mavi yolculukla gerçek anlamda, 2000'li yılların başında Fransız turistlere Bodrum başlangıçlı organize ettiğimiz Yunan Adası turları ile tanıştım. Sonrasında 113 devresinden Enver Yılmaz abimin davetiyle kiraladıkları bir yelkenlide bir hafta geçirince "Ya bu işi belki ben de kotarabilirim" diyerek eğitim işlerine gıştim. Ardından da radikal bir kararla, 2011 yılında kendi tekne mi alarak Fransız eşimle yılın 6 aydan fazlasını tekne mi TAJ'da geçirmeye başladık.

Pandemi süreci doğaya ve denize, tekne hayatına ve mavi yolculuğa olan ilgiyi iyice artırdı ve bizim senelerdir favori mekânımız olan ve yılın bir ila iki ayını geçirdiğimiz Hisarönü hakkında yazmak elzem oldu.

Bu sanal Hisarönü gezimizde Datça'dan başlayarak körfezi saat yelkovanı yönünde döneceğiz. Bahsedeceğimiz yerlerden bazıları yolu olan, bazıları ise yalnızca denizden ulaşımı olan koylar...

Datça, tabii ki birçoğumuzun bildiği, son yılların gözde kasabalarından. Bodrum yeni bir İstanbul olma yolunda ilerlerken Bodrum'un eski müdavimlerinin bir kısmı ikameti buraya taşıdılar bile. Tekneyle gidenler için demir atarak yavaşlan, hâkim havaya korunaklı şirin bir limanı var. Ayrıca bir deniz gümrük noktası olması, yurt dışına çıkış yapan veya yurt dışından gelip giriş yapacak tekneler için büyük avantaj. Limanın tek derdi, hafif L şeklinde olduğundan, üst üste atılan çapaların yarattığı kaos. İzlemesi çok eğlenceli, tabii çapalardan biri sizinki değilse...

Şehirde tüm alışveriş olanakları var. Özellikle çarşamba günleri yalnızca yerel üreticilerin geldiği köylü pazarı, bana hep çocukluğumun pazarlarını hatırlatıyor. Taze bademden Ege otlarına kadar her şey var. Datça-Bodrum feribotu senenin çok büyük bölümünde faal. Dolarıyla Bodrum'dan da buraya küçük bir kaçamak yapmak mümkün.

Datça'da yerleşik, değişik yaş gruplarından birçok Mektepli var. Mesela 105 devresinden Ahmet Halis Saraçoğlu abimin Cafe Inn isimli küçük bir restoranı var. Uğramadan geçmeyin.

Datça'dan Kurucabük Aktur'a kadar olan sahil şeridi yazlık sitelerle dolu. Meltem rüzgârının tüm şaplağını ve dalgasını yiyen bu bölüm tekneyle durmak için çok uygun değil. Çok boş havalarda Perili Köşk Oteli önünde veya Karaincir koyunda kısa süreli yüzme molası mümkün.

Kurucabük Aktur 1970'li yıllarda yapılmış, 1275 haneli bir tatil köyü. Seneler içinde tek katlı evlerin çoğu doğada kamufle olmuş. Bugün yapılan sitelerle alakası yok. Biri hâkim kuzeyli diğeri güneyli havalara korunaklı iki koya yayılmış bu sitenin pırıl pırıl sularında tüm sene demir atılabilir, en kötü havalarda karşılanabilir. Sitede yaz kış hayat var. Haftanın üç günü kurulan pazarı, iki marketi, eczanesi, berberi ve sağlık ocağıyla çok organize bir küçük kasaba görünümünde. Biz tekneciler için de bulunmaz nimet tabii. 115 devresinden Meryem Göktepe ablam sitenin içindeki yelken kulübünün restoranını işletiyor. Aynı zamanda bu restoran, zaman zaman Mektebi Sultani Datça Pilavı'nın gerçekleştirildiği mekân. Ayrıca, 104 devresi Nejat Özcan abim de site sakini ve en ufak derdinizde yardıma koşmaya hazır, eşsiz bir Mektepli. Bu arada, son senelerdeki Datça Pilavlarını organize eden kişi de Nejat abiden başkası değil...

Kurucabük'ten hemen sonra sırayla dizilmiş bir dizi küçük koydan oluşan **Günlücek Bükü** geliyor. Biraz derin olduğundan genelde guletler rağbet ediyor bu cennet koylara. Ama özellikle en batıda olanı yelkenliye uygun ve korunaklı...

Ardından, Datça bölgesinin endemik bir ağacı olan Datça Hurması ile çevrili **Hurmalı Bük** var. Bu koyda yüzme molası vermeden geçmeyin.

Derken **Bencik'e** vardık bile... Türkiye'nin nadir fiyort oluşumlarından biri Bencik. Kuzeye doğru, toprağın içine 1,5 deniz mili yani neredeyse 3 km giriyor. Tam kuzeyinde, yarımada nın diğer tarafında aynı şekilde güneye giren Balıkaşiran Koyu olunca antik devirlerden beri bu iki fiyord birleştirip

Tunç Aytunç ve Mehmet İşmen (108 devresi)

Selimiye

İnbükü

Gökova'dan Hisarönü'ne bir geçiş yapma fikri oluşmuş ama henüz hayata geçirebilen çıkmamış. İnşallah da çıkmaz. Bencik tüm havalara korunaklı, hem alarga hem kıçtankara imkânı veren bir koy. Doğası muhteşem. Tıpkı rahmetli Sadun Abi'min hayatının son demlerini geçirdiği Okluk Koyu gibi, içindeyken kendinizi kapalı bir gölde hissediyorsunuz. Çevrenizdeki kaya oluşumları biraz vahşi batıyı andırıyor. Bu oluşumları, Bencik'ten itibaren Hisarönü Körfezi'nin tüm kuzey yakasında görmek mümkün. Zaten Bencik girişindeki Dişlice Adacığının da formu çok farklı...

Ardından, doğayla hiç uyuşmayan, çok katlı bir mimari yapıya sahip lüks bir otelin işgal ettiği **Tavşan Bükü**'ne geliyoruz. Pandemiden bu yana koyun içi tüm sene motoryat otoparkı... İçeriye sığmayan dev motoryatlar da hemen dışarıda demirde kalıyor. Simi Adası'nın Türkleri öpmeyi pek seven ünlü Manos'u veya İstanbul'un ünlü sushi restoranının bile, bu lüks otelde şubeleri var. Biraz Monaco veya St Tropez havası yaşamak isterseniz bu koy size uygun olabilir.

Derken **Sucağız** koyları karşılıyor bizi. Selimiye'den kalkan günlükçü tekneler bu koyu akvaryum olarak pazarlıyor. Gerçekten kaya yapısı ve suyun güzelliği etkileyici. Gerçi bir süredir Tavşanlı'ya sığmayan motoryatlar buraya dadanmış durumda ama sezon dışı yer bulmak hâlâ mümkün.

Ve geliyoruz iç içe geçmiş **Çamurlu Bük** ve **İn Bükü** koylarına. İn Bükü, Emel Sayın koyu olarak da tanınıyor. Emel Hanım bu koyu çok sever, her mavi yolculukta mutlaka uğrarmış. Koylar kuzey havalara liman ama güney havalara açık. İster alarga ister kıçtankara kalınabilir. Özellikle sezonda guletler burada kıçtankara olduğundan alarga yapacaklara kıyıya çok yanaşmalarını tavsiye etmiyorum. Teknesi olmayanlar için de ana yoldan kısa bir yürüyüş ile ulaşılabilir. Bu koyların arkasından başlayarak doğuya devam eden çok güzel bir yürüyüş yolu var ve muhteşem manzaralara sahip. Instagram fotosu için ideal. Koydaki günlük ağaçlarının kokusu inanılmaz. Biz ayrıca senelik defneyaprağı ihtiyacımızı da buradan karşılıyoruz. Bu koya ne zaman gelsem, 114 devresi Coşkun Kutbay abimin teknesi ile karşılaşıyorum. Mektep bayrağını toka etmiş tabii... Bir heves çok nefes tekneye yüzüyorum ama ne yazık ki teknede kendisi yok, ortağı var! O da alışmış artık gelip selam veren Mekteplilere. Allah'tan koyun asıl müdavimi gene 114 devresi Yüce Uyanık abim hep orada. Onunla olunca muhabbet hep güzel, ortak konu çok...

Artık güney kıyıya geçme vakti geldi. İnbükü'nün tam karşısında **Orhaniye Koyu** var. İçinde Kızkumu adı verilen bir kum bankı olan bu koy aynı zamanda Martı Marina'ya ve bir dizi tekne barınma iskelesine de ev sahipliği yapıyor. Kızkumu'na tüm gün günlükçü tekneler gelip gidiyor. Güney havaya liman nadir koylardan olan Orhaniye'de alargada da birçok tekne görmek olası. Ayrıca bu bölgenin tek yakıt istasyonu da Martı Marina'da olunca koyda trafik epeyce fazla olabiliyor. Dibinde biri lezzetiyle, diğeri fiyatlarıyla ünlü iki de restoran var...

Unutmadan, bu koyların büyük kısmında, alışveriş yapmanıza olanak veren bir Carrefour teknesi, kahve ve dondurma ihtiyacınız için Kahve Dünyası teknesi ve bir de Turmepa'nın atık alım teknesi ile birkaç da çöp teknesi dolaşıyor.

Turgut Koyu Orhaniye'nin hemen batısında. Turgut Koyu'nun girişinde Hisarönü'nün ikinci çirkin otel binası bizi karşılıyor. Üstelik de bu otel daha muhafazakâr misafirlere hizmet verdiğinden önünde birbirinden ayrılmış erkek ve hanım hamamları ve bol kamufle aile locaları var. Turgut Koyu'nun içinde Martı Marina'ya alternatif, teknelerin yaz kış bağlı olduğu, iki iskele var. 106 dev-

resi Işıl Kasapoğlu ve 108 devresi Ömer Çağlar abilerin (biraz da aykırı tekneler olduklarından uzaktan rahatlıkla fark edilebilir) tekneleri de bu iskelelerin senelerdir misafiri.

Selimiye'ye girmeden sancağınızda kalan **Sıgliman** hem güneyli hem kuzeyli hafif havalarda kalmak için uygun. Bizim de çok sevgili 108 devresi Mehmet İşmen abimle sezon başı buluşma ve hasret giderme noktamız. Tekneyi burada bırakıp 20 dakikalık bir yürüyüşle Selimiye'ye ulaşmak mümkün. Yolda taze bazlama yapanlardan sıcak sıcak bazlama almak da cabası.

Ve geldik **Selimiye**'ye... Son senelerin en gözde kasabalarından olan Selimiye, aynı adı taşıyan ve neredeyse her taraftan kapalı koyun en güney ucunda yer alıyor. Hem denizden hem karadan gelen misafirlerin favori noktalarından biri. Senelerdir hizmet veren çok iyi balık lokantalarının, kafelerin, barların yanı sıra market ve kasabının da olması büyük avantaj. Belki de yerel halkın çoğunun Girit Türkü olmasından, bazı restoranların mezeleri gerçekten çok iyi. Her ne kadar güneyli havalarda yürekleri ağza getirse de, MUÇEV tarafından küçük bir marina gibi işletilen iskelesi yaz kış barınma imkânı tanıyor. Yer olduğunda teknenizi bu iskeleye bağlayabilir veya alargada kalabilirsiniz. Biraz uzak kalsa da koyun kuzeyinde kıçtanka yapılan noktalar da var.

Dışlice Adacı

117 devresinden Selçuk Altın abimle yine 117 devresinden Tuba Tekeli abla-mın birlikte işlettikleri Beyaz İskele Otel ve restoran biz Mektepliler için vazgeçilmez bir mekân. 2021 Trofesi'ni de bu otelde organize ettiğimiz yemekle başlatmıştık. Kaya koruğunda levrek buğulama, levrek simit ve "lezzet topu" mutlaka denenmeli...

Selimiye'nin ardından anakara ile bir dizi adanın arasından yolumuza devam ediyoruz. Günlük tekne olmazsa olmazı bir manastır kalıntısının ardından Kuzbükü bizi karşıyor. Marmaris'in (özellikle de sübye yemeği çok lezzetli) ünlü bir restoranı burada bir şube açıp, önüne de bir tekne iskelesi inşa edince koy hızla ünlendi. Ne yazık ki hemen ardından koyda kaçak yapılaşma da başladı. Bir an evvel önlem alınmasını diliyoruz.

İşte geldik Kocabağçe'ye. Koya girince tam karşınızda bir ailenin işlettiği restoran ve iskelesi yer alıyor. Yanında da organik ve yogasever, glütensavar büyük şehirli hanımların müdavimi olduğu aykırı bir kamping/motel var. Kocabağçe bizim favorilerimizden. Bu satırları da size bu koydan yazıyorum. Daha seçime 10 gün var. Hisarönü bomboş. Yazın bazen 70 ila 80 teknenin olduğu bu koyun şu an tek teknesiyiz. Dışarıda tek duyduğumuz kuş sesleri ve ne yazık ki inşaat malzemesi ve/veya inşaat ustası taşıyan piyadelerin pancar motorlarının sesi. Evet, bu koyda da kaçak yapılaşma birkaç senedir başladı. 117 dev-

resinden avukat Mehmet Dedeoğlu abim bu işe şahsen eğilmesine, oldukça mesai harcamasına ve gerekli hukuki kararları aldırmasına, hatta ve hatta belediye başkanları hakkında ceza davaları bile açtırmasına rağmen yıkılan bina olmadığı gibi yenileri yapılmaya devam ediyor. Bir yandan hukuksuzluk beni umutsuzluğa sevk ederken diğer yandan çok değerli vaktini bilabedel bu işlere harcayan Mektepli bir abimin varlığı beni gururlandırıyor.

Kocabağçe'den çıkıyor ve yolu olmadığı gibi tekneyle bile zor yavaş yavaş **Girneyit Koyu**'na bu kış konumlandırılan 3 parçalı yeni evi hayretle fark ediyoruz. Ne yazık ki Hisarönü de yavaş yavaş elden gidiyor.

Ardından da son durağımız olan **Dirsek Bükü**'ne geliyoruz. Bu koy Hisarönü'nün en bilinen ve muhtemelen suyu en güzel olan koyu. Hatırlıyorum seneler evvel bir bayramda bu koyda 60 tekne saymış ve internette paylaştığımda dostlar inanmak istememişti. Şimdilerde yüksek sezonda tekne sayısı günlük 100'ün altına neredeyse hiç inmiyor. Tüm bunlara rağmen altınızda turna sürüsü gezmeye devam ederken 10 metreye düşürdüğünüz anahartlığın yerini tam olarak görebiliyorsunuz (yaştan dolayı artık dalıp alamıyorsunuz, o ayrı). Koyun iskeleli restoranı, pek makbul değil. Biraz ne yapsam satılır havasında. Yazık, çünkü bu dünya güzeli koyda düğün bir restoran hem çok güzel olur hem de işletmecisine para kazandırır.

Aklıma, çok değil 10 sene evvelki Hisarönü geliyor, tıpkı 20 sene evvelki Göcek'in geldiği gibi... Değişim inanılmaz. Çoğunlukla da kötü yönde. Üzülüyorum ama elimden fazla bir şey gelmiyor. Ben Hisarönü'nde genelde sezondan evvel ve sonra vakit geçirdiğim için nispeten hâlâ mutluyum. Ama daha ne kadar zaman? Bilmiyorum. Tek bildiğim, eğer buraları görmediyseniz biran evvel gelin, görün... Sağlıcakla kalın...

Mektepli Mekânlar ve İrtibat Bilgileri

Datça - Cafe Inn

Ahmet Halis Saraçoğlu

Tel. +90 (252) 712 94 08

Selimiye - Beyaz İskele Otel

Selçuk Altın Tel. +90 (532) 493 15 71

Tuba Tekeli Tel. +90 (532) 453 12 93

BEYAZ İSKELE
HOTEL

Şehirden kaçmanın en iyi yolu;

Mavinin yeşil ile dans ettiği eşsiz Selimiye Köyü'nün, en güzel konumunda kendine ait iskele, plaj ve restoranı ile sizlere unutamayacağınız bir tatil sunuyor...

BEYAZ İSKELE
RESTAURANT

Hanımınar sok. No.50 Selimiye 48710 Marmaris, Muğla

Rezervasyon için; +90 532 453 12 93

info@beyaziskele.com

beyaziskele.com

f beyaziskele

ig beyaziskelehotel

Yeniden Gül Baba

II. Bayezid dönemi ahkam defterlerinin¹ yakın zaman önce yayımlanması Galata Sarayı'nın kuruluşu ve Gül Baba'nın başrolde olduğu kuruluş efsanesine dair yeni belgelere ulaşmayı bekleyenler için hayal kırıklığı oldu. Ne var ki 2022 sonunda çıkan bir başka yayın, araştırmacılara bir belge yığını sunuyor.

Gül Baba Türbesi Mirasını Koruma Vakfı tarafından yayımlanan Dr. Coşkun Kökel'in üç ciltlik kapsamlı araştırması doğrudan T.C. Cumhurbaşkanlığı Devlet Arşivleri'ndeki belgeleri derliyor.² Söz konusu vakıf 2017 yılında, halen başkanı olan Adnan Polat'ın girişimiyle Macaristan devleti tarafından Budapeşte'de kurulmuştu ve kentteki tarihi Gül Baba Türbesi (*Rózsadomb*) ve çevresini koruyup işletmeyi üstlenmişti.

Gül Baba hakkında şimdiye kadarki bilgilerimiz Fatih Sultan Mehmet devrinde Avrupa'ya gerçekleştirilen seferlerde Osmanlı Ordusu'na eşlik eden bir Bektaşî dervışı olduğundan ve 1541 yılında Kanuni Sultan Süleyman ile Budin'e geldiğinden ileri gitmiyordu. Hakkında yazılmış diğer kaynaklar da o kadar afakiydi ki, objektif tarihçiler için güvenilir yanı yoktu. 1950'lerin şartlarında konu hakkında ilk kapsamlı araştırmayı yapan Fethi İsfendiyaroğlu'nun erişebildiği kaynaklar da 17'nci yüzyıldan geri gitmiyordu. İsfendiyaroğlu müdürlüğü döneminde Gül Baba'nın türbesiyle de ilgilenmiş, ağırlıklı olarak da Tayyazade Ata'nın yazdıklarını referans almıştı. Ne var ki ne bu ne de II. Bayezit ile Gül

Baba ilişkisinden doğan Galata Sarayı'ndan bahseden diğer tarihi kaynaklar kuruluş yılı hakkında bir bilgi vermiyordu. Nitekim İsfendiyaroğlu kitabının bir yerinde kuruluşun 1481-1483 arasında olabileceğini, bir yerinde ise 1481'in kesin tarih olduğunu yazmıştı.³ Eşzamanlı olarak yayımlanmayan bir Galatasaray tarihçesi üzerine çalışan Sermet Muhtar Alus da *Raşit Tarihi*'ne dayanarak 1481-1485 arası olabileceği sonucuna varmıştı.⁴ Peki hiçbir kaynakta yer almayan 1481 nereden çıkmış olabilirdi? Bu tarih nasıl tüm olasılıklar arasında kendine yer buluyordu?

Mektebi Sultani'nin kuruluşunun ellinci yıldönümü nedeniyle 1918'te yayımlanmış olan kitap, Abdurrahman Şeref gibi yetkinliği tartışılmayacak bir tarih üstadı tarafından gözden geçirilmişti ve yazının altında yine devrin önemli kişiliklerinden Mehmet (İhtifalci) Ziya'nın imzası vardı. Galatasaray tarihiyle 1481 yılının birlikte anıldığı ilk kaynak bu. Peki 1481 bu kitaba nasıl girmiş? İhtifalci Ziya'nın yazdığı aynen şu:

Bu mevki-i târihi Galata Sarayı'dır ki Şehriyâr-ı Me'âlî-âsâr Sultân Bâyezîd Han-ı Sâni Hazretleri'nin 886 senesi Rebî'u'l-Evvelî'nin dördüncü günü vukû'-ı cülûs-ı hümayûnlarını müteâkib

te'sîs buyurulmuştur.

Bu cümlede söylenen özetle ve güncel dille, Galata Sarayı'nın II. Bayezit'in tahta çıkış tarihi olan 3 Mayıs 1481'den sonra kurulduğuydu. Ne kadar sonra? Bir hafta mı, bir yıl mı, on yıl mı? Herhalde bilse onu yazardı!

Fethi İsfendiyaroğlu yine müdürlüğü döneminde bir gün kararını verdi ve diğer olasılıkları eleyerek mektebin alınlığına 1481-1868 mührünü bastı. O gün bugündür Galatasaray'ın kuruluş tarihi böyle kabul ediliyor ve camia içinde üstü kapalı bir tartışma sürüp gidiyor. Galatasaray literatürüne çok değerli katkılar yapan Prof. Dr. Vahdettin

Budapeşte'deki Gül Baba Türbesi

İstanbul'daki Gül Baba Türbesi'nin 1910'lardaki durumu.

Türbenin giriş kapısının güncel görünümü ve alınlığındaki gül motifleri.

Abdülhamit dönemindeki tamiratta türbeye eklenen kitabe.

¹ Haz. Feridun M. Emecen, İlhan Şahin II. Bayezid Dönemi Ahkâm Defterleri, Türk Tarih Kurumu, 2021.

² Dr. Coşkun Kökel, Tarihîsel-İnançsal Kimliği ile Gül Baba Zaviyesi ve Türbesi, Gül Baba Türbesi Mirasını Koruma Vakfı Yayınları, 2022.

³ Fethi İ. İsfendiyaroğlu'nun 1952'de birinci cildini yayımladığı Galatasaray Tarihi, tarafımdan yeniden yayına hazırlanarak 2018'de Galatasaray Eğitim Vakfı'nın 150'nci yılı serisi arasında yayımlandı.

⁴ Kitap yayımlanmamış olsa da prova baskısı kişisel arşivimde bulunuyor.

Selim Nüzhet Gerçek'in yayımlanmamış tarihçesinin ilgili sayfası.

Engin'in de bu tarihin kesinliğini vurguladığı ama belge sunmadığı kitapları var; hatta bu tarihin kuşkulu olduğunu ileri sürmeye kalkanlara çemkirmek de Galatasaray racunundan sayılıyor.

Ben ısrarla “1480’lerde” diyerek işi geçiştirmekten yana olmayı tercih ederim. Çünkü genç padişahın tahta çıkar çıkmaz Gül Baba’ya bir okul kurdurma emri vermesi ve aynı yıl içinde bunun inşa edilip eğitime başlaması mantığını zorluyordu. Nitekim İsfendiyaroğlu’nun da mantığını zorlamış olmalı ki, kitabının kimi yerlerinde tarihi 1482 olarak veriyor. Galata Sarayı’nın varlığına dair erişebildiğim tanıklık aktaran en eski kaynak, esir düşmüş bir Alman forsanın 1580’lerde yazdığı günlüktü.⁵ Yani bu okulun ilk yüz yılına dair tarih veren bir belgeye rastlamamıştım. Sıkı durun; artık kuruluşa dair bir belgemiz var!

Burada Gül Baba’nın türbesi konusuna geri dönmem gerekiyor. Gül Baba, bilindiği gibi lisenin yanındaki Yeniçarşı Caddesi’yle Tomtom arasındaki kendi adını taşıyan sokaktaki türbede gömülü (Bugün hâlâ arka bahçedeki Bizans lah-dini onun mezarı bilen Galatasaraylılara rastlamanın şaşırtıcı olduğunu da söylemeliyim). 1910’lu yıllarda İhtifalci Ziya abimiz türbeyi ihya ederken mezar taşı ve kitabesi okunamaz durumdaymış. İsfendiyaroğlu da Ali Sami Yen’le birlikte gittiğinde türbenin ne feneri ne de etrafını çeviren parmaklığın üstündeki, tel gerili demir kafesinin kaldığını yazıyor. Türbenin tamamen yok olmaması için de uyarıda bulunuyor. Türbe Galatasaray Lisesi’nin yüzüncü kuruluş yıldönümünün kutlandığı 1968’de Vakıflar İdaresi’ne yapılan başvuru sonucu onarılıp bugünkü görünümüne kavuşturulduğundan beri kitabesi okunabiliyor. Yazan şu:

Hazreti Abdülhamid ibn-i Ahmed Şah-ı Din/Ömrün efsun eyleye devletinle ol pervedigâr/Kande eylerse azimet ide Hak uğurun küşad/Kahridüp ağdayi dini ide cümle hakisar/Ettiler adl ile ma’mur ehl-i İslâm illerin/Tazelensün gülşen-i âlem misal-i nevbahar/Ba-husus olmuştı viran bu mekân hayli zaman/Gül Dede eylerdi güya merkadinde ah-u zâr/Niçe dem kâmil-i muattal kalmış idi bu mekân/Hedmolup bir rih-i sarsar ile oldu tarumar/Padişah-ı Alemin Hak kal-

5 Osmanlıda Bir Köle-Brettenli Michael Heberer’in Anıları 1585-1588, Kitap Yayınevi, 2010.

Budapeşte’deki Gül Baba Türbesi’nin güncel durumu (Kaynak: www.gulbabaalapitvary.hu)

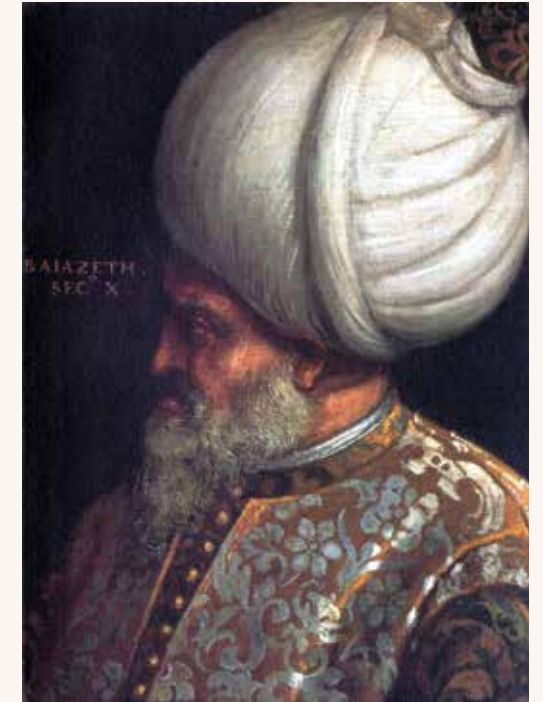
bine ilham idüp/“Yapılıp ma’mur ola” buyurdu şehriyar/Gül Dede merhûm Veli’yi aşikâr ihya idüp/Keş olup bu demde anın eylediği istihar/İmdi gel Abdülhamid Han’a edegör sad dua/Hak hatasız eyleyüp devletle olsun berkarar/Dahî ol goncaların Hak ömrün efsun eylesün/Her biri ola cihanda Devlet ile namidâr/Der-rişâ tarihi lafzından oldurdu aşikâr/Bin iki yüz bir de buldu Gül Dede için itibar.

Buradaki hicri 1201 yılı 1786-1787 yıllarına denk geliyor. Türbeyi I. Abdülhamit ihya etmiş. Sonradan dikilen mezar taşında da “Hüve-l Hâdi Merhûm ve Mağfûr El Muhtaç ilâ Râhmeti Rabbihi’l-Gâfûr Gül Dede Ruhı için El-Fatiha” yazıyor. Yani hayatına ya da kuruluşa dair tarih yok.

Tarihte bilinen üç farklı Gül Baba olması da kafa karıştırıcı. Bunların ilkinin mezarı Edirne’de ve halk arasında Gölbaba diye anılıyor. *Cevri Tarih*’nde kimliğiyle ilgili bilgi var. Fatih Sultan Mehmet devrine yetişmiş, İstanbul’un fethine katılmış, ardından Edirne’ye dönüp oraya yerleşmiş. Türbesi Karacaköy’de harabe halinde. Diğer Gül Baba bugünkü Macaristan’ın Budapeşte şehrinde, Kanuni Sultan Süleyman döneminde yapılmış türbesi bulunan kişi. II. Beyazıt’la görüşen ve Galata Sarayı mektebinin kuruluşunda önemli rolü olan Gül Baba’nın aynı kişi olup olmadığı da tartışmalı. Macar Türkolog ve halkbilimci Dr. Ignacz Kúnos 1887-1905 yılları arasında Anadolu’da yaptığı gezilerde pek çok masal, hikâye, mâni ve türkü derlemiş, kitap olarak yayımlamış. Gül Baba’nın anlattığı öne sürülen de dört masal kaleme almış. Eserlerinin

çoğu Türkçe’ye çevrildiyse de masalların sadece biri dilimize kazandırılmış. Masal bir Türk sipahisinin yanında çalışan sadık bir çobanın Budapeşte’nin kutsal dervışı oluşunu anlatıyor. Evliya Çelebi’nin babasından naklettiği bilgi, Merzifonlu bir Bektaşî dervışı olduğu. Fatih Sultan Mehmet devrinden Kanuni Sultan Süleyman devrine kadar bir çok sefere ve Budin’in fethine katılmış, Fethiye Camii’nde kılınan ilk cuma namazı sırasında hayatını kaybedip Budin’e gömülmüş. Cenaze namazının Ebusuut Efendi tarafından kıldırıldığını, padişah ve yüz bini aşkın bir cemaatin namazda bulunduğunu yazan Evliya Çelebi, Gül Baba’nın kavuğunda daima bir gül taşımasından dolayı bu lakapla anıldığını söylüyor. Yabancı kaynaklar ise Sarı Saltık hakkında anlatılan tahta kılıç taşıma yakıştırmasına sıkça değiniyor. Fethi Tevetoglu, Evliya Çelebi’yi kaynak göstererek Gül Baba’nın büyük bir kılıçla muharebelere katıldığını belirtse de ben Seyahatname’de böyle bir bilgi bulamadım. Tahta kılıçtan ilk bahseden yabancı yazar ise Danimarkalı ünlü masalcı Hans Cristian Andersen. Seyahatlerini anlatan kitabında, 1 Haziran 1841 günü Budin’deki Gölbaba Türbesi’ne gidip bu kutsal Türk’e eski İstanbul’dan selam götürdüğünden ve türbenin duvarındaki tahta kılıçtan bahsediyor. Anton Karl Fisher 1898’de yayımladığı araştırmasında kılıcın karakalem bir tavsirini veriyor ve yapıyı tarif ediyor. Araştırmacılar Gül Baba ve Kalaylıkoz Ali Paşa’nın aynı kişi olup olmadığı konusunda da epey tartışmış. Macar türkolog L. Fekete’nin tüm bu savları içeren bir eseri de bulunuyor.

Sonuçta biri Galatasaray semtinde, diğeri Budapeşte’de, birbiriyle ilişkisi belgelenemeyen iki Gül Baba türbesi var ve bu durum Galata Sarayı’nın kuruluş öyküsünün efsanevi uzantılarla süslenmesini doğurmuş. Galata Sarayı tarihine dair Gül Baba’nın kimliğine dair yinelenen Budin’in fethinde iç organları orada gömülüp âdet olduğu üzere bedeninin kalanının İstanbul’daki tekkesinin yanında yapılan türbeye gömüldüğü görüşünü destekleyen bir kanıt da bulunamamıştı. Oysa türbe kitabeleri içerdikleri tarihlerle bu işlevi görür.

Sultan II. Bayezit (1448-1512)

Budapeşte'deki Gül Baba Türbesi'nin güncel durumu (Kaynak: www.gulbabaalapitvany.hu)

Kimi zaman rivayet niteliğindeki tarihsel anlatılar doğrulanabiliyor. Macar kaynakları Allah'ı derin ve aşkın bir şekilde tanıyan bir derviş olduğu için adına zamanının tasavvuf geleneklerine dayanan manevi "gül" rütbesi eklendiğini söylüyor. 1541 yılında Kanuni Sultan Süleyman ve Osmanlı Ordusu ile Budin'e gelmiş. 2 Eylül günü şehrin fethi nedeniyle düzenlenen şükür namazı sırasında vefat etmiş. Padişahın da katıldığı cenaze sonrası kent kuzeyinde, Tuna Nehri'ne bakan Baruthane mahallesi yakınındaki bir tepeye defnedilmiş. Mevcut türbe ise birkaç yıl sonra Beylerbeyi Yahyapaşazade Mehmet Paşa tarafından inşa ettirilmiş. Osmanlı hakimiyeti boyunca türbenin yanında bir Bektaşî tekkesi de

oluşmuş ve dervişlerin buraya gömülmesi âdet olmuş.

Dr. Coşkun Kökel'in yukarıda adı geçen eseri, bir araya getirdiği 381 arşiv belgesiyle döneme ve Gül Baba'nın kimliğine ışık tutuyor. Derlemedeki en eski belge Budin Beylerbeyi Mustafa Paşa'nın (1566-1578) vakıfnamesi. Tarihi yok fakat 1481'in üzerinden doksan yıl geçmeden kaleme alındığı belli oluyor. Gül Baba'nın adını anan en eski belge olduğu söylenebilir. Sonrakilerin büyük çoğunluğu türbeyle ilgili kayıtlar ama bir tanesi özellikle Galatasaraylıları özellikle ilgilendiriyor. Kitabın üçüncü cildinin son sayfasında yayımlanan kayıt,⁶ aslında tüm anlatının başlangıç noktası niteliğinde ve şöyle diyor:

Gül Baba

Mazanne-i kiramdan

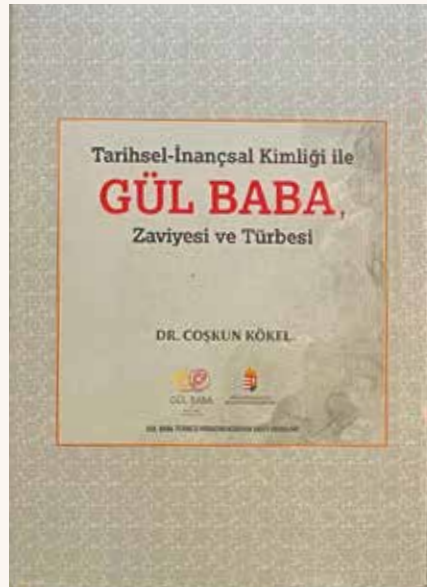
Av esnasında soğuşun şiddetinden kulübesine iltica eden Sultân Bayezid-i Han-ı Sâni bu zatın irşadıyla Galata sarayın mahallini tayin ve tesisine teşebbüs etmiştir. H. 890 İstanbul Tophane. Tomtom Mahallesi Gazhane Yokuşu. Namına mensup sokakta. Türbe-i mahsusada.

Güncel dille "Ermiş bilinenlerden Gül Baba, av sırasında hava koşullarından dolayı kulübesine sığınan Padişah II. Bayezit'i yönlendirerek hicri 890 yılında Galata Sarayı'nın yerini belirleyip kuruluş girişiminde bulunmuştur." diyen ve hangi tarihte düştüğü belli olmayan nottaki hicri tarihin miladi takvimdeki karşılığı ise (ay ve gün belli olmadığından) 1485-1486'yı gösteriyor.

Havanın soğukluğu verisini kullanırsak Şevval ve Zilkade (Ekim-Aralık) 1485, Zilhicce (Ocak) ve sonraki aylar ise 1486'yı işaret ediyor.

Peki bu neyin tarihi? Eğer Budin'de yatan Gül Baba'nın ölümünden elli altı yıl önce II. Bayezit'le karşılaşmasının tarihiyse, saray olarak adlandırılacak bir yapı grubunun inşasına dair padişah iradesi en erken olasılıkla 1485'te çıkmış demektir. Dönemin inşaat süreleri göz önünde tutulduğunda da burada eğitimin başlaması yine en erken olasılıkla 1486 olabilir. Niyetim Galata Sarayı'nı beş yıl gençleştirmek değil kuşkusuz; beş buçuk asırlık bir geçmişten bahsederken birkaç yıllık sapmanın ne önemi olabilir? Yine de elimizde 1481'e göre çok daha olası bir tarih var. Fakat şu soruyu sormadan da kendimi fikri, irfanı ve vicdanı hür hissedemiyorum: Bu tarih Gül Baba'nın mezarıyla buluştuğu zamanı gösteriyor olabilir mi? O zaman başka bir olasılık ortaya çıkıyor ki, o da Budin'deki türbenin başka bir Gül Baba'ya ait olması. Şimdi Galatasaray araştırmacılarına düşen Dr. Coşkun Kökel'in sunduğu 381 arşiv belgesini didik didik ederek kuruluş öyküsünü efsane niteliğinden kurtarıp tarihle buluşturacak yeni ipuçları aramak olmalı. Ben kendi adıma didiklemeye yeni başladım, sizi de beklerim.

⁶ Belge Atatürk Kitaplığı arşivinde bulunuyor ve kayıt kodu Bel_Mtf_60443.

Gül Baba'ya dair literatürü genişleten üç ciltlik yeni eser.

AKASYA • BAĞDAT CADDESİ • CEVAHİR • CITY'S NİŞANTAŞI • GALATAPORT • İSTİNYEPARK İSTANBUL • VIAPORT
ANKARA GORDION • BODRUM ANTHAVEN • KAYSERİ FORUM • MERSİN FORUM
SEÇİLİ BOYNER MAĞAZALARI
ÇOK YAKINDA CITY'S KOZYATAĞI • MARMARA FORUM • ANTALYA TERRACITY

“Derneğimiz bariyersiz bir iletişime ev sahipliği yapıyor”

Irmak Alukan (153), Derneğimizin Kültür Sanat Komitesi Başkanlığı’nı Arın Alagün’den (124) devralarak, benzer bir görevi üstlenen en genç üye unvanına da sahip oldu. Cemiyet lokalimizde her salı düzenlediğimiz Sınırsız Galatasaray Sohbetleri’nin en sıkı müdavimlerinden olan Irmak Alukan kardeşimizi yakından tanımak ve sizlere de tanıtmak istedik. Onun pırıl pırıl heyecanını ve tutkusunu hissettiğinizde yolunuz bundan böyle Cemiyet’teki kültür sanat buluşmalarına daha sık düşecek...

SULTANİ DERGİ — Seni tanıyabilir miyiz?

IRMAK ALUKAN — 153 devresindeyim. Galatasaray Üniversitesi’nde Endüstri Mühendisliği ikinci sınıf öğrencisiyim ve üniversite müzik kulübümüzün yönetim kurulundayım. Aktif olarak Dünya Müzik’te part-time çalışıyorum ve devre arkadaşlarımdan Mikdat Küçükömeroğlu’nun önderliğinde kurduğumuz Pervaz Kültür ve Sanat Platformu’nda yönetici editörlük ve yazarlık yapıyorum.

Lise yıllarımda Müzik Kulübü’nde, okulumuz korosunda, MUN çalışmalarının organizasyon kısmında, Galatasaray’ın müzik kolunda ve Kız Basketbol’da aktif rol aldım. 11. sınıfa geldiğimde Müzik Kulübü başkanlığı ve Kız Basketbol takım kapitanlığı yapma deneyimlerini kucakladım. O dönemde Müzik Kulübü Yönetim Kurulu olarak bir ilki gerçekleştirdik ve çeşitli

okullardan öğrencileri çeşitli müzik türlerinde sükse yapmış müzisyenler ile bir araya getirerek müzik üzerine kariyer yapmak isteyenlere bir deniz feneri olmayı amaç edinmiş «Müzik Günleri» projemizi hayata geçirdik. Bunlar dışında lise yıllarımdaki en sevdiğim meşguliyetim devre müzik grubumuzun vokalistliğini yapmaktı. Vokalist olmak liseye gelmeden önce çok büyük bir hayaldi benim için. Birçok konuda olduğu gibi Galatasaray Lisesi çok büyük hayallerimden birini daha gerçekleştirme fırsatı sundu ve amatör vokallik maceram bu şekilde başlamış oldu.

S. D. — Müzik, Mektep öncesinde de hayatında var mıydı?

I. A. — Müzikle tanışmam 6 yaşında almaya başladığım klasik piyano eğitimi ile başladı, 13 yaşında ise daha kolay eşlik edebileceğimi düşündüğüm için gita-

ra merak sardım. Lise yıllarımda da farklı senelerde gitar, piyano ve vokal eğitimlerine devam ettim. Bu eğitimlerin hepsinin odağında kendi kendime yeterek vokallik yapmak ve belki de hazır olduğum bir noktada daha fazlasını üretmek vardı. Üniversiteye başlarken müzik yine kalbimdeydi ama günümüz şartlarında

müziği özgürce icra edebilmek absürt bir senaryo gibiydi... Bu sebeple müziğimi yapmak için öncelikle ekonomik kaygılarımdan kurtulmam gerektiğine karar verdim. Yine de müzik sektöründen uzak kalmak da istemedim. Müzik organizasyonlarında ihtiyacım olacak becerileri de kazandıracağını düşündüğüm üniversitemizin endüstri mühendisliği bölümünü tercih ettim ve paralelde Candan (Erçetin) Ablamızın bana açtığı kapı sayesinde Dünya Müzik’te part-time çalışmaya başladım.

S. D. — Komite çalışmalarına geçmeden önce bize Pervaz Kültür ve Sanat Platformu’ndan bahsedebilir misin?

I. A. — Pervaz Kültür ve Sanat Platformu’nu devre arkadaşım Mikdat Küçükömeroğlu’nun önderliğinde kurduk. Lise yıllarımda okulumuz pervazlarında yaptığımız kültür sanat sohbetlerine duyduğumuz özlemin meyvesi bu platform. Platformun büyümesine, büyüdükçe farklı perspektifler kazanmasına ve sadece bizimle sınırlı kalmayıp dünyaya açılmasına çok değer veriyoruz. Etrafımda sanatın farklı alanlarına gönül vermiş çok yakın devre arkadaşlarım var, onlar sayesinde de farklı bakış açıları deneyimleyebiliyorum. Pervaz Kültür ve Sanat Platformu da tam olarak bunun için var.

S. D. — Derneğimizdeki en aktif genç üyelerimiz arasındasın. 13. sınıf faaliyetlerin nasıl başladı? Derneğin senin için anlamı nedir?

I. A. — Galatasaray Lisesi bizim evimizdi ve hâlâ evimiz olarak kalbimizin bir köşesinde yaşamaya devam ediyor. Klişe gibi gelse de hissettirdiği gerçekten bu. Mezun olduktan sonra özlemimizi bastıran yegâne faktör artık 13. sınıf ol-

duğumuzu bilmek... Lise yıllarımdayken çokça özendiğimiz 13. sınıf bugünlerde yaşadığımız stresli hayattan bir kaçış noktası, eşsiz bir aile ortamı benim için. Onca farklılıklara rağmen aynı kültürle büyümüş insanların toplanma noktası Cemiyet. “Bizi en iyi biz anlarız” mottosunun gerçek hayattaki karşılığını ben Cemiyetimizde buluyorum. En genç üyelerden biri olarak söyleyebilirim ki her an her masaya gidip oturabileceğiniz, sizin için karşılıksız destek yaratabilecek, fikir danışabileceğiniz kucaklayıcı bir ortam var Cemiyet’te... Yaşınız, devreniz ne olursa olsun bariyersiz bir iletişime ev sahipliği yapıyor. Beni Derneğin bir parçası hissettiren ilk adım Kültür Sanat Komitesi’ne katılmamdı, komiteye katıldıktan sonra ise sevgili Arın Alagün Abimizin moderatörlüğünde salı günleri gerçekleşen Sınırsız Galatasaray Sohbetleri vesilesiyle Cemiyet daha da vazgeçilmez bir adres oldu benim için. İlk başta belki çekinceyle gittiğimiz bu söyleşiler beklediğimizin aksine bir şekilde bizi odakta tutmayı başaran buluşmalara dönüştü. Ben ve arkadaşlarım, her salı hevesle Cemiyet’in yolunu tuttuk. Çok şey öğrendik, öğrenmeye de devam ediyoruz.

S. D. — Galatasaraylılar Derneği Kültür ve Sanat Komitesi’nin yeni başkanısın. Aynı zamanda öğrencisin ve yaşamını kurduğun bir dönemdesin. Zamanını nasıl yönetiyorsun? Dernek çalışmalarına ne kadar vakit ayırıyorsun?

I. A. — Lisemizin bana kattığı en önemli becerilerden biri zaman yönetimi. Doğru bir zaman yönetimiyle her şeye vakit kalacağını düşünenlerdenim. Henüz bu cümleleri kurmak için fazla genç olsam da önümde kat edeceğim yollar ve dene-

yimleyeceğim onca tecrübe olsa da hayatta en önem verdiğim şey her zaman kendim için en iyisini yapmak olmuştur. Bu çerçevede koşullar el verdiğince her anı dolu dolu yaşamak kendime yapabileceğim en büyük iyilik diye düşünüyorum. Dernek çalışmalarına ayırdığım vakti de bu çerçevede çok önemsiyorum. Hemen hemen her salı Dernek'te bulunmak beni besliyor, üstelik iyi vakit geçirmeme de vesile oluyor. Bana verilen bu çok değerli görevle Cemiyet'te geçireceğim vakit daha da arttı, ne mutlu bana! Bu görevi en iyi şekilde yerine getirmek için çok hevesli ve heyecanlıyım.

S. D. — Kültür ve Sanat Komitesi Galatasaray camiası için neden önemli?

I. A. — Derneğimiz bünyesinde, odağında kültür ve sanatın olduğu bir komitenin bulunması çok kıymetli. Nitekim komitenin faaliyetleri aracılığıyla camiamız için birleştirici, mezunlar arasındaki iletişimi kuvvetlendiren bir fonksiyonu olduğu aşikâr. Derneğimiz, mektepten yetişmiş, kendi alanlarında öncü çok nitelikli bir üye profiline sahip. Kültür sanat ise hepimizin bildiği gibi geçmişten bugüne Galatasaray'ın en iddialı isimleri yetiştirdiği alanların başında geliyor. Ne mutlu ki bizim hayranlık duyduğumuz pek çok isme, Dernek lokalinde rastlayıp, ağabey, abla deme, onların bilgi birikimlerinden faydalanma şansımız var...

S. D. — Yeni dönem planlamaları neler? Nasıl bir katkı sunmayı hedefliyorsunuz?

I. A. — Bu görevi üstlenen en genç üye olmak, ister istemez daha fazla “dinamizm” beklentisi yaratıyor, farkındayım... Bu sorumlulukla, Derneğimizdeki kültürel aktiviteleri artırmak öncelikli hedeflerimden biri diyebilirim. Herkese hitap eden, eğlenceli ve bilgilendirici etkinlikleri değerli buluyorum. Bizi bir araya getirecek ve nefes aldığımızı hissettirecek farklı etkinliklerin düzenlenmesine ön ayak olmak istiyorum. Mektepli müzisyenler, tiyatro sanatçıları, fotoğraf sanatçıları, ressamlarımız, yönetmenlerimiz kısaca kültür ve sanat alanında üretimi olan her yaştan Galatasaraylı için Derneğimiz eşsiz bir adres. Komitemizde var olan ve yeni katılacak ağabey, abla ve kardeşlerimle beyin fırtınaları yaparak, yeni fikirlerle yaratıcı organizasyonlara imza atmayı hayal ediyorum. Odağında sanat olan, kültür olan, paylaşım olan nitelikli organizasyonlara imza atmak için elimden gelenin en iyisini yapmak için çalışacağım.

TATİLDEN ÖNCE SAĞLIĞINIZA BİR CHECK ATIN!

Yaza girmeden tatilin keyfini sağlıkla çıkarmak için Liv Hospital Check-up Kliniği'ndeki rutin kontrollerinizi ihmal etmeyin!

CHECK YOUR HEALTH BEFORE VACATION!

Do not neglect to have your routine Check-ups at Liv Hospital Check-up Clinic to enjoy your holiday with health before the summer.

Check-up Kliniği'nden bilgi ve randevu için:
For information and appointment from the Check-up Clinic:

☎ 444 4 548

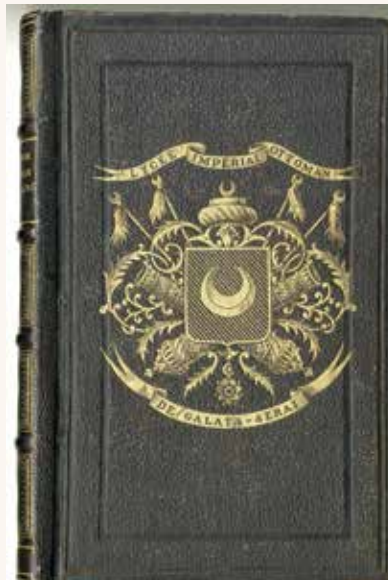

Beyoğlu'nda Eşsiz Bir Hazine: Galatasaray Müzesi

Beyoğlu'nda, içinde eşsiz bir hazineyi saklayan çok özel bir tarihi binada, Galatasaray Müzesi'ndeyiz. Galatasaray'ın eğitim ve spor tarihinin özgün belgelerini, nesnelerini, anılarını ve Türk spor tarihine dair çok önemli kayıtları koleksiyonunda barındıran Galatasaray Müzesi'nin envanterinde 3 bin 990 kupa, bin 812 flama, bin 2 plaket, 389 rozet, 12 bin 874 fotoğraf, bin 280 kitap ve dergi, 10 bin 6 obje olmak üzere tam 30 bin 723 eser bulunuyor. Aynı zamanda İdman, Spor Alemi, Donanma Mecmuası gibi dergi ve nadir kitaplara da sahip olan Galatasaray Müzesi'nin Müdürü Çağlar Şavkay (105) büyük bir tutku ve sorumlulukla bu eşsiz hazineyi geleceğe taşımak için çalışıyor. Çağlar Şavkay Ağabey ile Mektebimizle Kulübümüzün ortak mirasının simgesi olarak gördüğü Galatasaray Müzesi hakkında konuştuk... Mektebimizin kapısına göz hizasında, özenle korunan bir tarihin ortasında bulduk kendimizi...

Ali Sami Yen köşesi

Tevfik Fikret'in kitabı

SULTANI DERGİ — Çağlar Ağabey, sizi tanıyabilir miyiz? Galatasaray Müzesi ile yollarınız nasıl kesişti?

ÇAĞLAR ŞAVKAY — Şavkayların Galatasaraylı üçüncü çocuğuyum. Amcam Kaya Alp 67, kuzenim Tuğrul 102 devresinden. Ben de 105 devresi girişliyim. Nazilli’den gelip, Mektebi bitirme bahtiyarlığına kavuşmuş bir Galatasaraylıyım. Mektepten sonra, Fransa’ya gittim. Paris X-Nanterre’de işletme okudum. 30 yıl kaldım Fransa’da. Önce Paris’te, son 10 yılda ise Marsilya’da... 2012 yılında, devre arkadaşım Ali Platin ile Kemal Suman Ağabey’in aynı adlı kitabından tasarladığımız, “Bitmeyen Mektep” sergisini gerçekleştirmek için Galatasaray Müzesi’ne geldim ve kaldım.

S. D. — Görevinizi nasıl büyük bir aşkla yaptığınızı biliyoruz. Bu işin sizin için değeri ve anlamı nedir?

Ç. Ş. — “Galatasaray Müzesi Müdürlüğü” gibi manevi ağırlığı büyük, harika bir vazifeyi yürütmek, önemli bir sorumluluk ama aynı zamanda bir Galatasaray Liseli olarak benim için büyük bir övünç kaynağı. Zannederim bu, her Mektepli için aynı olurdu. Bu işin benim gözümdeki karşılığını; Ali Sami Ağabeyimizin bize emanetlerini eksiksiz korumak, Galatasaray’ın envanterine sahip çıkmak, tarihi kayıtları layık oldukları müze standartlarında tutmak, tasniflemek, restore etmek, akademik araştırmalara kaynak olarak sunmak ve olabildiğince çok sergilenmelerini sağlamak olarak açıklayabilirim. Yaptığım işi hep böyle gördüm. Üstelik mektebin göz hizasında tarihi, ruhu olan bir mekânda! Şahane bir vazife, daha ne diyebilirim ki!

Mahide, Ulaş ve Çağlar Şavkay

S. D. — Galatasaray’ın iki müzesi var. Biri stadyumda diğeri ise, mektebin tam karşısındaki tarihi bir binada. Bu oluşumun hikâyesini anlatır mısınız?

Ç. Ş. — Bugün, Galatasaray Müzesi’ni barındıran Beyoğlu’ndaki bina, 1875 yılında, tüccar Theodor Sıvacıyan’ın malikânesi olarak tasarlanmış ve kullanılmış. 1907 yılında Posta-Telgraf İdaresi, binayı, postaneye dönüştürmüş. 1940 yılında, İstanbul Radyosu da bir süre bu binadan yayın yapmış. 2005 yılında başlayan süreçte İnan Kıraç Ağabeyimiz bu tarihi binayı Galatasaray’a kazandırdı. Mimar Sinan Genim tarafından restore edilen bina, “Galatasaray Müzesi” olarak kullanılmak üzere 25 yıl süre ile Galatasaray’a tahsis edildi. Zamanla mektebin girişinde müze binasının ister istemez statik koşulları bozuldu. Burada koruduğumuz koleksiyon, 2009’da açılan eski Galatasaray Postanesi’ne taşındı. Stadyumdaki müze ise, aynı koleksiyonun depoda saklanan envanterinin elden geçirilmesi ve bazı parçaların restore edilmesiyle kuruldu ve tüm bu çabalar Galatasaray’ın iki müzesi olan bir kurum olmasını sağladı.

S. D. — Tarihsel süreçte Galatasaray Lisesi ve müze dediğimizde, nasıl bir hikâyeden söz edebiliriz?

Ç. Ş. — Esasında 90 yıl boyunca Galatasaray Lisesi’nde korunan müze koleksiyonu, zaman içinde mektebin ve kulübün ortak hazinesi olarak büyüdü, zenginleşti ve tek bir isimle, “Galatasaray Müzesi” olarak anılmaya başlandı. Ama burada hikâyenin başına gitmek ve biraz daha derine inmek yerinde olacaktır.

Galatasaray tarihine dair araştırmaları ve kitaplarıyla tanıdığımız 115 devresinden İzzeddin Çalışlar’ın şöyle bir tanımı var; “Müze sahibi olmak, Galatasaray eğitiminin en eski geleneği ve bir eğitim işlevi olarak sürdürülmüş ortak bir bellek yaratma refleksidir.” diyor Çalışlar. Bu tarihi de 1835’te Galatasaray Tıbbıyesi’nde kurulan Doğa Tarihi Müzesi’yle başlatıyor. Daha sonra 1868’de Mekteb-i Sultani açılırken, Fransa İmparatoru III. Napolyon da mektebe “Doğa Tarihi Müzesi” armağan etmiş ve gelenek sürmüştü.

Müze sahibi olma kültürüne haiz bir eğitim ocağı olan Mekteb-i Sultani’nin öğrencilerinden Ali Sami Ağabeyimiz, denizcilik eskilerini biriktirmeye meraklı bir insan. Bu merakını

önce Galatasaray Spor Kulübü’nün Kalamış’taki binasında açtığı Denizcilik Müzesi’ne taşımış. Kulübümüzün ilk 10 yılında biriktirdiği tüm belgelerin, kupaların, hatıraların da sergilendiği bu müze, 1915 yılında Galatasaray Spor Kulübü Müzesi hâline gelmiş. Ali Sami Yen Ağabeyimiz, 1919’da başlayan mütareke ve işgal yıllarında binalara el konulduğu dönemde, Mektep Müdürümüz Salih Arif’i, Müze’nin mektebe taşınması gerektiği konusunda ikna etmiş. Mektep ve Spor Kulübümüz arasındaki organik bağın nasıl güçlendiğini ve sürekli kılındığını Ali Sami Yen, 1938’de Bebek lokalinin açılışında şöyle anlatacaktır: “Kulübümüzün ismini taşıdığı sevgili mektebimizle olan

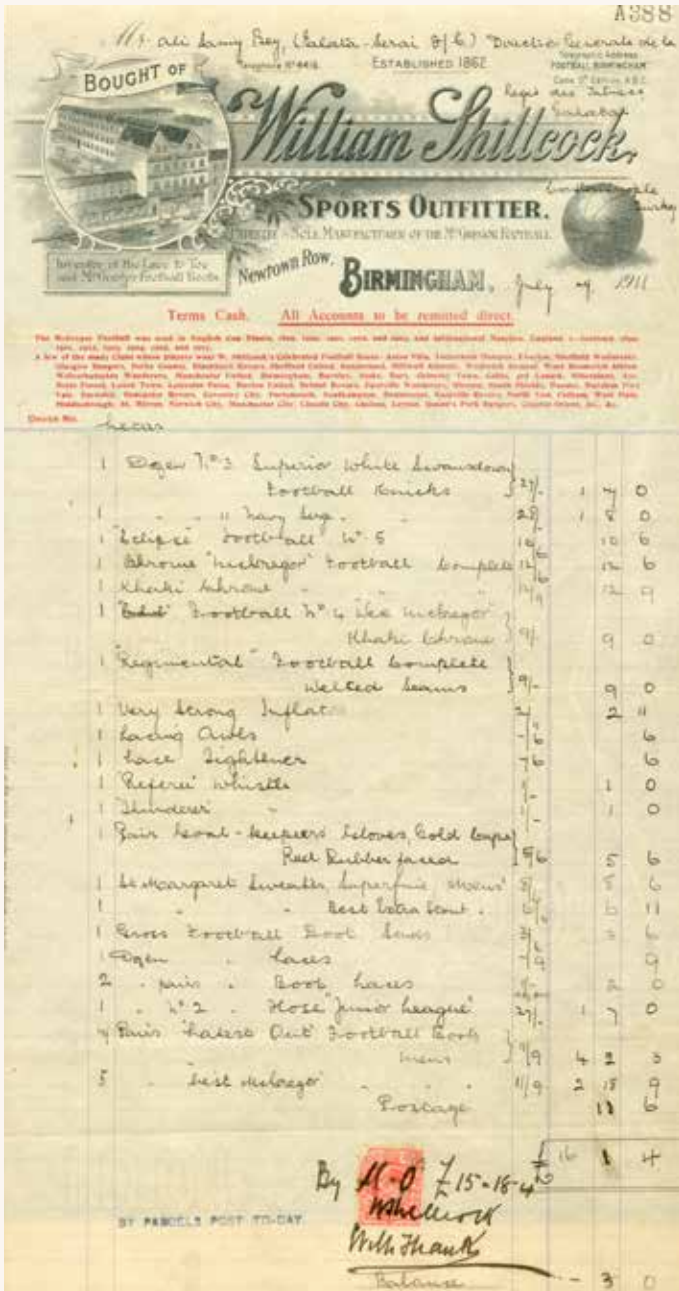
maddi ve manevi alakasının güzel bir nişanesi şeklinde gittikçe büyüyen ve zenginleşen müzemiz, irfan ocağımızın ihtimam kâr ve müşfik ellerine verilmiştir.”

S. D. — Peki Galatasaray Müzesi’nin mektepten Beyoğlu binasına taşınma sürecinin ardında ne tür gereksinimler vardı?

Ç. Ş. — 1919’dan itibaren, Mektepte “Müze” için bir oda ayrılmış; envanterimiz büyüdükçe önce, bugün Abdurrahman Şeref adı taşıyan salona, sonra da gene bugün Öğretmenler Odası olarak bildiğimiz balkonlu salona taşınmış. 1930’lu yıllarda mektebi birçok kez ziyaret eden Atatürk’ün dikkatine ve övgüsüne mazhar olan müzenin Milli Eğitim Bakanı Hasan Ali Yücel’in çıkarttığı tahsisatla ayrı bir binaya sahip olması gerektiği düşünülmüş. Mektep bahçesinde inşa edilen yeni müze binası 1972 yılında açılmış. Bahçedeki bu müze binası da zamanla yıpranmış, yetersiz kalmış. Eski Galatasaray Postanesi projesinin de böylece gündeme geldiğini söyleyebiliriz.

ÜSTTE SOLDA: Şavkay aile albümünden iki fotoğraf: İstasyon Meydanı, Nazilli 1962-1963. Fotoğrafta üç Galatasaraylı: Kaya, Tuğrul, Çağlar Şavkay
Soldan sağa: Müjgan Şavkay (yenge) Tuğrul Şavkay (kuzen-GS armalı ceketli), Mine Şavkay (kuzin), Kaya Şavkay (amca), Ayber Şavkay (kardeş), Çağlar Şavkay, Melahat Şavkay (anne), Rıfki Şavkay (baba) ÜSTTE SAĞDA: Barcelona FC Kulüp Başkanı Laporta’nın Müze ziyareti (17.03.2022)
SAĞDA ALTTA: Karakedi Dergisi (Galatasaray Müzesi Arşivi)

ÜSTTE: 1966-67 ders yılı 6-F sınıfı. Çağlar Şavkay (Oturanlar soldan ikinci)
ALTTA: Ali Sami Yen'in İngiltere'den ısmarladığı spor malzemelerinin faturası

S. D. — Biraz da ekibi tanımak isteriz. Müzemizin profesyonel kadrosunda kimler yer alıyor? Hangi uzmanlıklara sahipler?

Ç. Ş. — Duygu Erözbeğ ve Melis Erbak ile Müze'nin mektep bahçesindeki binasından taşınma sürecinin başından itibaren birlikte çalışıyoruz. İkisi de Marmara Üniversitesi Bilgi ve Belge Yönetimi mezunu, yine her ikisi de arşiv ve dokümantasyon uzmanı. Müze envanterinin çıkartılması projesini başarıyla yürüttüler. 2014'ten itibaren, uluslararası müze prosedürleriyle uyumlu bir yazılım kullanarak envanteri güncelliyorlar; böylece her bir belge, obje ve malzemenin ad, tarih, boyut, ağırlık, tanım bilgileri işleniyor, fotoğraflanıyor ve dijitalleştiriliyor. Müzede, 30 bini aşkın malzeme var. Kupalar, madalyalar, flamlar, formalar, albümler, fotoğraflar, belgeler ve sanat eserleri de bulunuyor. Her iki arkadaşımız hepsinin korunması, saklanması, eksik bilgilerin tamamlanması, kayıt bilgilerinin güncellemeleri gibi esas ve rutin işleri yürütüyorlar. Galatasaray'a dair yapılan akademik araştırmaları, kitapları ve yayınları takip ediyoruz. Herhangi bir platformda Galatasaray'a dair yapılan çalışmalara özgün malzeme sağlıyoruz. Bugüne kadar gerçekleştirdiğimiz birçok sergi ve etkinliği, çalışanlarımızın özverili katkıları olmadan gerçekleştiremezdik. Müze yönetiminde olduğum dönemde 20 süreli sergi açtık; Mektep'in 150. yıl çalışmaları hazırlık toplantılarına ev sahipliği yaptık. 150. yıl belgeseli ve kitaplarına kaynak ve destek olduk. Müzenin bütün katlarındaki sergi enstalasyonlarını, arşivimizdeki malzemelerin restorasyonunu kendimiz yaparak, kendi malzemelerimiz ile yeniledik. Galatasaray Stadyum Müzesi'nde sergilenen envanteri ödünç eser izniyle verdik.

Diğer iki uzmanımız ise Damla Bıçakçı ve Gözde Koç ise, Mimar Sinan Üniversitesi Sanat Eserleri Konservasyonu ve Restorasyonu bölümü mezunu. Konservasyon ve restorasyon uzmanı olarak 2018'den beri bizle çalışıyorlar. Bu süreçte yüzlerce kupayı, anı objesini, depomuzda koruduğumuz eski çerçeveleri restore ettiler. Restorasyon veya konservasyon uygulamasına geçmeden önce, her malzemenin detaylı fotoğraf çekimlerini yapıyor, teşhis ve onarım raporunu hazırlıyor, işleme aldıkları nesnenin materyaline uygun kimyasal ve mekanik yöntemler seçerek çalışıyorlar. Müzede, 1800'lerden bugüne kalmış ahşap, kâğıt, metal, tekstil, deri, cam, porselen, seramik özellikli materyal var. Bu envanterin korunması, onarılması ve bizlerden sonraki kuşaklara aktarılması için bu çalışmalar hayati önem taşıyor.

S. D. — Müzemizi “Eşim benzerimiz yok” diye tanımladığınızı biliyoruz...

Ç.Ş. — Osmanlı zamanında futbolun bilinmediği, yasak olduğu, sadece yabancılar tarafından oynandığı bir dönemde, yabancı takımları yenmek mottosuyla kurulmuş ve içinden doğduğu eğitim kurumuyla bağlarını hiç koparmamış bir kulüp daha olmadığından, bizim de eşimiz yok diyebiliriz. Varlıklarını ve değerlerini koruyarak ilerleten, ortak vizyon ve belleğine sahip çıkan bir kültürün öznesi olduğu için de Galatasaray'ın benzerini bulmak zor.

SOL ÜST: Galatasaray Spor Kulübü ilk yönetim kurulu karar defteri (1913). SAĞ ÜST: Timur Selçuk, 150. Yıl belgesi çekimleri için Galatasaray Müzesi ziyaretinde (2018); Soldan Sağa: Enis Rıza Sakızlı (GSL99), Timur Selçuk (GSL95), Mesut Tufan (GSL104), Çağlar Şavkay (GSL105), Çenk Tıkız (GSL116). SOL ALT: Arnavutluk Diaspora Bakanı P. Majko'nun (soldan ikinci) Galatasaray Müzesini ziyareti (2018). SAĞ ALT: Galatasaray Spor Kulübü Başkanı Burak Elmas ve yazar Mehmet Şenol'un, Galatasaray Müzesi'ni ziyaretinde (2021) müze çalışanları ile beraber; Soldan Sağa: Çağlar Şavkay, Mehmet Şenol, Melis Erbak, Burak Elmas, Duygu Erözbeğ, Gözde Koç, Damla Bıçakçı.

Her dönemde hepimizin duyduğu “Galatasaray, kupayı müzesine götürdü” sözü var ya, işte o müze, bu müze! Türk spor ve eğitim tarihinin en önemli orijinal belgeleri gibi Lise'nin ve Galatasaray'ın amatör ve profesyonel branşlardaki ulusal ve uluslararası başarılarının nişaneleri de Galatasaray Müzesi'nde saklanıyor. İşte, bizlerin sorumluluk ve görevimiz de bu eşsiz tarihi mirası layığı ile korumayı sürdürmektir; bu kültürün, geleneğin, muhafızları olmaktır. Bir Galatasaraylı için daha ne olsun! Mutluluk...

S. D. — Müzede sergilenen ve arşivinde koruma altında tutulana örnekleri bizimle paylaşabilir misiniz?

Ç. Ş. — Ali Sami Ağabeyin biriktirici ve koleksiyoner özelliğinin yanı sıra, Türk futbol tarihinde önemli görevlerde bulunmasının ayrıcalığının da doğal bir sonucu olarak, Türk futbol ve spor tarihinin kurucu belgelerinin çoğu müzemiz envanterine kayıtlı. Bunlara mektepten bize kalanları da eklediğimizde, sergilediğimiz ve koruma altında tuttuğumuz eşsiz bir tarihi envanterimiz olduğunu söyleyebiliriz.

Saymakla bitmez ama deneyeceğim... Kazandığımız ulusal ve beynelmilel en anlamlı ve büyük kupaları saymıyorum bile... Atatürk'ün mektebi ziyaretinden sonra, müzeye konulması için imzaladığı “Galatasaray'a” fotoğrafı, Ayetullah Emin Ağabeyimizin ilk GS amblemini çizdiği “Kara Kedi” el yazmaları, İstanbul Futbol Ligi kurucu statü belgesi var. 1910 tarihli, Fransızca ve İngilizce... Bu statüde, Galatasaray adına kulüp başkanı Ali Sami olmak üzere Fenerbahçe, Kadıköy, Progres takımlarının başkanlarının ıslak imzaları var. O yıllardan kalan lig maçları cetvelleri, kadroları, Ali Sami'nin İngiltere'ye ısmarladığı spor malzemelerinin orijinal faturası, kuruluş yıllarında getirttiği futbol ve spor kitapları, dergileri var... Kulübümüzün daha o yıllarda, ciddiyetle kayıt altına aldığı 1913 tarihinden başlayarak eksiksiz “kulüp karar defterleri” ciltleri, sicil defterleri, tescil edilmiş kuruluş belgemiz... Bunun yanı sıra ilk kurulan İstanbul Ligi kupamız (1908-1909), 1928'de Taksim Anıtı'nın açılışı için düzenlenen turnuvada

kazanılmış Canonica'nın "Gazi Büstü" var... Mektebin Osmanlı dönemi, Cumhuriyet dönemi flamarları, mezun ve hocaların sınıf fotoğrafları, Ziya Ebuziya'nın arşivi, Çanakkale ve 1. Dünya Savaşı'na dair mektepli, kulüplü gazi ve şehit Galatasaraylıların fotoğrafları, mektupları var... Selim Sırrı'nın Osmanlıca İsveç jimnastiği kitapları, Tevfik Fikret'e öğrenciliğinde hediye edilmiş ödül kitabı da müzemizde. Fikret demişken, ilk şampiyon takımımızın (1908-1909) kupayı Müdürümüz Tevfik Fikret'e takdim ettikten sonra çekildiği kült fotoğrafımız da müzemizde. Ali Sami'nin müzeyi ilk kurmaya başladığı dönemde biriktirdiği denizcilik malzemeleri, objeleri yine Ali Sami'nin titizlikle oluşturduğu aile fotoğraf albümleri; Türk spor ve futbol tarihinin, maçlarının geçtiğimiz yüzyıldan kalan fotoğraf albümleri, Galatasaray'ın Avrupa ve Türkiye maçlarının hatırası olarak envanterimize kayıtlı, kulüplerin flama, rozet ve plakeleri...

Son halife ve zamanının ünlü bir ressamı olan şehzade Abdülmecid Efendi'nin oto portresi ile babası, mektebin kurucusu, padişah Abdülaziz'in yağlı boya tabloları envanterimizin en kıymetli eserleri. 2021-2022 yıllarında Sabancı Müzesi'nde gerçekleştirilen "Şehzade'nin Sıra Dışı Dünyası: Abdülmecid Efendi" başlıklı sergi için bu iki tabloyu ödünç verdiğimizizi de vurgulamak isterim.

S. D. — Peki bu büyük hazinedeki eserler arasında, bir müzeci ve Galatasaraylı olarak sizi en çok etkileyen parça nedir diye sorsak, ne dersiniz?

Ç.Ş. — 1905'te kurulan, 1908-1909'da ilk İstanbul Lig şampiyonu Galatasaray Spor Kulübü, 1911 yılında, ilk defa bir Avrupa kulübünü, o zamanların Avusturya-Macaristan İmparatorluğu sınırlarında kalan Kolojvar'ı (bugün Romanya-Cluj) İstanbul'a davet etmiş. İlk defa, yurt dışından bir takım ile maç yapılmış, bu maçın kupası da Müzemiz'de yer alıyor. Aynı yıl, rövanş maçı için Kolojvar'a gidilmiş, ilk defa bir Türk takımı yurt dışında bir maç için seyahat etmiş. Kafile başkanı olarak Ali Sami Bey gitmeden önce, kafileye dâhil olacaklar için uyulmasını istediği bir nizamname düzenlemiş. Hangi kıyafetler giyilecek, nasıl dans edilecek, bütün bunları açıklayan bir kurallar manzumesi... Ali Sami'nin el yazısı ile yazılmış 1911 tarihli bu nizamname, orijinal hâli ile bugün Galatasaray Müzesi'nde sergileniyor. Beni en çok duygulandıran, düşündürdüren de işte bu nizamname. Her şeyi anlatıyor. Kurucularımızın vizyonunu, gitmek, varmak istedikleri hedeflerini...

Müzemizde Galatasaray'ın neden Mektebi ve Kulübü ile ayrılmaz bir bütün olduğunu kanıtlayan sayısız örnek var. Her biri bize nasıl bir dünya markası olunduğunu anlatıyor. Galatasaray Müzesi'ni bu büyük ortak mirasın simgesi olarak görüyorum. İşte tam da bu yüzden Müzemiz korunmalı ve Mektebin göz hizasından ayrılmadan hayatına devam etmeli.

MODERN DEPOCULUKTA
GÜÇLÜ BİR ADIM!

GÜLMAN LOGISTICS

Gülman Logistics,
A+ Uluslararası Standartlarda
depo anlayışına uygun olarak
inşa edilecek.

**İstanbul, Tuzla E-5 yan yoldaki tesis,
40.000 m2 kapalı alana sahip olacak.**

Çatısında bulunacak güneş panelleri ile
binanın ihtiyaç duyduğu enerjiyi üretecek.

**1.6 MW
Güneş
Enerjisi**

Minderden Ringe, Kortlardan Gökyüzüne Mektepli Sporcular

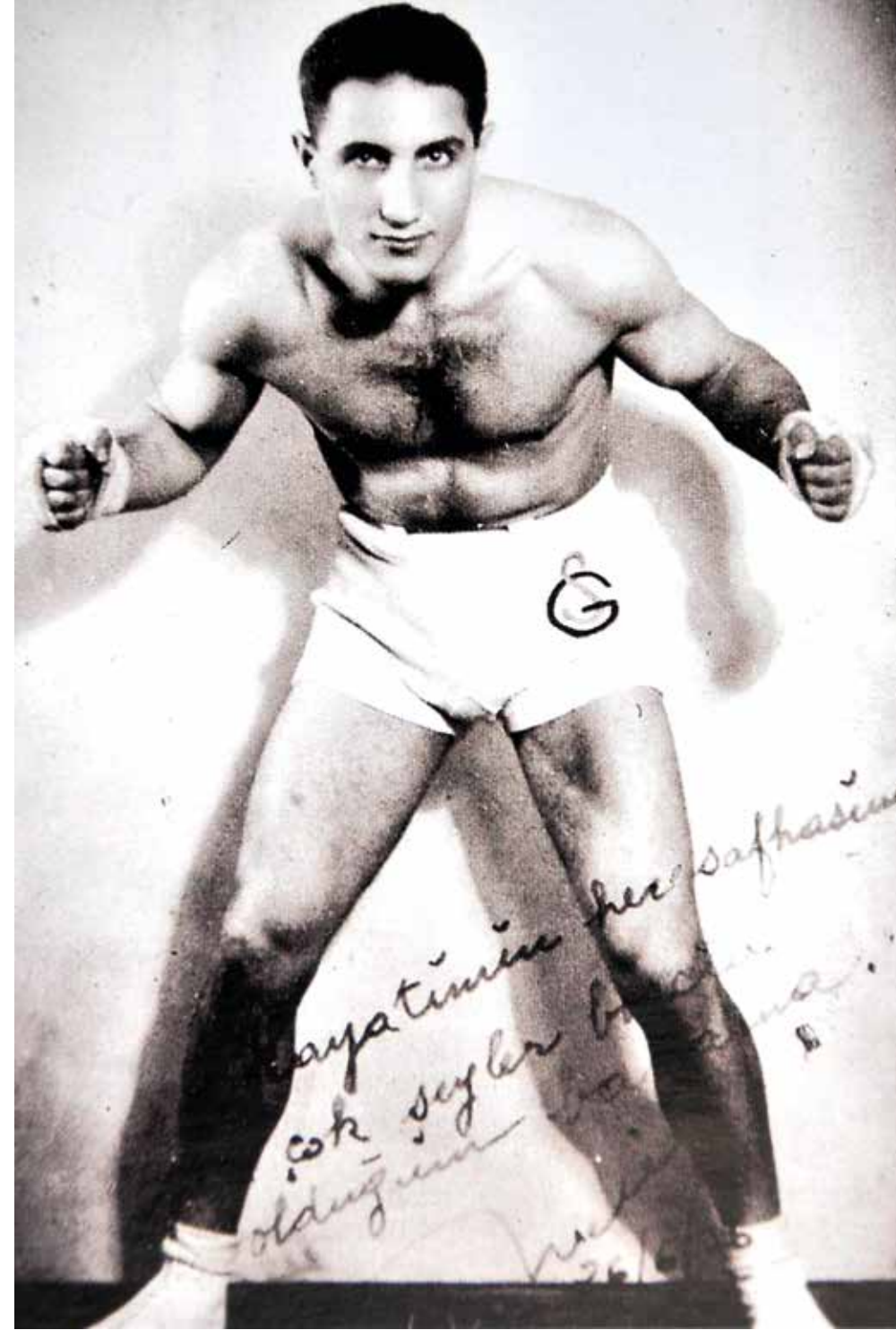
Mektebin ilk beden eğitimi öğretmeni bir Fransız: Monsieur Curel. Okulun 1868'deki kuruluşuyla birlikte vazifeye gelen Curel'in, Kâğıthane'de her yıl düzenlenen Hidrellez yemeğinde Sultani öğrencilerine yaptırdığı jimnastik gösterisi, memleketimizin modern spor tarihinde milat kabul edilmekte. Ayrıca, Mekteb-i Sultani, ülkemizde beden eğitimi müfredatına alan ve jimnastik salonu olan ilk okul. Ve 1905'te lisenin sıralarında doğan Galatasaray Kulübü. Bunlar Mektebin ülkemizde sporun doğumu açısından ne denli önemli bir noktada olduğunu ortaya koyan göstergeler.

Sultani, köklü geleneği ve kulüple bütünleşmesiyle Türkiye'de sporun öncüsü oldu. Futbol, basketbol, voleybol, atletizm ve su sporlarının gelişiminde Mektepliler başrollerde yer aldı. Ancak bu branşların dışında da yolu Galatasaray Lisesi'nden geçip elit sporcu seviyesine ulaşan birçok kişi var. Bu yazı da bu isimleri ele almaya çalıştı. Elbette unuttuklarımız varsa hakları saklı kalmak kaydıyla. Ayrıca Cumhuriyetimizin 100. kuruluş yılı süresince Mekteb-i Sultani ve spor ilişkisini ele almayı sürdüreceğiz.

İlhami ÇENE (GSL 59)
Eskrim

1909 yılında doğan İlhami Vessaf Çene, cumhuriyetin ilk döneminin en başarılı eskrimcilerinden biriydi. Kılıç dalında Türkiye şampiyonlukları olan Çene, 1931 yılında Sofya'da düzenlenen Balkan Oyunları'nda kılıç takım yarışmasına katıldı. 1935'te Sovyetler Birliği'nden Türkiye'ye gelen sporcular ile yapılan müsabakalarda yer aldı. 1936 senesinde Berlin'in ev sahipliği yaptığı Olimpiyat Oyunları'nda eskrim kılıç kategorisinde Türkiye adına yarıştı. Aynı yıl Sovyetler Birliği'nde ev sahibi ülke sporcuları ile Türk sporcular arasında yapılan müsabakalarda da yer aldı. Çene, 1977 yılında aramızdan ayrıldı.

Melih AÇBA
(GSL 66)
Boks

1913 yılında doğan Melih Açıba, boks lisede başladı. 61 kiloda İstanbul şampiyonluğuna ulaştı. Antrenörü, ondaki boks yeteneğini keşfeden Eşref Şefik'ti. 1936'da Yugoslav ve Rumen rakiplerine karşı aldığı galibiyetlerle büyük sükse yaptı. ABD'de üniversite eğitimi sırasında çok sevdiği boks sporuna devam etmek için eski dünya şampiyonu Jack Dempsey'e başvuran Melih Açıba, onun yönlendirmesiyle Katolik Gençlik Örgütü formasıyla yeniden ringlere döndü. 1940 yılında ABD'nin en büyük amatör boks şampiyonası olan New York Golden Gloves'ta şampiyonluğa ulaşarak tarihe geçti. Galatasaray Spor Kulübü'nde yöneticilik de yapan Melih Açıba, Türkiye Boks Federasyonu'nda 7 yıl başkanlık koltuğunda oturdu, uluslararası boks hakemi olarak da ringlere çıktı. Melih Açıba, 1988 yılında aramızdan ayrıldı.

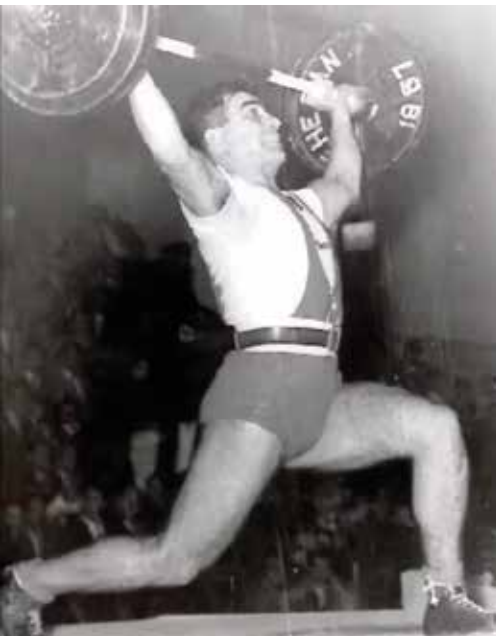
Derin KABAAĞAÇ (GSL 151)
Kayak

2000 yılında doğan Derin Kabağağaç, Galatasaray Lisesi'nin son milli sporcularından. Kayakçı Kabağağaç, Henüz 16 yaşında Erzurum'da düzenlenen FIS Anatolian Cup'ta mücadele etti. Aynı sene Galatasaray Eğitim Vakfı tarafından verilen Özhan Canaydın Spor Ödülü'nün sahibi oldu. 2015-2016 sezonunda Okullar Arası Alp Disiplini kayak müsabakalarında gençler kategorisinde Galatasaray Lisesi'ni temsilen birinciliği elde etti. Önce Fethiye Tenis Kayak Kulübü adına yarışan daha sonra Uludağ Kayak ve Snowboard İhtisas Spor Kulübü'nün sporcusu olan Derin Kabağağaç, Alp Kayak Ligi'nde de mücadele etti. Slalom ve dev slalom kategorilerinde yarışan Kabağağaç, 2017'de İsviçre'de FIS organizasyonunda büyük slalom yarışına katıldı.

Metin GÜRMAN (GSL 86) Halter

1933 yılında doğdu. Amcası Galatasaray'ın unutulmaz boksörlerinden Küçük Kemal'di. Okul yıllarında atletizm ve güreş ile ilgilendi. Ancak bu branşlarda hep ikincilikle yetindi. Galatasaray Lisesi'nden Sabri Peközer'in teşvikiyle haltere başladı. Kısa sürede arzu ettiği başarıyı yakaladı ve birincilik kürsüsüne demir attı. Metin Gürman, 1956 ve 1957 senelerinde Türkiye şampiyonlukları kazandı. 1957 yılında Tahran'da düzenlenen Dünya Şampiyonası'nda 9. oldu. İki yıl sonra ise Beyrut'un ev sahipliği yaptığı Akdeniz Oyunları'na katıldı. Yarı ağır sıkllette 367,5 kiloluk toplam derece elde eden Gürman, gümüş madalya kazandı. Bu, Türkiye'nin halterde aldığı ilk uluslararası madalya olarak kayıtlara geçti. Milli Takım kaptanlığı da yapan Metin Gürman tam 33 Türkiye rekoru kırdı. 2022 yılında aramızdan ayrıldı.

İlke YAŞAR (GSL 134) Eskrim

1983 yılında doğan İlke Yaşar, eskrim ile 6 yaşında tanıştı. TED Kulübü'nün sporcusu olan Yaşar, birçok kez Türkiye şampiyonluğuna ulaştı. Dünya ve Avrupa Şampiyonalarına katıldı. Balkan üçüncülüğü ve Uluslararası Cadet Turnuvası şampiyonluğu kazandı. İlk olarak flöre kategorisinde yarışan İlke Yaşar, kılıç kategorisinin tüm dünyada kadınlar arasında yapılmaya başlamasıyla, Türkiye'de de ilk kez düzenlenen liseler arası şampiyonada Galatasaray Lisesi formasıyla ilk bayanlar kılıç Türkiye şampiyonu olarak tarihe geçti.

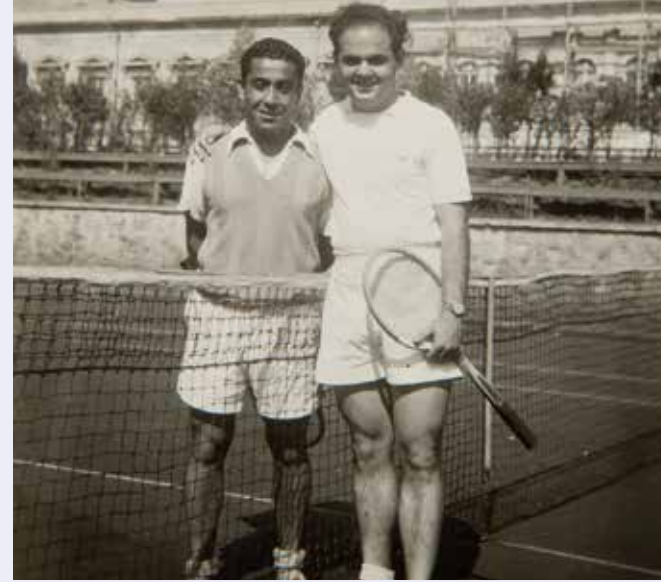
S. Nazlı Gençsoy Yırcalı (Sol başta)

S. Nazlı Gençsoy YIRCALI (GSL 132) Tenis

Tenise 1990'da başladı. 1995'te 14 yaş kategorisinde teklerde ve çiftlerde Türkiye şampiyonu oldu. 1995-1999 yılları arasında kendi yaş grubunda hem teklerde hem de çiftlerde Türkiye birinciliğini kazandı ve Avrupa Şampiyonalarında ülkemizi temsil etti. 1996 yılında 16 Yaş Bosphorus Cup Turnuvası'nı kazanarak ilk uluslararası başarısını elde etti. 1997 yılında Türkiye Büyükler Kapalı Kort Şampiyonası'nda ikinci oldu ve A Milli Takım'da görev aldı. Lise sonrası spor bursu olarak ABD'ye giderek George Washington Üniversitesi'nde tenis kariyerini sürdürdü.

Seyfi Cenap BERKSOY (GSL 55) Güreş

1903 yılında doğan Seyfi Cenap Berksoy, minder üzerinde ilk derslerini Mekteb-i Sultani'nin Fransızca öğretmenlerinden M. Juery'den aldı. Olimpiyat Oyunları'na katılan ilk güreşçilerimizden olan Berksoy, 1924 yılında Paris Olimpiyatları'nda grekoromen stil hafif ağır sıkllette Türkiye'yi temsil etti. 1927'de Macaristan'ın Budapeşte kentinde düzenlenen ve Türkiye'nin katıldığı ilk Avrupa Şampiyonası'nda mindere çıkarak yine öncüler arasında yer aldı. 1936 Berlin Olimpiyat Oyunları'na ise güreş hakemi olarak katıldı. Uzun yıllar yönetici olarak güreş dünyasında bulundu, karar mekanizmalarının içinde oldu. 1957-1959 ve 1962-1963 yılları arasında federasyon başkanlığı yaptı. Güreş Federasyonu'nda genel sekreter, teknik kurul üyesi ve istişare kurulu üyesi olarak görev aldı. Berksoy, uzun seneler hakemlik de yaptı. 1974 yılında vefat etti.

Behbut CEVANŞİR (GSL 77) Tenis

1926 yılında İstanbul'da doğdu. Tenise Büyükada'da başladı. 1943'te İstanbul gençler birincisi oldu. 1946'dan itibaren aralıksız olarak tam 20 yıl boyunca Türkiye şampiyonalarında raket salladı. 1956'da dönemin bir numaralı ismi ve çiftlerdeki partneri Nazmi Bari'yi yenerek tek erkeklerde Türkiye şampiyonluğunu kazanırken, 12 yıllık periyotta bu şampiyona dâhilinde Bari'yi mağlup edebilen tek isim oldu. 1950'ler boyunca 10 yıl üst üste çiftlerde Türkiye şampiyonluğu bulunan Cevanşir, ömrünün yarım asrını verdiği TED Kulübü'ne 1984'te başkan oldu ve 1999'daki vefatına kadar aralıksız olarak bu kulüpte görev yaptı. Türkiye Tenis Federasyonu asbaşkanlığı görevinde de bulunan Cevanşir, Milliyet gazetesinde tenis yazıları kaleme aldı.

Giray GÜNGÖR (GSL 118) Paralimpik golf

1967 yılında dünyaya gelen Giray Güngör, spora Galatasaray Lisesi'nde okurken voleybol oynayarak başladı. Bir süre kürek ile ilgilenen Güngör, daha sonra atletizme geçti. Galatasaray Kulübü'nün yıldız ve genç takımlarında, ana branşı cirit olmak üzere tüm atma dallarında yarıştı. Giray Güngör, Galatasaray Lisesi'nin 1984 senesinde Türkiye Liseler Arası Atletizm Şampiyonası'nda birinci olan takımında yer aldı. 1988 yılında dalış kazası geçirdi. Göğüsten aşağısı felç olmasına rağmen sporcu geçmişi sayesinde yaşama tutundu, sporu hiç bırakmadı. 1990'lı yıllarda yelken ile spor kariyerini sürdüren Giray Güngör, 2006 yılında golf ile tanıştı. Güngör, 2010 yılında paralimpik milli golfçü oldu. 2012 yılında düzenlenen Fransa Açık Turnuvası'nı kazanarak paralimpik golfte Türkiye'nin ilk büyük başarısını elde etti.

Giray GÜNGÖR

Alpaslan TENGİRŞEK (GSL 105) Masa tenisi

1954 yılında dünyaya gelen Tengirşek, okul yıllarında başladığı kariyerini bir yandan da TED Kulübü'nde sürdürdü. 1971'de Galatasaray Lisesi, masa tenisinde Türkiye şampiyonluğunu kazanırken, Alpaslan Tengirşek; tekler, çiftler ve karma kategorilerinde elde ettiği birincilikler ile bu zaferin en büyük mimarlarından oldu. Prestijli uluslararası organizasyonlarda boy gösteren ve birçok kez milli formayı da giyen Alpaslan Tengirşek, A Milli Takım ile 1973 yılında Yugoslavya'nın Sarajevo kentinde yapılan Dünya Şampiyonası'na katıldı. Bunun yanında Avrupa Şampiyonalarında ve Avrupa Ligi'nde mücadele etti. Ayrıca Genç Milli Takım ile de Avrupa Şampiyonası'nda yer aldı.

Server TANFER (GSL 113) Bisiklet

1962 yılında Ankara'da doğdu. Spora yüzmeye başladı, lise yıllarında ise bisiklete geçti. 1982 yılında ilk kez Milli Takım'a seçilerek Cumhurbaşkanlığı Türkiye Bisiklet Turu'nu koştu. Bu dönemde İstanbul takımında yarışarak Türkiye yol ve velodrom takım şampiyonlukları kazandı. 1984 yılında Milli Takım formasıyla Romanya Bisiklet Turu'nda ve Türkiye Bisiklet Turu'nda mücadele etti. Bisiklet sporunu bıraktıktan sonra 80'li yılların başlarında popülerleşmeye başlayan triatlon sporunun Türkiye'de yapılmasına öncülük etti. Türkiye şampiyonluğu dahil olmak üzere bir çok yarışta derece aldı. 2002 yılında Alanya'da düzenlenen Avrupa Olimpik Mesafe Triatlon Şampiyonası'nda Master (40+) kategorisini kazandı.

Alpay DEDEOĞLU (GSL 119)

Bocce

Günümüzde Bocce, Türkiye’de birçok kulüpte yer alan bir spor. Bu branşın memleketimizdeki başlangıcında bir Mekteplinin büyük payı var. Alpay Dedeoğlu, 1991 yılında tesadüfen bu branşla tanıştı. Aynı sene İsviçre’nin Lugano kentinde yapılan Dünya Şampiyonası’nda ilk Türkiye A Milli Bocce Takımı’nda yer aldı. 4 kez milli oldu; ülkemize, Bocce’de set kazandıran ilk oyuncu unvanını elde etti. Aynı zamanda Cezayir karşısında Türkiye’ye ilk müsabaka galibiyetini getiren ekibin parçası oldu. Sporun kurallarını, İtalyancadan Türkçeye çevirdi ve şampiyona boyunca aynı zamanda katile sözcülüğünü de yaptı.

Hakan AKÇALAR (GSL 122)

Yamaç paraşütü

1971 yılında dünyaya geldi. Galatasaray Lisesi yıllarında model uçaklar ile hava sporlarına olan tutkusu başladı. 1993’te yamaç paraşütü eğitimi aldı. 1996’da ülkemizin ilk sivil sportif havacılık kulübü olan Albatros’un kurucuları arasında yer aldı. 2008’de Türkiye Hava Sporları Federasyonu kurucu yönetim kurulu üyeliği görevini üstlendi. İlk olarak 2003 yılında Kayseri’deki 2003 Pre-PWC organizasyonunda yarıştı. 2008-2012 arasında Milli takım ile yurt dışında uluslararası Yamaç Paraşütü Dünya Kupası yarışmalarında ülkemizi temsil etti. 2011’de 255 km ile Türkiye XC Açık Mesafe uçuş rekorunu kırdı. 2014 yılında 343 km ile Türkiye XC Açık Mesafe uçuş rekorunu bir kez daha kırdı.

Tarkan OKÇUOĞLU (GSL 119)

Atıcılık

1968 yılında doğan Tarkan Okçuoğlu, atıcılıkla babasının etkisiyle tanıştı. Henüz 15 yaşında, Galatasaray Lisesi’nde öğrenciyken adını duyurmaya başladı. Atıcılık gençler skeet kategorisinde Türkiye ve İstanbul şampiyonlukları kazandı. Bu dalda uzun süre ilk üç içinde yer aldı. Büyükler kategorisinde Türkiye ikincisi, Bahar Kupası şampiyonu oldu ve çeşitli yarışmalarda kürsüye çıktı. Milli Takım’a da seçilen Okçuoğlu; Avrupa Şampiyonası, Avrupa Kupası Atıcılık Şampiyonası ve Balkan Şampiyonası gibi önemli uluslararası organizasyonlarda yarıştı. En önemli başarısı, 1988 yılında Yunanistan’ın Girit Adası’nda düzenlenen Balkan Şampiyonası’nda gençler skeet kategorisinde Balkan rekoru kırarak kazandığı altın madalya oldu.

Levent Uğurlu (GSL 146)

Squash

1995 yılında doğan Ahmet Levent Uğurlu, squash ile Galatasaray Lisesi’nde öğrenim görürken tanıştı. 23 yaş altı kategorisinde Türkiye şampiyonluğunu kazanan Levent Uğurlu, 17 ve 19 yaş altı kategorilerinde ise bir gümüş, iki bronz madalya kazandı. 2015’te Türkiye Erkekler Squash Şampiyonası’nda üçüncü olan Uğurlu, Türkiye Üniversiteler Arası Squash Şampiyonası’nda ise bir ikincilik, bir de üçüncülük elde etti. Genç Milli Takım’da forma giyen Levent Uğurlu, iki kez U15 ve U17 Avrupa Şampiyonası’na, bir kez de U19 Avrupa Şampiyonası’na katıldı. 2014 yılında Finlandiya’da düzenlenen U19 Avrupa Şampiyonası’nda Uğurlu’nun da yer aldığı Milli Takım, Avrupa Squash Federasyonu tarafından Fair Play ödülüne layık görüldü.

Hakkı AKİL (GSL 102)

Masa tenisi

1953 yılında Çorum’un Kargı ilçesinde doğan Hakkı Akil, masa tenisine Galatasaray Lisesi’nde başladı. Bu sporun Türkiye’de yükselişe geçtiği dönemin aktörlerinden olan Akil, başarılarıyla Milli Takım seviyesine çıktı. 1970 yılında Pakistan’ın Karaçi kentinin ev sahipliği yaptığı RCD Turnuvası’nda Mahmut Tezcan ve Tezer Orhan ile birlikte ülkemizi temsil etti. 1971 yılında Galatasaray Lisesi Türkiye şampiyonu olurken, Hakkı Akil çift erkeklerde Alpaslan Tengirşenk ile birlikte kürsünün en tepesine çıktı.

“Galatasaray’da görev almak aynı zamanda çağdaş, laik Türkiye Cumhuriyeti’ne katkıda bulunmaktır”

Sekiz yıldır yürüttüğü Galatasaray Topluluğu İş Birliği Kurulu Genel Sekreterliği görevini yakın zamanda Reha Yolalan’a devreden İskender Çayla (115) camiamızda her zaman önemli sorumluluklar üstlenmiş, Mektebimizle ve kurumlarımızla bağıni hiç koparmamış bir isim. Daimî yatılı okumuş olmanın verdiği minnet ve borçluluk hissi, onun hayatının en belirleyici değerleri. İskender Çayla ile sekiz yıllık görevin ardından bir hafıza turuna çıktık. Tarih alanındaki akademik donanımını da dikkate alarak, kendisiyle Cumhuriyetimizin 100. yılında Galatasaray Lisesi’nin ve oradan doğmuş kurumlarımızın toplumu için değerini de ko-nuştuk.

SULTANİ DERGİ — Öncelikle Galatasaray Topluluğu İş Birliği Kurulu’nun camia için önemi ve misyonu nedir? Bunu sizden dinlemek isteriz...

İSKENDER ÇAYLA — Galatasaray Topluluğu, Galatasaray Lisesi ve Galatasaray Lisesi’nden doğmuş çok sayıda kurum ve kuruluşun öğrencileri, mezunları, üyeleri, aileleri, sporcuları, çalışanları, öğretmenleri ve eğitim kadrosunu çatısı altına alan çok büyük bir camia. İçinde eğitim kurumları, spor kulübü, yurt içi ve yurt dışı dernekleri, vakıflar barındıran dev bir yapı. Galatasaray Topluluğu İş Birliği Kurulu’nun ise tüm bu kurumların arasında iletişimi sağlamak, ortak sorunlar veya konulara çözümler üretmek, Galatasaray’ın geleceğine yönelik ortak adımlar atmak gibi bir görevi var.

S. D. — İşleyiş modeli nedir? Nasıl çalışır, kurulları nelerdir?

İ. Ç. — Galatasaray Topluluğu İş Birliği Kurulu her iki ayda bir kez, cumartesi günü, saat 10.00’da Galatasaray Lisesi’nde, kurumların yetkilileri ve temsilcilerinin katıldığı, gündemi olan bir toplantı düzenler. Asıl amacı iletişim olduğu için bu toplantı-

da farklı kurumların temsilcileriyle güncel ve ileriye dönük konular konuşulur, tartışılır, gerekirse oy birliği ile kararlar alınır. Bunun dışında da gerekli durumlarda Galatasaray Topluluğu İş Birliği Kurulu Genel Sekreteri’nin çağrısıyla olağanüstü toplantı ile bir araya gelinir.

Kurumlarımızın kendi konularını görüştüğü Divan kurullarımız pek tabii ki vardır. Ancak, tüm camiayı ilgilendiren konularda, topluluğumuzun ortak konularının görüşüldüğü yer Galatasaray Topluluğu İş Birliği Kuruludur.

S. D. — NATO benzetmesi var değil mi?

İ. Ç. — Bu yapının oluşturulmasında biliyorsunuz çok değerli Galatasaraylı bü-yüklerimizin katkısı var. Kuruluş aşamasında, başta Coşkun Kırca ve Yıldızhan Yayla ağabeyler olmak üzere bu kurulu NATO’ya benzer bir yapıyla kurgulamışlar. Orada da biliyorsunuz başkan yok, genel sekreter var. Amaç, tüm kurumların düşüncelerini paylaşabileceği, kararların sadece oy birliği ile alınabil-diği, iletişimin öncelikli olduğu bir yapı. Organizasyon modeli de bu temel amaç doğrultusunda kurgulanmış.

1975, Yalova-Karaköy vapuru, Volkan Alper ile Bursa’dan okula dönüş

Okulun önündeki gazete bayii

Rahmetli Otal ağabey ile Arka Bahçe’de

S. D. — 8 yıl önceye gidelim... İş Birliği Kurulu Genel Sekreterliği görevini üstlenme sürecinizi, oraya gelene kadar camiada üstlendiğiniz görev ve sorumlulukları da aktarır mısınız?

İ. Ç. — Genel Sekreterlik görevini çok sevgili ve değerli ağabeyim Türker Arslan’dan devraldım. Öncelikle 19 sene boyunca bu kurula ve dolayısıyla Galatasaray’a verdiği emek ve bana gösterdiği destek için teşekkür ediyorum ve kendisini rahmetle anıyorum.

Genel sekreterlik görevini başarıyla yapabilmek için Galatasaray’ın değişik kurumlarında görev almak, kurumların hafızasını bilmek, güncel konuları takip etmek, kısacası camiayı yakından tanımak gerekiyor. Yaşamımın her döneminde Galatasaray benim önceliğim olmuştur. Levent binamızın açılışındaki ilk seçimlerde Kayıhan Uraz ağabeyin yönetiminde rahmetli Türker Ağabey ile görev yaptım. Galatasaray Yardımlaşma Vakfı’nın değişik yönetim kurullarında çalıştım. Ahmet Yolalan ağabeyin yönetiminde Galatasaraylılar Derneği yönetiminde bulundum. Okul ile her zaman çok yakın ilişkiler içinde olmaya gayret ettim. Okulum her zaman en önemli önceliklerim arasında olmaya devam edecek.

S. D. — Görev döneminizi değerlendirecek olursanız, İş Birliği Kurulumuz nezdinde son 8 yılda hangi önemli projeler, hangi yaklaşımlar ve katkılar öne çıktı?

İ. Ç. — Görevim boyunca, elimden geldiğince üzerime düşen yüküm-

lülükleri yerine getirmeye çalıştım. Galatasaray’ın değerli kurumları arasında sağlıklı ilişkiler kurulması, var olan sorunların veya anlaşmazlıkların çözülmesi için uğraştım. Galatasaray’ın demokratik, sorgulayıcı kültürü nedeniyle oluşan düşünce farklılıklarının bizim zayıf noktamız değil, tam tersine en önemli özelliklerimizden biri olduğunu bilerek çalıştım.

8 yılda pek çok proje üzerinde çalıştık. Ama başlıcalarını saymam gerekirse 2015 senesinde hayata geçirdiğimiz Çanakkale Zaferi’nin 100. yılı etkinliklerinden başlamanam gerekir. Hem Çanakkale’de hem de Galatasaray’a ait birçok mekânda, aynı zamanda Galatasaray Meydanı’nda gerçekleştirdiğimiz bu etkinlik, camiadan da güzel bir ilgi gördü. Daha sonra, Galatasaray Lisesi’nin modern eğitime geçişinin 150. yılı olan 2018 senesinde geniş kapsamlı etkinlikler yaptık. Görev sürem boyunca çok sayıda olağan toplantının yanı sıra üç kez de olağanüstü toplantı düzenledim. Hepsisi de Galatasaray açısından önemli ve doğru sonuçlar üreten girişimler oldu. Kurumlarımızın Galatasaray’ın tüm konuları hakkında bilgi sahibi olmalarını, kendi aralarında iletişim ve iş birliği içinde olmalarını öncelikli gündemim olarak belirledim ve buna göre hareket ettim. Tüm kurumlarımızla yakın iletişim içinde olmaya özen gösterdim.

Rahmetli Ramo ile Brüksel’de (Galatasaray Yemeği için kendisini davet etmişim.) Sene 1993

S. D. — Bayrağı sevgili Reha Yolalan ağabeye devrettiniz. Neler söyleyeceksiniz, duygularınızı ve düşüncelerinizi duymak isteriz...

İ. Ç. — İşlerimin yoğunluğu nedeniyle bir süredir görevden affımı istiyordum ancak araya pandemi girdi. Bu süreçte de toplantıları, şartların el verdiği oranda, yapmaya çalıştık. 8 senenin sonunda, görevi bırakmanın doğru olduğunu düşünerek kararımı kurula katılan değerli Galatasaraylılar ile paylaştım. İnsan kaynağı açısından Türkiye’nin en zengin topluluklarından birisiyiz. Görev alan her Galatasaraylının elinden geldiğince hizmet edeceğinin bilinciyle içim hep çok rahattı. Sonuçta, oy birliği ile Reha Yolalan ağabeyi bu göreve önerdik ve

Grand Cour

Belli dönemlerin hafızasında önemli bir yeri olan Levent Büfe (Gökalp Özdikicioğlu ve Ahmet Civelek ağabeyle)

kendisi de yine oy birliği ile seçildi. Reha Ağabey camiayı yakından bilen, tanıyan çok değerli bir Galatasaraylı ve çok değerli bir insan. Dolayısıyla çok başarılı olacağına inanıyorum. Bu vesileyle 2015 senesinden bu yana Genel Sekreter Yardımcısı olarak görev yapan Doğanay Tuna kardeşime de ayrıca özverili çalışmaları için teşekkür ediyorum.

S. D. — Biz sizi her zaman Mektebimizle ve kurumlarımızla çok ilgili bir Galatasaraylı olarak tanıdık. Bugüne kadar camiada aldığınız sorumlulukların sizde bıraktıklarını, kattıklarını da dinleyelim...

İ. Ç. — Ben Mektebimizde daimi yatılı okudum, etüt ağabeyliği yaptım. Daimî yatılı okumuş olmanın verdiği minnet ve borçluluk hissi benim hayatımın belirleyici değeridir. Yardımlaşmayı, paylaşmayı, dayanışmayı, kardeşlik duygularını öğrendiğim bu okul, bu ocak benim için tam anlamıyla aile demektir. Değişik dönemlerden tanıdığım ağabeylerim, ablalarım, arkadaşlarım ve kardeşlerimle hep çok yakın ilişkiler içinde oldum. Her ailede olabileceği gibi, çok mutlu olduğum, çok üzüldüğüm dönemler oldu. Bütün bu duyguları aile olmanın şartları içinde değerlendirdim. Galatasaraylılık değerlerini çok yoğun yaşayan bir Galatasaraylı olduğumu düşünüyorum. Bunun en önemli nedeni, babamın genç yaşta vefat etmesi, çocuk denile-

cek yaşta çalışmak durumunda olmam ve hayatımın tüm zor dönemlerinde Galatasaray'ın bana sahip çıkmasıdır.

S. D. — Çok yoğun bir iş yaşamınız var aynı zamanda. Galatasaray ile ilgili her kritik toplantıda, her ihtiyaçta her zaman “present”siniz. Nasıl yetişiyorsunuz?

İ. Ç. — Öncelik vermek... Galatasaray ile ilgili konular benim yaşantımda her zaman öncelikli. Hele de okulum... Bunun yanı sıra işimin ve evimin okula çok

yakın olması, kendi işimi yapıyor olmam da her dönemde zamanı esnek kullanabilmemi mümkün kılarak bana kolaylık sağlıyor diyebilirim.

S. D. — Siz aynı zamanda tarihçisiniz. Boğaziçi Üniversitesi Tarih Bölümü mezunusunuz. Galatasaray Liselilerin 100 yıldır Cumhuriyet'e ve Türkiye'ye

kattıkları hakkında neler söyleyeceksiniz?

İ. Ç. — Galatasaray'da görev almak aynı zamanda çağdaş, laik Türkiye Cumhuriyeti'ne katkıda bulunmaktır. Biz Galatasaraylılar, Abdurrahman Şeref ve Tevfik Fikret ağabeylerden beri çok önemli değerlerin başlatıcıları veya savunucuları olduk. Üzerimizdeki sorumluluk sadece Galatasaray'ın kendisiyle sınırlı değil... İlerleyen, demokrasiyi önceleyen, sorgulayan, çağdaş bir ülke mücadelesinin en önemli örgütlü yapılarından biridir Galatasaray. Kurumlarımızda görev alan herkesin de bu düşüncelerle hareket ettiğini biliyorum. Ali Sami Ağabey ve arkadaşları ile gelişen, sporda öncü; toplumun kalbinde, milyonların gönlünde yer alan Galatasaray Spor Kulübümüz de bizim çağdaş değerlerimizi milyonlara tanıtan, benimseten çok önemli bir kurumdur. Yüzyıllar boyunca bu olağanüstü eğitim kurumunun yetiştirdiği aydınlar, sanatçılar, sporcular, yazarlar, bilim insanları, siyasetçiler, iş insanları topluma öncülük ettiler. Görüyorum ki,

bizden sonra gelen genç kardeşlerimiz de aynı bilinçle ve ülke sevgisiyle yetişiyorlar. Son zamanlarda siyasete katkı veren kardeşlerimizi gördükçe gurur duyuyorum. Galatasaraylılar her alanda sorumluluk üstlenmeye ve öncü olmaya devam edecektir. Buna yürekten inanıyorum.

Sürdürülebilirliği önemsiyor, ‘Gelecek Bebeklerin’ diyoruz!

Siz de ebebek ile sürdürülebilirliğe bir adım atın!

1 AMBALAJ GERİ DÖNÜŞÜM KUMBARASI

Geri dönüştüreceğimiz ambalajlar ile hem doğamızı hem kaynaklarımızı koruyalım.

2 DETERJAN DOLUM İSTASYONU

Deterjan Dolum İstasyonunda yeniden dolum ile sürdürülebilirlik hareketine siz de destek olabilirsiniz.

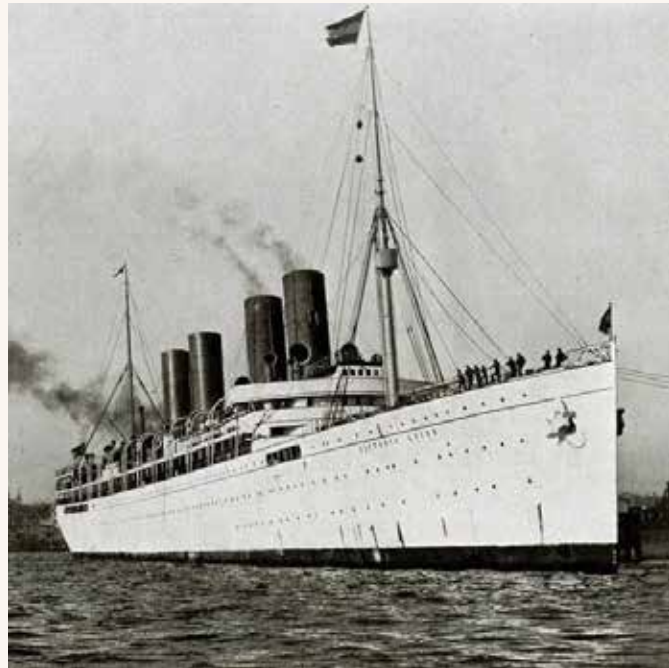
3 BENDEN KARDEŞİME Dönüşüm Sepeti

Paylaşmak istediğiniz bebek tekstil ve oyuncak ürünlerini dönüştürelim, şefkatle buluşturalım.

Yüz On Yıl Önce Uzak Kuzey'de Galatasaraylı Bir Gezgin

1900 yılında, Atlantik aşan tarifeli seferler için inşa edilmiş, dört bacalı görkemli S/S *Deutschland* Avrupa'yla Amerika arasında düzenli hat seferleri yaptıktan sonra, 1911'de *Victoria Luise* adıyla gezi gemisine dönüştürülür. HAPAG (Hamburg-America Line) şirketi bu gemiyle 1912, 1913 ve 1914 yıllarında Kuzey Atlantik'e, hatta Spitsbergen'i de kapsadığına göre Uzak Kuzey'e üç gezi seferi düzenler¹. Bunlardan 1913 seferinin yolcuları arasında bir de Galatasaraylı vardır: Mehmet Celâl Nuri Bey (1882-1938)².

Galata Sarayı Sultanisi'nin 1054 numaralı öğrencisi³ Mehmet Celâl Nuri 1901 yılında, 19 yaşında mektebi bitirir (Yanlı olmakla birlikte Galatasaray ahalisi arasında günümüzde pek yaygınlaşan hesaba göre 33. dönem mezunu oluyor. Hesabın yanlışlığı kanımca, Mektep sanki kurulduğu yıl mezun vermiş gibi sayılmasından kaynaklanıyor.) ve aynı yıl, Mekteb-i Hukuk-ı Şâhâne'ye yazılır. Hukuk öğrenimi sırasında bir yandan da Hariciye Nezareti Tahrirat-ı Hariciye Kalem'i'nde görev yapmaktadır. Ancak sonunda ne Adliye ne de Hariciye'de görev alır, gazeteciliğe ve yayıncılığa başlar. Daha sonrasında siyasete atılacak, II. Meşrutiyet'in ilerleyen yıllarında Meclis-i Mebusan'a seçilecek; Milli Mücadele'den yana oluşu nedeniyle İngiliz İşgal kuvvetlerince iki yıla yakın süreyle Malta'ya sürüldükten sonra, dönüşünde, yazılarıyla Mustafa Kemal hareketine destek vermeyi sürdürecektir ve gerek Meclis Hükümeti gerekse Cumhuriyet dönemlerinde TBMM'de görev alacaktır. Batılılaşmadan yana siyasi düşünceleriyle Cumhuriyetçi siyasal akımın etkin yüzlerinden biridir⁴.

Pruva direğinde ve kıç gönderinde siyah, beyaz, kırmızı şeritlerden oluşan Alman İmparatorluk bayrağı ile bordası sonradan beyaza boyanmış S/S Victoria Luise. (Eski bir kartpostalıdan)

Henüz gazetecilik yaptığı yıllarda, 1912'de, I. Balkan Savaşı'nın hemen öncesinde, ilkin Rusya, Volga Tatarları Yurdu, İsveç, Finlandiya, Norveç ve Danimarka'yı kapsayan bir yolculuğa çıkar. Gezi izlenimlerini aynı yıl (çok verimli oluşunun yanı sıra çabuk yazan biri olduğu anlaşılmaktadır) Şimal Hâtıraları başlığı altında yayımlar⁵.

Kuzey coğrafyası ona çekici gelmiş olmalı ki, ertesi yıl gene oraya yönelir ve 6 Temmuz 1913 günü, S/S *Victoria Luise* ile Hamburg'dan uzun sürecek bir deniz yolculuğuna çıkar⁶, hemen ertesi gün Kuzey Denizi'nde günlük notlarını yazmaya başlar. Gemi 8 Temmuz sabahı Edinburgh limanı Leith'e varır. 10'unda Orkney Adaları'nda Kirkwall'dadır. 12'sinde Faroe Adaları'nda Torshavn'a,

Mehmet Celâl Nuri Bey, muhtemelen 1920'li yıllarda

14 Temmuz'da Reykjavik'e ulaşır. Sonra İzlanda'nın kuzeybatısındaki İsford'u dolaşır, kuzeyindeki Eyyafjörð'un dibinde yer alan ve o tarihte "birkaç ev, bir balina yağ imalathanesi"nden ibaret Akureyri'ye gelir. 15 Temmuz akşamı Victoria Luise Jan Mayen Adası'na yönelir⁷. Grönland Denizi'nde kuzey yönünde yol alırken gemi, çevrede hiçbir sefine dolaşmamasına rağmen sürekli düdük çalmaktadır. Mehmet Celâl Nuri Bey bu uygulamanın nedenini açıklar: "Vapurun çaldığı düdük aks ederse behemehâl civarda bir kütle-i sabiha-i münceimde [yüzün buz kütlesi] vardır." Nitekim 16 Temmuz'u 17'ye bağlayan gece gemi bir buz dağına rastlar, önce yolunu düşürür, ardından tamamen durur, daha sonra yolunu değiştirerek devam eder. Bir tehlike atlattımlardır. Yazar, önceki yıl meydana gelmiş *Titanik* faciasını anımsayarak Süvari Meier'e şükran duygusunu kâğıda döker.

Geminin, Atlas Okyanusu'nda kuzeye yükselişi sırasında Mehmet Celâl Bey, tarihin yanı sıra bulundukları enlemi de kaydeder. 17 Temmuz'da Medâr-ı Kutb-u Şimâl'i'yi (Kuzey Kutup Dairesi'ni) aşarlar ve o nedenle gemide gerçekleştirilen şenlikli kutlama ritüelini "ahmakça" bulur.

"Hamâkatin bu derecesini tasavvur edemez idim" der. Aynı gün Jan Mayen'e varırlar. Bu adanın:

"...vahşeti, ıssızlığı, âlemden uzaklığı düşünülünce insanın tüğleri ürperiyor, ruha bir raşe [titreme, ürperme] geliyor" (...) "Evet! Kendimi bu adaya atıyorum ve garibâne dolaşıyorum" diye yazar. (s. 113)

Fakat bu gezinin adaya uzaktan bakışla hayalde gezinti mi yoksa fiilen adada mı gerçekleştiği çok açık değil. Buna karşılık daha sonra, Spitsbergen'de karadaki ve fiyortlardaki gezilerini daha ayrıntılı biçimde aktaracaktır. Gezgin/yazar yolculuğunu, gezdiği yerleri ve doğayı anlatmanın yanı sıra gemidekileri, özellikle de kadınları betimler:

"Kadın Fotoğrafleri:

Zavallı Amerikalı. Hiç çirkin değil. Biraz şarklıya, belki Ermeniyeye benziyor. Fakat ismi berbad: Ox. İngilizce öküzdemektir.

Bir diğer: Pek nârin, incecik. Yüzü kavrulmuş gibi fakat bir melâhat-i muzmeresi [gizli bir güzelliği] var. Bîçâre anadan babadan öksüz imiş. Şu kadar var ki her arzu ettiği kocayı iştirâ edecek [satın alacak] derecede doları varmış.

Şu hanım kız da bilâ-inkita' raks ediyor. Dur durak yok çıkıyor. Mûsika ile, mûsikâsız dans etmek bu kızın pek hoşuna gidiyor olmalı. Saçlarını hâmiş bilmem ne ile [bilmem ne asidiyle] boyamış. Boyamasa idi daha güzel olacaktı. Şu diğer ikisi birer kaplan pöstekisine bürünmüşler. Eskal. [Pek sakil.] Bütün mahlûkat-ı nisâiyye, günde sekiz vakit, bonbon yiyüp magazin okuyor." (s107-108.)⁸

18 Temmuz'da "Spiçbergen silsile-i cezâirinin [takımadalarının] sivri, vahşi, çıplak, züğürd siyah, karlı, buzlu, ba'zan mâi zirvelerini" görürler ve akşam yemeğinin ardından 80 derece "arz-ı şimâliyi mürur ettikten sonra [80° Kuzey enlemini aştıktan sonra] biraz cenûba müteveccih olarak (...) Smerenburg Bay Körfezine [Smeerenburg Fiyordu] selâmetle dâhil" olurlar.

Spitsbergen'in kuzeybatı ucundaki Smeerenburg Fiyordu'nun açığında Amsterdam ve Danimarkalılar adaları bulunur. Amsterdam Adası, 17. yüzyılda Hollandalı balina avcılarının yerleştiği ve Smeerenburg (Balınayağı Köyü) yerleşimini kurdukları adadır. Orada günümüzde

Mehmet Celâl Nuri Bey'in yol arkadaşlarının olası benzerleri, söz konusu gezi seferlerinden birinde güvertede. (Bu ve Victoria Luise'de çekilmiş diğer fotoğraflar Ballins Dampfer Welt sitesine borçlanılmıştır.)

¹ John T. Reilly, *Greetings from Spitsbergen – Tourists at the Eternel Ice 1827-1914*, Tapir Academic Press, Trondheim, 2009. Appendix B. s. 200-201.

² Soyadı yasasından sonra Celâl Nuri İleri adıyla tanınır.

³ Mektep numarasını Tahsin Berküren ve Aykut Kazancıgil'in *Galatasaray Lisesi Mezunları, 1871-1996*, adlı eserinden öğreniyoruz (İstanbul 1997, s. 19, 297 ve 401). Celâl Nuri Bey, bu kaynakta Mehmet Celâl olarak görünmektedir. Nuri babasının adıdır. Birçok kaynakta adı Celal Nuri İleri olarak geçer. Sadece birkaçında, o arada *TBMM Albümü 1920-2010*'da Mehmet Celal Nuri İleri tam adıyla yer alır.

⁴ M. C. N. İleri'nin Galatasaray'dan mezuniyetini izleyen yaşamına ilişkin bilgiler ve savunduğu düşünceler için bak. Oktay Aras, *Galatasaray Liseli Sıra Dışı Hayatlar, Cilt 2 Özgürlüğü Kısıtlanmış Kişiler* (Özel yayın, tarihsiz) s. 43-54.

⁵ Celâl Nuri, *Şimal Hâtıraları*, İstanbul Matba'a-i İctihat. Hicri sene 1330. Yeni harflerle basımı: Hazırlayan İbrahim Demirci, Atlas Yayınları, İstanbul, Ocak 2016. 128 s.

⁶ Celâl Nuri, *Kutup Musahabeleri*, İstanbul, Yeni Osmanlı Matbaa ve Kütübhânesi, Hicri 1331. Yeni harflerle basımı: Hazırlayan İbrahim Demirci, Atlas Yayınları, İstanbul 2016. s. 66.

⁷ Bu tarihler, geminin alması gereken yol ve anlatıldığı bazı ayrıntılar ışığında tutarsızlıklar içerir gibi görünüyor.

⁸ Bütün alıntılarda kitaptaki özgün yazım korunmuştur.

S/S Victoria Luise'in kıç güvertesinde gezginler. Aralarında gemi zabitanından bazılarının da bulunduğu izlenimi doğuyor.

dahi yağ eritme ocaklarının kalıntılarını görmek mümkündür. Mehmet Celâl Nuri Bey, bu fiyortta muhtemelen geminin filikalarında “Yoldaşlar[ıy]la bir ufak seyâhat” yapar. Bu gezide Danimarkalılar Adasına (Danskøya) çıktığı anlaşılıyor. Çünkü gezi sırasında, balonla Kuzey Kutbu'na ulaşma girişiminde bulunmuş kâşif ve havacı Walter E. Wellman'ın 1906'da kurduğu balon üssünü ziyaret ettiğini, oradaki “Pek hazin, pek dil-hıraş bekaya”yı [iç sızlatan kalıntıları] gördüğünü, bir kulübenin içine kurşun kalemle “Celal Nûri, Türk Muharriri 1913” diye yazdığını, hatta hatıra olarak bir demir parçası “aşırarak” vapura döndüğünü belirtiyor. Ancak aynı adada ve aynı mevkide, demek ki Danskøya'nın kuzey doğusundaki Virgohamna kıyılarında, Salomon August Andrée'nin de 1897'de balonla çıktığı, ölümle sonuçlanan ve o yıllarda kamuoyunda çok daha fazla ilgi çekmiş seferinin hareket üssünün de, kalıntıları mevcuttur. Aralarındaki mesafeyse ancak birkaç yüz metredir. Mehmet Celâl Nuri ondan hiç söz etmiyor. Onları görmemiş ya da o konuda bilgilendirilmemiş, belki de o mevkideki bütün kalıntıları o başarısız kâşif Wellman'a ait sanmış olması mümkündür. Bu da gezginin talihsizliği sayılmalı. Ama yazarımız bütünüyle talihsiz de değildir: Onun rahatça gezdiği,

hatta bir de hatıra getirdiği Virgohamna'da günümüzde demirlemek ve Danskøya'da karaya çıkmak, koruma altında bir bilim ve keşifler arkeolojisi alanı niteliğiyle, özel izne tabiidir. Herkese açık değildir.

Daha sonra *Victoria Luise* yolcularını, biraz daha güneydeki “Magdalena Bay'a” [Magdelene Fiyordu] götürür. Bu fiyortta “sandallarla millerce seyâhat” ettikten sonra karaya çıktıkları yerde “kazâzede olan bazı bahriyyünün [denizcilerin] mezarlarına tesadüf” ederler. Bu ifadeden gezginlerin Gravneset'e (Mezarlık Burnu: 79°33'41”K-11°01' 48”D) çıktıkları anlaşılıyor.

“Zavallı gemiciler [balina avcıları] incimâd edip [donup] ölen arkadaşlarının bedbaht cesedlerini şuracıkta bırakıvermişler. Üstleri açık mezarlar. Bütün kemikler apâşikâr görülüyor. Bu kemikleri yiyecek vahşi hayvan bile yok. Pek Küdûret-bahş [elem veren] bir tablo. Zavallı benî-nev'imizin [türümüzün] kafatasları, kemikleri, dışileri buraya dökülmüş.” (s. 123-124) Svalbard'ın her yerinde olduğu gibi, Gravneset'te de, *permafrost* (sürekli donuk toprak katmanı) nedeniyle yeterince kazılamayıp, ancak bir-iki karış derinleştirilebilen çukura yerleştirilen ve hayvanlara yem olmasın diye üzerleri büyük taşlarla örtülen, dolayısıyla

ancak kısmen gömülebilmemiş cesetlerin bazıları, konuldukları yerin özellikle-rinden ötürü ayların saldırısından kurtulabilmiş olanları, uzun yıllar sonra oldukça iyi korumuş olarak bulunmuştur. 17. yüzyıldan kalmış bu mezarlara 1995 ve 1996 yıllarında yaklaşmak ve incelemek mümkündü, fakat insan kalıntısı görülüyordu. Günümüzdeyse, Bütün Svalbard'da en çok turistin ayak bastığı bu alan bir çitle çevrilidir ve mezarlara ancak uzaktan bakılabilir. Hatta Danskøya'da olduğu gibi orada da bir kulübede –haziran-eylül aylarında– sıklıkla nöbet değiştiren iki de bekçi bulunur.

Magdelene Fiyordu'nu geride bıraktıktan sonra güneye doğru yol alırken, “Kutup beyabanlarının [çöllерinin] ortasında iki kırmızı muvakkat baraka ile üzerlerinde temevvûc eden [dalgalanan], onlardan daha büyük bir Alman bayrağı nazar-ı dikkatlerini” çeker. Burası Çepelin Cnapları [Kont Ferdinand von Zeppelin] tarafından kurulmuş meteoroloji istasyonudur. Gemi duraklar, istasyonu ziyaretle oradaki görevlilere hediyeler verilir. Yazar bu istasyonun mevkii konusunda bilgi vermiyor⁹.

Araştırma Heyeti'nin zeplinle Kuzey Kutbu'na keşif seferi hazırlıkları çerçevesinde meteorolojik gözlemler yapmak amacıyla kurduğu istasyon, onların adlandırdığı topografyada değil, onun hemen kuzeyindeki Ebeltoft Limanı'ndadır (Ebeltoftthamna) (79°09'K-11°35'D). 1910'da kurulan bu istasyon Büyük Savaş'ın başlamasıyla terkedilmiştir¹⁰. 1995'te yazarımızın sözünü ettiği iki kulübenin ancak temelleri belli belirsiz görünmekteydi.

S/S Victoria Luise, Krossfjord içinde ilerler ve bir noktadan sonra fiyortta geziye filikalarla devam ederler:

“Kapudanımız seyyâhine bir lütf olmak üzere sandalları indirtti. Stimbotumuz sandal katarını çekip buzların içinde¹¹ gezdirmeye başladı. Sefinenin bandosu ise bir küçük kayık içinde en rakık [ince, duygulandırıcı] havaları çalıyor, Kros Bay'ın cibâl ve tilâli [dağları ve tepeleri], o

vahşî oyukları bu medenî ve ruhani nağematı [melodileri, sesleri] bir mukabele-i tabî'yye olmak üzere tekrar ediyordu.” (s. 128)

Aynı gün öğleden sonra bu kez Kral Fiyordu'nda gezerler. Mehmet Celal Nuri Bey büyük bir hayranlık içindedir: “Aman ne câvidâni [sonsuz] manzara! Glasiyeler [buzullar] raşe bahş [insanı titretiyor, ürpertiyor]. Buzlar ebedi. Manzara rü'yâda bile görülemeyecek mertebede bedî'i [güzel]. Vahşi fakat me'nûs [hoşa giden] bir tabî'at.”

O arada yazarımız, Nordenskjöld haritasında 79. ve 80. enlemler arasındaki bazı körfezlere yeniden ad verir: Smørenburg Fiyordu, ona göre artık “Sultan V. Mehmet Fiyordu”dur; Magdelene Fiyordu için “Veliâht Şehzade Yusuf İzzeddin Fiyordu”, Krossfjord içinse “Ay ve Yıldız Fiyordu” adlarına uygun bulur. Bunları yol arkadaşlarına imzalattığı bir mazbatayla tespit eder.

Böylece Mehmet Celâl Nuri Bey Svalbard Adalar Takımı'nın en büyük adası Spistbergen'in batı kıyılarında üç gün süren bir gezi yapmış oluyor. (Varışı 18 Temmuz ise, 21 Temmuz günü de Ayı Adası yakınlarında olduğunu kaydettiğine göre, Spitsbergen'de gezdikleri son fiyorttan 300 deniz mili –geminin ekonomik hızla seyrettiği düşünülürse yaklaşık bir günlük yol– uzaktadır; böylece üç tam gün geçirdiği anlaşılıyor: 18, 19 ve 20 Temmuz günleri.) Kendisinin o coğrafyayı gören ilk Türk olduğunu düşünüyoruz. Aslında Celâl Nuri'nin daha sonraki siyasal yaşamı ve yayınları da göz önüne alındığında düşünce yapısı ve dünya görüşüyle Osmanlı *intelligentsiyasında* ayrı bir yeri olduğu açıktır.

O tarihlerde bu görkemli toprak, henüz kimseye ait değildir. Bir “No Man's Land” niteliğindedir. O nedenle günümüzde olduğu gibi korunuyor değildir. Dolayısıyla gezginlerin hareketlerini sınırlandıran hiçbir kural yoktur. Yazarımızın yaptığı gibi, bir kulübenin duvarına yazı yazabilir, herhangi bir kalıntıdan bir parça hatıra alabilir, ender bitkilerden, çiçeklerden birini koparıp kuruta-

bilirsiniz. –Mehmet Celâl Nuri Bey fark etmemiş ya da sözünü etmiyor olsa da, Svalbard'ın insan barındırmaz topraklarında yazın çok kısa bir süre için, Alp sistemindekilere benzer olağanüstü güzellikte ve aynı ölçüde kırılğan, bitkiler ve çiçekler hayat bulur. – Nihayet –şimdi bize çok aykırı gelse de– o gezi seferlerinde yolcular avlanabilsinler, istedikleri kuşu, kutup ayısını, geyiği, kutup tilkisini, foku, morsu vurabilsinler diye özel uğraklarda süreler ayrılmaktadır. J. T. Reilly, Spitsbergen'e gelen birçok gezginin büyük hayvan avcıları olduğunu belirtiyor¹². Günümüzde bu akla bile getirilmemeli¹³.

Dönüşte, Kuzey Burnu'nu görür, oradan İskandinav Kalkanı'nın batı kıyılarını takip ederek, Hammerfest, Tromsø, Lofoten Adaları yoluyla Bergen'e varırlar. Gezgin, deniz yolculuğu bölümüne ilişkin notlarda en son tarih Bergen'de atılan 28 Temmuz'dur.

Uzun süren ve çok sayıda yolcunun bulunduğu bir deniz seyahatinde gönülce yakınlıkların oluşması herhâlde kaçınılmazdır. Yolculuğunun bu son bölümüne ilişkin sayfalarında Mehmet Celâl Nuri Bey'in deşindiği bu türden bir yakınlaşma, aktarımında kullanılan dil ve ifade özellikleriyle anılmaya değer görünüyor.

“Evet! Kendisini defaâtle görmüş, endâmını, tarzı telebbüsünü [giyim

tarzını], etvârındaki istiklâli [davranışlarındaki özgürlüğü] takdir emiş idim. Her tarafımı istilâ eden Alman burjuva ve burjuvazları [kentsoylu Alman erkekler ve kadınlar] içinde yabancı otlar arasında tahayyüz eden bir çiçek gibi, bu kadın da temeyyüz ediyordu.

Bu kadının ma'atteessüf biraz kasıru'l-basar olan [iyi görmeyen] gözlerim vasıtasıyla alınan fotoğrafı: Yiğirmi altı ile yiğirmi sekiz arasında. Giyinmek, yürümek, hususiyle gülmek san'atlarında son derece mâhir. (...) Pek güzel giyiniyor ve büyük dekoltaj yapıyor. O kadar güzel telebbüs ediyor ki bütün vücudu, göğsü, ayakları, kolları belki fevka'l-beşer bir şekil alıyor.” (s.135-136)

Gezgin yazarımız, bu kadının çok dertli olduğunu, üç çocukla kocasından ayrıldığını, babasının öldüğünü, annesiyle arasının iyi olmadığını öğrenir, Tanıdığı bir başka Alman hanımdan bu kadına, Alis S...'ye takdim edilmesini ister. Amacını şöyle açıklıyor:

“Maksadım, mümkün olduğu kadar, şu'âi nazarımı bu bedbaht fakat muhibbe-i şetâret [mutsuz fakat neş'eyi seven] kadının a'mâk-ı ruh ve kalbine infâz ile [ruh ve kalbinin derinliklerine nüfuz ederek] ba'zı psikolojik hakâika [gerçeklere] destres olmaktı [erişmekti].” (s. 137)

Spitsbergen'de yolcular istimbotun yedeğindeki filikalarla karaya çıkıyor

⁹ Yer adlarına ilişkin bilgileri şu esere borçlanıyorum: *The Place Names of Svalbard, Norsk Polarinstitutt*, Oslo 1942, yeni basım Oslo 1991, *passim*.

¹⁰ *The Place Names...* s. 119

¹¹ Fiyordda yüzen buzul buzları arasında seyirden söz ediyor.

¹² J. T. Reilly, a.g.e., s. 26.

¹³ Svalbard Takımadalarının güncel durumu için bkn: Ömer Bozkurt, *Soğuk Kıyılar-Kutup Toprağı Svalbard Çevresinde Seyir*, Denizler Kitabevi, İstanbul, 2019. 228 s.

Victoria Luise'in iki istimbotundan biri, gezginlerin bindirildiği filikaları yedekleyip kıyıya götürmek üzere denize indiriliyor ya da dönüşte, gemiye alınıyor.

Bir akşam başkalarıyla birlikte Alis S...’yi de tea-room’a davet eder. Grup haline sohbet ve el falına bakmalardan sonra, diğerleri ayrılırlar, Mehmet Celâl Nuri ile Alis S... söyleşiyi beyaz gecede sürdürürler. Fakat hüznü mukallatayı [boşanmış kadını] teselli mümkün değildir. Sonraki günlerden birinde gemide maskeli balo verilir. Baloda, iltifatlarıyla kadını o kadar etkiler ki, Alis S..., “gayş haline” gelir [kendinden geçer].

“Sâ’at nisf-i leyli [gece yarısını] çaldı. Rüfeka [arkadaşlarım] dağıldılar. Yalnız güzel Madam Alis benim inzivama razı olmadı. Uzun müddet konuştuk. Buse-cu lebleri [öpmeyi bekleyen –isteyen- dudakları] her vakitten daha sıcaktı.” (s.155)

Balodan sonra kadını kamarasına kadar “...teşyi etme vazifesini ifa” eder. Ayrılırken:

“...ber-mucib-i edeb-i muaşeret, dest-i nermînini def’ateyn öptüğümde, bana öyle ma’nîdâr havale-i nazar etdi ki bu bakışa bir buse-i çeşm desem aldanmam.” [Görgü kuralları gereği yumuşak elini iki defa öptüğümde bana öyle anlamlı bir bakış yöneltti ki, buna gözle öpüşme desem yanlış olmaz.] (s. 156)

Tanzimat edebiyatı diliyle anlatılan ve Recaizade Mahmut Ekrem’in, Sami-

paşazade Seza’nın eserlerindeki kişileri ve duygularını anıştıran bu gönülce yakınlık ne yazık ki yolculuğun sonlarında meydana gelir. Temmuz sonunda, muhtemelen 30 Temmuz’da Victoria Luise’in Elbe Irmağı’nın ağzına varışı, gelgit, dolayısıyla suyun alçalmasına rast geldiğinden, gemi Hamburg’a dönemez ve yolcular Cuxhaven’de gemiden ayrılırlar. Yazar oradan Hamburg’a Elbe Irmağı üzerinden daha küçük bir gemiyle döner.

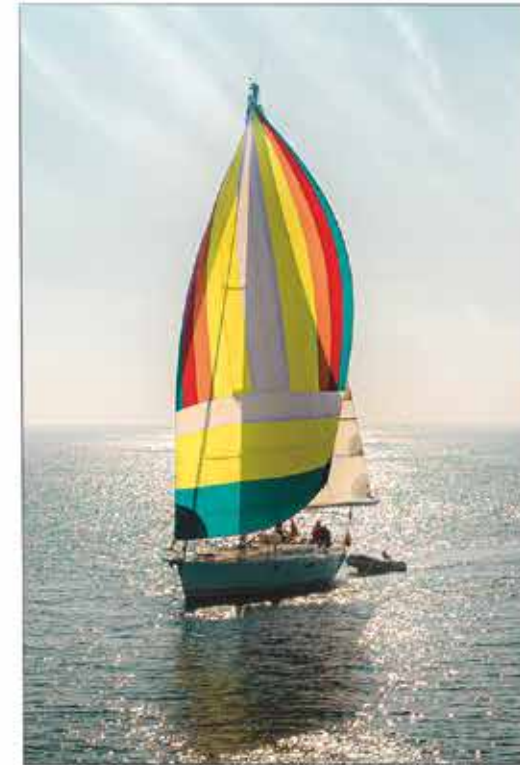
Ardından trenle önce Berlin’e, sonrasında “sür’at-i berkane ile” [şimşek hızıyla] Prusya, Silezya, Lehistan’ı geçip Bükreşe varır. Sonrasında Köstence’den gemiyle İstanbul’a döner.

Bükreşte kısa süreli kalışı sırasında “Şehzâde-i hümayûn-baht Salâhaddin Efendi Hazretleri ve onun mahdum-ı necibleri Fuad Efendi Hazretleri” ile karşılaşır. Bükreş’ten sonra trenle Köstence’ye ve bir Romanya vapuruyla İstanbul’a, Galata’ya dönüş yolculuğunda ise “Londra Konferansı Birinci Murahhası ve Viyana Sefir-i Kebir-i Sâbıkı Reşid Paşa Hazretleri”ne rastlar. Devrin önde gelenleriyle yakınlığını da böylece öğreniriz. Ve sonunda “Bir âşıkın maşukasına, bir sâfinin Cemâllullah’a kavuşması gibi [o da] her zamandan ziyâde sevimliye lâyık olan memleketi[ne] kavuşur.” (s. 196)

Celâl Nuri Bey’in aktardığı bu yolculuğun yüzyıl sonra yapılanlardan, ayrıntılar dışında pek de farklı olmadığı düşünülebilir. Fakat çok oylumlu sayılamayacak bu eser¹⁴ Osmanlı yolculuk edebiyatının ilginç ve ender örneklerindendir. Eserin çeviri yazısını gerçekleştiren İbrahim Demirci’nin çalışması övgüye değer. Çeviri yazı sırasında yazarın özgün diline dokunmamış oluşu da bize göre bir artıdır. Nihayet 110 yıl önce kaleme alınmış bir metni, hiç olmazsa lise mezunu olan herkes, gerektiğinde sözlüklere de başvurarak okuyabilir ya da okumak için çaba göstermelidir. Ayrıca her sayfanın üst yarısında, Arap harfleriyle özgün basımın o sayfasının tıpkıbasımını yer alıyor. Eski yazı okuma alıştırmaları için güzel bir imkân. Öte yandan Celâl Nuri Bey’in bu iki eserinin Lâtin alfabesiyle yayımlanması, “Efendim Lâtin alfabesinin kabulüyle, kültürümüzden koptuk” iddiasının da geçersizliğinin bir başka kanıtı. Birçok değerli uzmanın katkılarıyla Osmanlıca-Türkçe gerek basılı eserlerin, gerek el yazmalarının çeviri yazıları, Harf Devrimi’nden seksen dört yıl sonra çok yüksek sayılara ulaşmıştır ve giderek artıyor. Kaldı ki İbrahim Müteferrika’dan 1928’e kadar basılan kitap sayısı ne kadardır? “Ama efendim el yazmalarımız” dersiniz her bir eser kaç nüsha yazılmıştır?

Bu iki kitabın, –Kutup Musahabeleri ve Şimal Hatıraları– tek olumsuz yanı baskı türü: Anlaşılmaz bir nedenle metin beyaz kâğıda değil, sayfa kenarlarına doğru daha da koyulaşan sütlü kahverengiye boyalı bir zemin üzerine basılmış. Okumayı çok güçleştiriyor. Öte yandan eski yazıyla özgün metnin tıpkıbasımıysa çok küçük boyutta ve kahverengi bir zemin üzerine basılmış. Büyüteçle ancak okunabiliyor. Ama eserin çekiciliği buna katlanmayı sağlıyor.

www.omerbozkurt.com

**Uluslararası geçerli IYT
yelkenli yatçılık eğitimlerinizi tamamlayın,
mavilikleri kaptan olarak yelken açın!**

¹⁴ Kutup Musahabeleri, her sayfasının üst yarısında hicri 1331 tarihli özgün yayının o sayfasının tıpkıbasımının varlığı nedeniyle fillen 218 yarım sayfadır.

Denizcilik Eğitiminde Simülatörler

Simülatörler yani benzetim araçları, yaşamın her alanında iç içe olunan, modern çağ fiziksel ya da kavramsal biçimlendiricileridir.

Beynimiz, yani bütün planlamalarımızı, projelerimizi, hayallerimizi oluşturduğumuz, yaratıcılığımıza olanak sağlayan mükemmel ortam bir simülatör değil midir? Yeryüzündeki en küçük hücreden evren veya evrenlerdeki sayısız galaksiye uzanan sonsuzluk boyutu, içinde taşıdığı bütünlükle bir simülasyon ortamı olarak nitelendirilemez mi?

Simülatörler, sınırlı uygulamalar ile çok maksatlı, çok fonksiyonlu uygulamaların etkileşimli, gerçek zamanlı ve üç boyutlu ortamlarda, görsel, işitsel, dokunarak, mekaniksel özellikler ve çevresel etkilerinin bileşkesini oluştururlar. Simülatörler, deniz, hava, kara ortamlarıyla uzayla ilgili çalışmalar, mesleki çerçevede tıp, biyoloji, mühendislik, arkeoloji, bilgisayar uygulamaları, hava tahminleri, istatistik, anket uygulamaları, oyunlar gibi akla gelebilecek hemen her alanda, yaygın olarak da eğitime doğrudan katkı sağlayan çağımızın vazgeçilmez yardımcılarıdır.

Simülatörler, başka bir tanımlamayla benzetim araçları, gerçeğe yakın olmaları derecesinde nitelikli, etkin ve değerli olmaktadır. Çeşitli simülasyon uygulama biçimleri vardır. Simülasyon, hayal gücü ve yaratıcılıkla bir bütünlük oluşturmaktadır. Simülasyon tabanlı uygulamalar çeşitli biçim ve içeriklerle her geçen gün yeni bir yaklaşım ve gelişme göstermektedir. Sanal Gerçeklik (Virtual Reality), Artırılmış Ger-

çeklik (Augmented Reality), Artırılmış Sanallık (Augmented Virtuality), Karışık Gerçeklik (Mixed Reality) gibi değişik tanımlama ve niteliklerle karşımıza çıkmakta, yararlı ve yarsız tarafları, özellikle de destekleyici donanımların kullanışlılığı yoğun araştırmaların konusu olmaktadır.

Özellikle denizcilik alanında, denizcilik faaliyetleriyle iç içe geçmiş bir birliktelik içerirler. Denizcilik eğitimlerinde, nitelik ve süre yönünden uluslararası kuruluşlarca zorunlu kılınan eğitim yardımcılardır. Bu kabulün başlıca gerekçeleri, pratik anlamdaki eğitim uygulamalarının maliyetlerini çok büyük oranda düşürmeleri, deneme-yanılma seçeneklerine sınırsız olanak sağlamaları, pratik eğitimlerde her zaman mümkün olamayan eğitimci gözetim ve yönlendirmelerine ve eğitim sonrasında kayıttan yürütülen tekrarlar yoluyla değerlendirilmeye olanak sağlamalarıdır.

Denizcilikte ve buna paralel olarak denizcilik eğitimlerinde kullanılan simülatörlerin uygulama alanları başlıca, gemiler arasındaki ilişkiler, manevra, haberleşme, harita ve radar eğitimi, buzda seyir, değişik meteorolojik koşullarda, gündüz ve gece, acil manevralar, ihtisasa yönelik özel manevralar, yatçılık, yük elleçleme, yangın ve acil müdahale, gemi trafik yönetimi gibi çeşitli

denizcilik faaliyetleri ile gemi, tersane ve liman modelleme işlemleridir. Denizcilik, gemi ve deniz araçlarını kullanma; fiziksel zindelik, bilgi, beceri ve davranış yeterliliğinin uyumlu bir takım çalışmasıyla bütünleştirilmesini gerektirir. Denizcilik eğitiminde kullanılan simülatörlerin tasarım ve mimarileri, gemi ve deniz araçlarının sevk ve yönetimindeki bu gereksinimlere hazırlanmayı sağlamak üzere yeterli teknoloji, en yüksek performans hedefine ulaştırma, test etme, emniyetli seyir, görsel ve algı yeterliliği yönlerinden gerçek koşullara en uygun nitelikleri taşımalıdır.

360° Köprüüstü Tam Görev Simülatörü (Piri Reis Üniversitesi)

Örneğin, bir köprüüstü simülatörünün gerçek gemi platformu izlenimi verebilmesi amacıyla hareketli platformlar kullanılabilir. Ancak yapılan incelemeler çerçevesinde; gözün görme alanı ve insan fizyolojik yapısının denge unsurlarından olan kulak sıvısının müşterek etkileşimlerinin, çok etkili bir algı ortamı yarattığı belirlenmiştir. Bu algı nedeniyle kullanıcı, kendisini hareketli bir zeminde hissetmektedir. Böylece, sabit platformlardaki görsel etkileşimin yarattığı gerçekçi algı, hareketli platform kullanılmasına gerek duyurmamaktadır. Sanal ortam ve oyun amacıyla üretilen gözlüklerin üretiminde de bu esas dikkate alınmaktadır.

Simülatörlerin tekil ya da bütünsel mimarileri gereksinimlere göre farklılıklar gösterir. Eğitim ihtiyaçlarında bu konu özellikle önem taşımaktadır.

Ülkemizde, ihtisasa yönelik bölümler içeren üniversitelerimiz, örneğin Piri Reis Üniversitesi Simülatörleri gibi uluslararası standartları tescil edilmiş simülatör sistemleri başta olmak üzere, birçok denizcilik eğitim kurumunda irili ufaklı denizcilik eğitim simülatörleri mevcuttur.

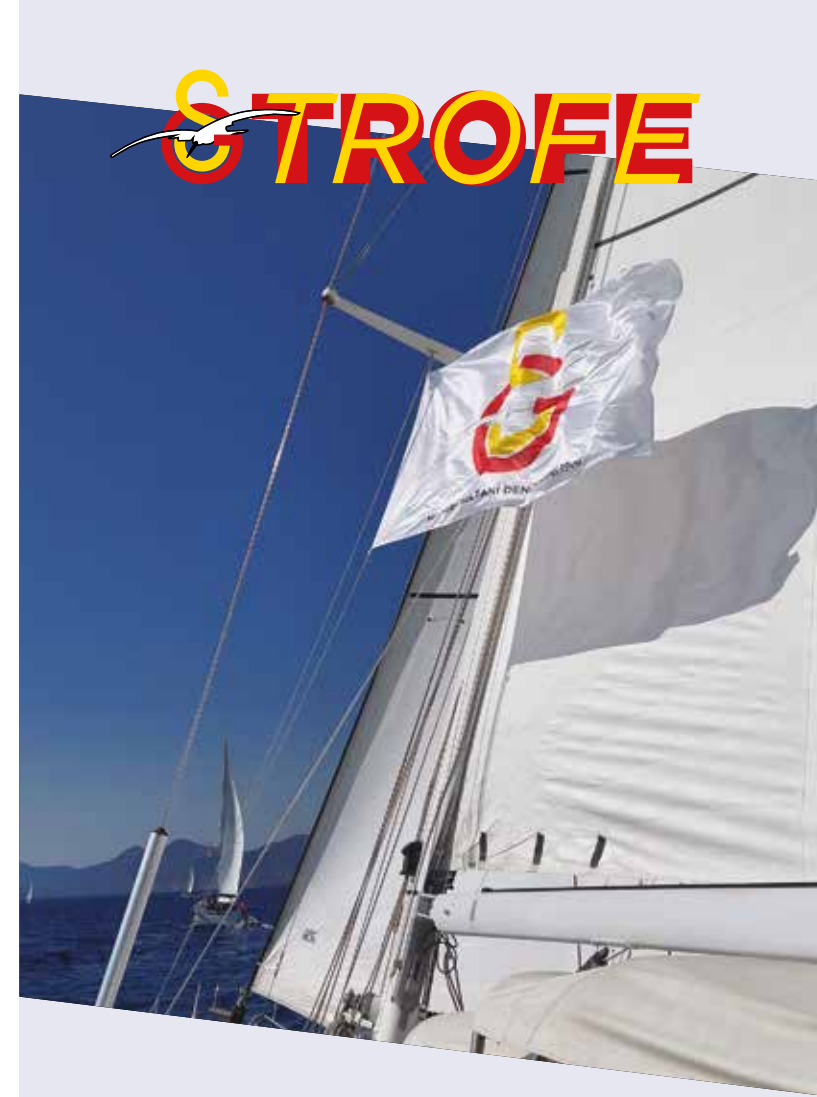
Yaygın simülatör olanaklarından optimum yarar sağlamak için mevcut tüm simülatörlerin, bir veri tabanına yerleştirilerek eğitim ihtiyaçlarıyla bütünleştirilmesi ve denizcilik eğitim simülatörlerinin azami ve tasarruflu bir kullanım işlevselliğine kavuşturulması, üzerinde dikkat ve titizlikle çalışılması gereken bir eğitim görevi olmalıdır.

A. Celalettin Güllapoğlu (102)
Uzak Yol Kaptanı, E. Dz. Kur. Alb.

Kaynakça

- Güllapoğlu, A. Celalettin (1999-2002) yılları arasında Dz. K. K'lığında, Donanma K'lığı bağlı Yıldızlar Su Üstü Eğt. Merkezi Komutanı olarak mevcut çeşitli tip ve nitelikteki simülatörlerin, (2008-2021) yılları arasında Piri Reis Üniversitesi Simülatörler Koordinatörü olarak simülatörlerin ve simülasyon sistemlerinin yönetim, kullanım, düzenek, eğitim ve proje kapsamında edinilmiş kişisel bilgi ve deneyim birikimi, ulusal ve uluslararası katılımcılara simülatör destekli eğitimler.
- Güllapoğlu A. Celalettin (2001) Deniz Taktik Okullar (Türkiye) (Simülatör konu ağırlıklı) Toplantısı Başkanlığı.
- Güllapoğlu A. Celalettin (2002) Deniz Taktik Okullar (ABD) (Simülatör konu ağırlıklı) Toplantısı katılımı.
- Güllapoğlu, A. Celalettin (2009) TÜDEV'in Simülatörleri, Deniz Ticareti Dergisi, sayı Ocak 2009, sayfa 14-16.
- Güllapoğlu A. Celalettin (2013) Sanal Gerçeklik (mülakat), T3 Teknoloji Dergisi, sayı Temmuz-Ağustos 2013, sayfa 67-69.
- Güllapoğlu A. Celalettin (2013) 13-20 Temmuz 2013, ABD'de SiMUC (Simulation User Conference) Toplantısında Üniversite Temsilciliği.
- Güllapoğlu A. Celalettin (19-20 Kasım 2015) Application of Flexible Supplementary Formation – AFSF(A Refinement Approach to Operate Effectively the ERS Software in Practical Training of the Ship Machinery), ICERS12 (International Conference on Engine Room Simulators), Bildiri Kitabı.
- Güllapoğlu A. Celalettin (23 Ekim 2017) Piri Reis Üniversitesi İleri Teknolojiler V. Çalıştay Sunumu (Simülatör Uygulamalarında Yeni Bir Yaklaşım Örneği: PRÜ Simülatörleri)

STROFE

Mekteb-i Sultani Denizcileri

Cumhuriyet Trofesi'ne davetlisiniz

15-17 Eylül 2023 Bodrum

Mekteb-i Sultani Denizcileri Grubu tarafından organize edilen "GS Cumhuriyet Trofesi 2023" tekneli, teknesiz tüm Galatasaraylılara açık. Katılmak isteyenler, berk.kutengin@bnktextile.com adresine ad, soyad, telefon ve devre bilgilerini ileterek Berk Kutengin (123) ile temasa geçebilirler.

Tolga Akyıldız'ın Ardından

Tolga Akyıldız (125) Türkiye'nin yetiştirdiği müzik yazarları arasında haklı bir saygınlığa sahipti. Babıalı tozu ona, kendisi gibi erken yaşta bizlere veda eden babası, gazeteci Erhan Akyıldız'dan bulaşmıştı. Dergi yöneticiliğinden köşe yazarlığına, genç müzisyenleri destekleyen girişim hikâyesine, diplomalı uzman psikolog unvanına kadar bir koltukta taşınabilecek tüm karpuzlar Tolga'daydı. Ani kaybı müzik dünyasını, dokunduğu Mektepli kardeşlerini, arkadaşlarını ve büyüklerini yasa boğdu. Devre arkadaşısı Fatih Uysal (125) ve hem medyadan hem müzik dünyasından ve tabii mektepten arkadaşı Tuna Kiremitçi (124) Tolga'nın ardından yazdı...

Hoşçakal Dostum...

Öncelikle itiraf etmem lazım ki Tolga liseden sonra, yani 13. sınıfta, daha daha samimi olduğum devre arkadaşlarımdan oldu... Tabii ki mektep yıllarından da tanıyorum ama gerçek anlamda samimiyetimiz yıllar içerisinde gelişti. Tahmin ediyorum bu gecikmenin en büyük sebeplerinden biri, onun babasının izinden daha lise yıllarında arşınlamaya başladığı Babıalı yokuşu yerine benim o dönem daha çok Luxemburg / Küçük & Büyük Paris üçgeninde zaman geçirmem olabilir... Ama işte Galatasaray öyle zamansız bir yuva ki samimi olmak için yılların ya da yolların pek bir anlamı kalmıyor. Bir yerde rastlaşıp aradaki kayıp zamanı telafi ediyorsunuz.

Bizim de öyle oldu, yıllar sonra ben profesyonel hayatta, o müzik yazarlığı / dergi yöneticiliği alanında kariyer yaparken tekrar yollarımız kesişti ve ondan sonra da sık görüşür olduk. Onun daveti ile Açık Sahne'sinde müzik camiasına lanse ettiği birçok yeni ismi tanıma fırsatı elde ettim.

Nevi şahsına münhasır insanlardandı Tolga, çokça da ke-tumdu... Kendisinden bahsetmeyi çok sevmediğinden onu, daha doğrusu ne kadar özel bir insan olduğunu, daha çok yazılarından ve sosyal medyadaki paylaşımlarından tanıdım. Babasını anlattığı paylaşımlarda, babasına doyamayan her çocuk gibi tüm satırlarından özlemine hissederdiniz. Bir de herhâlde bu hayatta en çok sevdiği dostu Çağlan'ın ardından onu yaşatmak için yaptıklarından etkilenmemek mümkün değildi.

Tolga'nın hayatını Çağlan'dan önce ve sonra diye ikiye ayırmak lazım. Çağlan'ı tanımadım, ama Tolga'dan çok dinledim. Tolga'nın anlattıklarından, yazdıklarından ve Çağlan'ı anmak için yaptıklarından onu ne kadar çok sevdiğini hep hissettim. Ne yazık ki Çağlan'ı kaybetmesinin üzerinden tam iki sene geçmişken, tam olarak aynı lanet sebepten dolayı kaybettik Tolga'yı...

Müziğe, müzik yazarlığına, genç yeteneklerin keşfine yıllarını vermiş birisini anmanın en iyi yöntemi yine müzik ve sanat olabilirdi. Başta sevgili devre arkadaşlarım İrem, Eda ve Mısra'nın katkıları; ayrıca 125 devremizin destekleri ile bu sene GSL Festivali sahnesinde 156 devresinden kardeşlerimizle birlikte Tolga'yı anacağız. Tam da ona yakışır bir şekilde, destek verdiği "Açık Sahne"sine çıkardığı, yıllardır çevresinde yer alan müzisyen dostları ile birlikte...

Oralarda bir yerlerde Çağlan ile birlikte eşlik edecektir mutlaka...

FATİH UYSAL (125)

Tolga'nın Ardından...

2010'ların başları. Blue Jean dergisinin 25. yılı gecesi. Şimdi adını hatırlamadığım ama aşırı havalı ve lüks bir kulüpte kutlanıyor. Müzik dünyasının ünlü simaları, basının mümtaz şahsiyetleri olay yerinde. Derginin yayın yönetmeni, Galatasaray'dan arkadaşım Tolga Akyıldız gülümseyerek yaklaşıp "Gel seni Aylin Aslım ile tanıştırayım..." diyor. "Bence kafalarınız uyuşur sizin."

İşte Aylin kızıl saçları ve tüm güzelliğiyle duruyor kulübün bir köşesinde. Kadehini bara koyup elimi sıkıyor. Muhabbete başlıyoruz, derken konu 80'ler ve 90'lardaki meşhur Milliyet Liselerarası Müzik Yarışması finallerinden açılıyor. 1990'daki yarışma içimde yara olduğu için, konuyu oraya getiriyorum. Galatasaray Lisesi Orkestrası olarak yarışmaya nasıl aylarca hazırlandığımızdan. Seçtiğimiz şarkılardan. Sonra da yarışma sırasında Spor Sergi Sarayı'nın tribünlerinde Beşiktaş Lisesi ile bizimkiler arasında meydan savaşı çıkınca (o zamanlar müzik yarışmalarına sırf kavga etmek için giderdi liseliler) iki lisenin de jüri tarafından ceza olarak diskalifiye edilışinden.

Aylin önce bir kakhaha atıyor bu hikâyeyi duyunca, sonra soruyor: "Peki o yarışmada Beşiktaş Lisesi'nin solisti kimdi dersin?"

Meğerse aynı yarışmadaki Beşiktaş Lisesi Orkestrası'nın solisti de Aylin Aslım imiş. Onlar da gece gündüz çalışmış, şarkılar hazırlamışlar derece almak için. Tribün kavgası yüzünden diskalifiye edilince aylarca kendilerine gelememiş, grup hâlinde bunalıma girmişler. Tıpkı bizim gibi. Hâliyle, kulaklarını çınlatıyoruz o kavgayı çıkaran lise arkadaşlarımızın.

Kahkahalar atarken bir de bakıyoruz, Tolga Akyıldız yanımızda değil artık. Kaşla göz arasında çoktan kulübün diğer ucuna gitmiş. Başka sanatçıları birbirleriyle tanıştırmak için.

Bizim Tolga ile tanışmamız ise mektep yıllarında, o lise dergisini çıkarırken olmuştu. Derginin başına geçer geçmez okulda eli kalem tutan herkesi tespit etmiş, yazı topluyordu. Az buçuk ukala ve fazla öz güvenli bir hâli vardı. Sonradan öğrendim ki aynı zamanda Hey dergisinde çalışıyormuş. Babası da ünlü gazeteci Erhan Akyıldız imiş. O zaman kendisine haset etmeye de başladım. Zaten biz daimi yatılılar her zaman biraz haset ederdik gündüzlülere; bizim gibi sürünmüyorlar diye.

İlk kez Grand Cour'da yan yana maç izlerken sohbet ettiğimizi hatırlıyorum. İkimizin de Eurovision meraklısı olduğu ortaya çıkmış, bize Abba'dan Sandra Kim'e, Klips ve Onlar'dan Anne-Marie David'e, geniş bir muhabbet alanı doğmuştu.

Yine de hızlı gelişen bir dostluk olmadı bizimkisi. Yavaş yavaş, sağlam ve geri dönülmez adımlarla kuruldu. Hatta diyebilirim ki, asıl mektepten sonra yakınlaştık. İkimiz de hem yayıncılık hem de müzik dünyasında olduğumuz için. Yollarımız sık sık kesişiyordu. Zaten mektepten olmasa da arkadaşlık kurmak isteyeceğiniz birisiydi. Son İstanbul beyefendilerinden biriydi çünkü. Hayata derin ve olgun bir

bakışı, kendine has bir espri anlayışı vardı. Ayrıca, ömrümde kadınlarla onun kadar güzel konuşan birini görmedim.

2000'li yıllarda o meşhur Türkçe rock müzik patlaması yaşanırken, Tolga söz konusu dalganın tam ortasıydı. Etkili bir müzik yazarı olmuştu çoktan. Anlı şanlı rock yıldızlarının hepsinin iyi geçinmek, bir şekilde ahababı olmak, içki ısmarlamak istedikleri bir figürdü. Tolga bu gücü kötüye kullanmadı hiçbir zaman. Zaten her zaman iki tür müzik yazarı vardır: Müziğe/müzisyenlere katkıda bulunanlar ve müziğin/müzisyenlerin sırtından geçinenler. Tolga her zaman ilk gruptan oldu. Yazdığı eleştirilerde de kişisel yakınlıklarından bağımsız davranmayı bildi. Doğruya doğru, eğriye eğri dedi. Buna rağmen (ya da tam da bu yüzden) her zaman sevildi ve hürmet gördü.

2000'ler ve 2010'lar alternatif müzik sahnesini bir çember gibi düşünürsek, merkezinde her zaman Tolga vardı. Kaynaşım noktasıydı adeta. İnsanları yargılamadan dinler, kafalarının uyuşacağına inandıklarını tanıştırdı. Benimle Aylin Aslım'ı, Özge Fışkın'ı, Hayko Cepkin'i ya da Harun Tekin'i tanıştırdığı gibi.

Telefondaki son konuşmamızda o yıllarla ilgili sıkı bir tartışma yaşamıştık. O benim fevrliliğimi, ben de onun fazla diplomatik davranmasını eleştiriyorduk. Baktık mevzu uzuyor, rakı masasında devam etmeye karar vermiştik kapışmaya. Görüşmek için bundan şahane bahane mi olurdu? Birkaç hafta sonra acı haberi geldi. Şimdi gökyüzünde Elvis Presley ile Müslüm Gürses'i, Yavuz Çetin ile Janis Joplin'i tanıştıırıyorsa hiç şaşırmam. Sözleştiğimiz kapışma için beni beklerse sevinirim ama. Arkadaşımı şimdiden özledim ve ona söylemek istediğim çok şey var daha.

TUNA KİREMİTÇİ (124)

Orhan Karaveli: Cumhuriyet’in ve Galatasaray’ın Tanığı Bir Büyük Galatasaraylı Yazar

Orhan Karaveli Berlin’de

24 Mart 2023 günü Orhan Karaveli’yi 93 yaşında kaybettik. Türkdilinin, Galatasaray’ın heyecanlı ve Cumhuriyet’in kutlu macerasına tanıklık etmiş büyük bir yazarıydı Orhan Karaveli. Duruşu, konuşması ve giyinişiyle incelikli bir beyefendi idi. Orhan Bey çevresindeki insanlara, okurlarına ve dinleyenlerine saygı gösterir, tanıyanları, okurları ve konuşmalarını dinleyenler de ona derin bir saygı duyarlardı.

Günümüz dünyasının insanı yoran kabalıklarının dışında gibiydi Orhan Karaveli, ama bu dışındalık onun davranışlarıyla ilgiliydi, çünkü uzun ömrü boyunca olayların içinde yaşamış, Galatasaray’ı, Türkiye’yi ve dünyayı titizlikle izlemişti. Olayları izlemek, hiç kuşkusuz, ondaki gazeteci içgüdüsünden ve sezgilerinden, ama izlediklerini duru ve akıcı bir Türkçeyle anlatmak onun yazarlık yeteneğinden kaynaklanıyordu. Dokusundaki yazarlık kitaplara dönüşüyor, kitapları da çok satıp çok okunuyordu. Dinlemesi kolay, iyi bir konuşmacıydı.

Ben, Orhan Bey’i elbette daha önce işitmiş, Galatasaraylılar Derneği’nin ve GS Spor Kulübü’nün toplantılarında görmüş veya uzaktan dinlemiştim. Ama tanışmak fırsatını 2005-2006 yılları arasında buldum. Görüştük. Konuştuk. Telefonlaştık. Daha çok ben onu dinlemeye çalıştım. Çünkü her konuşmamızdan öğreneceğim çok şeyler vardı.

2020 yılında o yıl Geleneksel Medya dalında verilen “Galatasaray Ödülü”nü kazanmıştı. Bu ödül Orhan Karaveli’ye Galatasaraylı olduğu için değil, büyük bir YAZAR ve Türk yazılı basın tarihinde çok önemli bir gazeteci olduğu için verilmişti. O yıl “Galatasaray Ödülü” Seçici Kurulu Başkanı olmak, benim için ömür boyu taşıyacağım bir onur olmuştur.

Orhan Karaveli Nâzım Hikmet’le Moskova’da.

Karaveli usta bir kalem, çok verimli bir yazar ve büyük başarılarla imza atmış bir gazeteciydi. Sanıyorum bütün kitaplarını okudum Orhan Bey’in.

Çanakkale Savaşı’nı ve Atatürk’ün bu zaferdeki büyük rolünü okumak veya ondan dinlemek inanılmaz bir mutluluk vermiştir. “Çanakkale Olmasaydı- O Olmasaydı” başlıklı kitabı Mustafa Kemal’deki büyük komutanlık dehasının bir anlatısı, ama aynı zamanda da bir ulusun kaderindeki büyük Atatürk olmaya doğru evrilmesinin öyküsüdür.

Orhan Karaveli bu kitabında insan psikolojisiyle savaş tarihini, anılar ile nesnel bilgiyi öyle güzel harmanlamıştır ki, Çanakkale’yi bir bakıma kısa bir süre sonra başlayacak olan Türk Kurtuluş Savaşı’nın bir başlangıç ve hazırlık öyküsü olarak okumak da mümkün olmaktadır. Evet, Türklerin Çanakkale savunması İngiliz ve Fransız sömürgeciliğinin Batı Asya coğrafyasındaki toplumlara karşı yürüttüğü azgın saldırının aldığı ilk büyük yenilgidir. Devamı 1919’da başlayan, “mazlum uluslara” öncülük eden ve zaferle biten Türk Kurtuluş Savaşı’dır.

Orhan Karaveli’nin “Bir Ankara Ailesinin Öyküsü”, “Gör-gü Tanığı” ve “Berlin’in Yalnız Kadınları” başlığını taşıyan üç kitabı, onun özgün yaşam öyküsü ve tanıklıklarını yansıtmaktadır. Kitaplar bize, onun gözlemci yanı kadar, acar ve girişken yanını da göstermektedir.

Orhan Karaveli, New York Belediye Başkanı Wagner’in (solda) Menderes onuruna ünlü Waldorf Astoria Otel’inde verdiği “kabul” de Başkan’la birlikte.

“Bir Ankara Ailesinin Öyküsü” kitabında Karaveli’nin ömür boyu unutamayacağı anıları ile kişiliğinin ana eksenini oluşturan üç tutkusunun doğuşuna tanık olunur. Evet, Atatürk, Türkiye Cumhuriyeti ve Galatasaray; Orhan Karaveli’nin yaşamı boyunca tükenmeyen üç tutkusu olmuştur.

Anılarında anlattığına göre, çok küçük yaşlarda Atatürk ile 3 kez karşılaşma fırsatını bulmuştur ve bu onun için bir övünç kaynağı idi.

“Atatürk’ü ilk kez, Cumhuriyet’in 10.Yıl kutlamaları sırasında, Hipodrom’daki derme çatma, tahtadan ‘Şeref Tribünü’nde’ ünlü ‘10.Yıl’ konuşmasını yaparken gördüm. Henüz dört yaşımı bile doldurmadığım halde tüm ayrıntılar belleğimde nasıl da yer etmiş. Hepsini öylesine bir netlikle anımsıyorum ki...”¹

Atatürk ile ilk karşılaşması törensel bir ortamdadır. Ortam, Cumhuriyet’in 10. yıl dönümüdür. Orhan Karaveli, yaşadıklarını tüm renkleri ve coşkusuyla betimlemiştir:

“Sabah erkenden babamın önceden ‘peylediği’ bir taksiye binip, devlet ‘ricali’ ile Ankara’daki yabancı elçilik mensuplarına ayrılmış ve çiçek ve bayraklarla süslenmiş ‘Şeref Tribünü’nün’ hemen yanındaki davetliler bölümünde yerimizi aldık. Az sonra yanı başımızda bir dalgalanma oldu. Herkes ayağa kalktı ve Atatürk olanca şıklığı, zarafeti ve tevazuu ile

¹ Bir Ankara Ailesinin Öyküsü, s.111, Pergamon Yayınları; İstanbul, 2004.

Karaveli Ailesi, Ankara-1930'lu yıllar

çevresindekileri selamlayarak en öndeki yerini aldı. Yanında Başvekil İsmet Paşa, Mareşal Fevzi Çakmak, yakın çalışma arkadaşları ve Cumhuriyet'in 10. Yıl kutlamaları nedeniyle Sovyetler Birliği'nden özel olarak gelen Voroşilof vardı.

Atatürk'ün büyük bir coşku içinde yanındakilerle ve özellikle Sovyetler Birliği Heyetine başkanlık eden Mareşal Voroşilof'la konuştuğunu dün gibi anımsıyorum. Ne kadar da genç ve yakışıklı idi. Ne kadar şık, etkileyici ve güzeldi. Etrafına ışıklar saçan bir güneş gibi idi! Yerinde duramıyor, koşup yanına gitmek istiyordum. Babam, bunu anlamış gibi oturduğumuz yerde elimi sıkı sıkı tutuyordu.

Sonra, ağır ağır yerinden kalktığımı gördük. Tribünleri dolduranlar, karşıdaki askerler, izciler, halk herkes dikkat kesildi. Çıt çıkmıyordu. Delen bakışlarla bir iki dakika kadar ünlü '10. Yıl Nutku'nu kanlarımızı donduran bir ses ve heyecanla okumaya başladı.²

Türkiye Cumhuriyeti'nin 10. yıl dönümünü yaşamış olan Orhan Karaveli her hâlde 100. yılın kutlanmasına da tanıklık edebilmeyi çok isterdi. Ama ne yazık ki insanın yazgısı, beklenmeyen başlangıçlar olduğu kadar beklenmeyen sonların da bir bütünüdür.

Atatürk'le ikinci karşılaşması ise bir rastlantının sonucudur.

"Bu tarihten uzunca bir süre sonra 5-6 yaşlarında olmalıyım. Samanpazarı Meydanı'nda geziniyorduk ki ortalık şöyle bir karıştı. Birileri heyecanla:

-Paşa geliyor!... Paşa geliyor!... diye bağırırdı.

'Ne Paşası?... Hangi Paşa?' demeye kalmadı şimdi Anıtkabir'de sergilenen siyah bir otomobilin ağır ağır bize doğru geldiğini gördük. Otomobilin ön kısmındaki kasketli şoförün yanında göğsü sırmalı genç bir subay oturuyordu. Arkada ise, yanındaki küçük badem bıyıklı (Acaba Dahiliye Vekili Şükrü Kaya mıydı ?) bir adamla birlikte O!... Yani, Atatürk... Yani, Gazi Paşa'mız!... Yani, Cumhurreisimiz!... Ne önünde bir polis motosikleti ne de arkasında gürültüsüz, şamatasız!... İşte, halkının arasında koskoca Gazi! Araba meydanı yavaş yavaş dönerek 'Cafer Tayyar Benadam' eczanesinin önünde toplaşıp:

-Yaşa Gazi!.. diye kendisini coşkuyla alkışlayan 40-50 kişilik kalabalığın önünde durdu. Ortalıkta polis filan da yok. Otomobilin O'nun tarafındaki kapısı açıldı. Gazi, bir ayağını 'marş-piye'nin üzerine koyarak dışarı doğru hafifçe uzandı!

-Tünaydın!... Nasılsınız?

-Sağol Paşam. İyiyiz...

Arkadaşımla ben koşup kalabalığın en önüne geçmiştik heyecanla:

-Beni ilk kez mi görüyorsunuz?

Arkadaşım, sanki kendisine sorulmuş gibi atıldı:

-Evet Paşam.

Bana baktı:

-Peki, ya sen?

Hemen aklımca esas duruşa geçip askerce bir selam verdim:

-Ben sizi daha önce de görmüştüm. Cumhuriyet Bayramı'nda... Siz konuşurken...

-Yaa?

Sohbet böylece bir iki dakika kadar sürdü ve Gazi:

-Haydi, hoşça kalın, diyerek ayrıldı.³

Atatürk ile konuşmak fırsatı elbette ki bir insanın ömründe unutulması söz konusu olmayacak bir anıdır. Orhan Karaveli için de böyle olmuştur.

Küçük Orhan'ın Atatürk ile üçüncü karşılaşması ise daha değişik bir ortamdır. Kendi deyişiyle bu karşılaşma, 1937 yılının mayıs ayının ortalarına rastlamış, Ankara'nın "Söğütözü" diye bilinen piknik alanında gerçekleşmiştir.

"İşte biz de 1937 yılının o güneşli Mayıs günü, 'İstiklal İlkokulu' öğrencileri olarak sepetlerimizde kuru köfteler, katı pişmiş yumurtalar, börekler güle oynaya Söğütözü'ne piknik yapmaya gitmiştik ki, Okul Müdürümüz Esat Bey, başımızdaki öğretmenlerden Hediye Hanım ve diğerlerini etrafında toplayarak heyecanlı heyecanlı bir şeyler anlatmaya başladı. Biz öğrenciler de bağırıp çağırmayı bırakmış, kulak kesilmiştik:

...

Müdürümüz yanımıza gelince sevincini saklamaya çalışan ciddi bir yüzle:

-Çocuklar, dedi. Atatürk sizleri yanına çağırıyor.

-Yaşasın!...

...

Nerdeyse oturduğu hasır sandalyeden aşağı düşüreceğiz koskoca Atatürk'ü:

-Paşam biz sizi böyle bilmezdik...

-Nasıl bilirdiniz?

-Kocaman bilirdik... Gökler kadar büyük bilirdik.

Atatürk gülüyor.

-Çocuklar benim size ikram edecek bir şeyim yok. Burada yalnız kahve bulunur onu da zaten çocuklar içmez."⁴

Aile kültürü ve aldığı eğitim, Orhan Karaveli'nin bu karşılaşmalarıyla atılan temeli pekiştirmiş, Atatürk sevgisi ve oradan Türkiye Cumhuriyeti'ne olan derin bir bağlılık onun ruhunda değişmez bir tutku olarak varlığını hep sürdürmüştür.

Orhan Karaveli'nin Galatasaray'la kurulan ilişkisiye okulun Ortaköy'deki ilk bölümüne gönderilmesiyle başlamıştır. Galatasaray onun için bir okul olmakla kalmayacak, arkadaşlık, kültür, eğitim, öğretim, yeni bir dünya ve maçlarını hep coşkuyla izlediği bir spor kulübü, olacaktır.

Galatasaray'da tanıştığı, kendisinden az büyük Abdi İpekçi ile olan dostluk, ikisinin de gazetecilik ve basın evrenindeki ortak serüveninin başlangıcını oluşturacaktır. İki genç öğrenci, "Galatasaray" dergisini birlikte yayınlamıştır. "Galatasaray" dergisindeki Orhan Karaveli'yi yazıları yanında, bir karikatür çizeri olarak da görüyoruz.

"Galatasaray" dergisi, Abdi İpekçi'nin ileride başına geçeceği "Milliyet" gazetesiyle Türk basınında bir devrim yaratmasının; Orhan Karaveli'nin de dünyanın pek çok ülkesinde, dünya çapındaki devlet adamları, politikacılar, diplomatlar ve sanatçılarla söyleşiler yapmasının yolunu açan hareket noktasıdır.

4 age., s.117, 118, 119.

5 age., s.155

6 age., s.156

Galatasaray Lisesi'nin efsanevi müdürü Behçet Gücer, disiplini ve sert görüntüsü arkasında, gerektiği zaman öğrencilerine karşı uyguladığı esnek ve anlayışlı tutumuyla da Orhan Karaveli'nin anılarındaki yerini almıştır.

Orhan Karaveli'nin maç ve futbola olan düşkünlüğü henüz Galatasaray'ın Ortaköy'deki ilkokul yıllarından itibaren göze çarpmaktadır.

"Özellikle Ali Sabri Bey'le Selâmi Akal gibi spora yatkın hocalarımızın nöbetçi olduğu hafta sonlarında ve onların gözetiminde, yanı başımızdaki 'Şeref Stadında' maça giderdik. Tabii Galatasaray maçlarına. 'Katır' Cemil'li, Boduri'li, Sarafim'li Osman-Faruk-Adnan'lı Galatasaray'ın maçlarına. Doğrusu, o zamanlar pek fazla seyircisi yoktu 'Cimbom'ların. Biz bir avuç kalırdık herkesin ayakta durduğu beton tribünlerde. Öğretmenlerimiz:

-Re re re!... Ra ra ra!... Haydi bağırın, diye bizi teşvik ederlerdi ama yanı başımızdaki Fenerli veya Beşiktaşlılardan çekindiğimizden sesimizi pek çıkarmazdık. Sayıca bizden kat kat üstün idiler. O nedenle çoğu zaman bir yanımıza yakışıklı boksör Galatasaraylı Kefeli, diğer yanımıza da gene hasta Galatasaraylı gencecik 'Çoban Mehmet' pehlivanı oturturlardı. Bizler de onlardan aldığımız cesaretle kıyameti koparırdık."⁵

Orhan Karaveli'nin Galatasaraylılığı sadece "rerere, rarara" diye bağır-maktan ibaret değildir. Gerektiğinde Galatasaray'a katkı yapmasını da bilecektir.

"Biriken paralarımızı, şimdi üzerinde Ali Sami Yen Stadı'nın bulunduğu çok kıymetli arsanın alınmasına katkıda bulunsun diye Kulübümüze ulaştırmıştık."⁶

Orhan Bey'i tanımak fırsatını bulan bir kişi olarak şunu da söylemek isterim: Orhan Karaveli Galatasaray'ı Galatasaray Lisesi'ni, Galatasaraylılar Derneği'ni ve Galatasaray Spor Kulübü'nü birbirinden ayırmaz, bir bütün olarak severdi. Galatasaray Spor Kulübü'nün etkinlikleri kadar, Galatasaraylılar Derneği'nin ve Galatasaray Lisesi'nin etkinliklerine de elden geldiğince katılır, konuşmacı olarak davet edildiği zaman sevinçle kabul ederdi.

"Berlin'de Yalnız Kadınlar" Orhan Karaveli'nin gazetecilik macerasından bir kesiti vermekle birlikte, onun kendi özel yaşantısını cesur bir anlatıyla dile getirdiği bir kitaptır. Eserin adından da anlaşıldığı üzere, yakışıklı, uzun boylu ve saçları geriye doğru taranmış bu genç gazetecinin

² age., s.113

³ age., s.115

Berlin'in kadınları tarafından epey beğenildiğini ortaya koymaktadır.

“Görgü Tanığı” başlıklı kitabı, tam anlamıyla Orhan Karaveli'nin gazetecilik yaşantısına adanmıştır. Kimler ve nereler yoktur ki o kitapta, Orhan Bey'in gazetecilik macerasında? İsmet Paşa, Kıbrıs, Londra, Moskova, İngiliz tahrının şirin kadını Prenses Margaret, Hindistan'ın dünya çapındaki önderi Nehru, Adnan Menderes, Fatin Rüştü Zorlu, Nazım Hikmet, Şam, Lübnan...

Türkiye'nin ve dünyanın büyükleriyle tanışmış, konuşmuş, sırları paylamış, aynı masalarda yemek yemiş, ama büyük bir alçak gönüllülüğün insanıydı Orhan Bey. Yaşantısının bu yanıyla böbürlenmez, tepeden bakmazdı. Bu artık bulunması ve karşılaşılması ender olan bir insan türüdür.

“Tevfik Fikret”, “Ziya Gökalp” ve “Nazım Hikmet” ile ilgili kitaplarıyla da Orhan Karaveli Türkiye'de yapılması çok çetin olan bir işi başarmıştır. Çünkü Türk düşünce dünyası kendi içerisinde kesin çizgilerle ayrılmıştır ve neredeyse her öğretinin kendi büyük adamları, düşünürleri, şairleri ve yazarları vardır.

Orhan Karaveli işte bunu kırmıştır. Tevfik Fikret, Ziya Gökalp ve Nazım Hikmet'in yaşam öyküleri üzerine ayrı ayrı yazdığı üç kitap öğreti bariyerlerini aşmış, okur tarafından saygıyla karşılanmış, sevilmiştir. Tevfik Fikret, Ziya Gökalp ve Nazım Hikmet öğretileriyle, düşünceleriyle yargılanmamış, insan yönleri, kişilikleri, sevgileri ve kaygılarıyla ele alınmıştır bu üç kitapta.

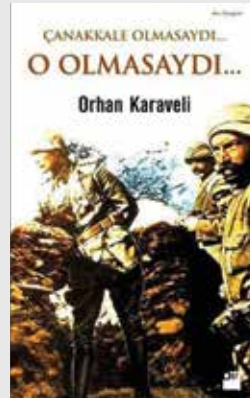
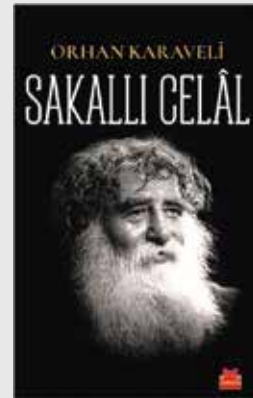
“Ali Kemal-Belki de Bir Günah Keçisi” başlığını taşıyan kitabı Orhan Karaveli'nin kendi düşünce dünyasının ve Atatürk sevgisinin sınırlarında kalmakla birlikte, Türk Kurtuluş Savaşı'na karşı çıkan “modern” ve iyi eğitilmiş bir insanın insani dramını cesur bir yaklaşımla ele almıştır.

“Sakallı Celâl” Orhan Karaveli'nin büyük bir ustalıkla ele aldığı bir başka yaşam öyküsüdür. Ancak öbür biyografik eserlerinden ayrılır. Çünkü onların tersine Sakallı Celâl ne bir politik kişiliktir ne de bir öğretinin adamı. Ama çok ciddi, birbirinden kopuk, keskin çizgilerle ayrılmış Türk entelijansiyasının karışık figürüdür Sakallı Celâl. Çünkü hiçbir öğretinin adamı değildir. Bohemdir. Paraya pula, üne ve görevlere boş vermiştir. İşte Orhan Karaveli'nin bu adamı da çok sevdiği bellidir. Ve belki de hep doruklarda yaşamış, doruklardaki insanları tanımış olan şık ve yakışıklı Orhan Karaveli'nin özlemindeki kendisidir Sakallı Celâl.

Kendisi böyle hissetmiş olabilir. Ama bir beyefendi olarak tanıdığı Orhan Bey'i bir bohem olarak düşünmek bu satırların yazarı, büyük olasılıkla da onu tanıyan hiç kimse için hiç mümkün görünmemektedir.

Orhan Bey; eserleriyle Türk yazınında, sevgisi ve anılarıyla kalbimizde yaşayacaktır.

Fotoğraflar Orhan Karaveli kitaplarından alınmıştır.

Orhan Karaveli'nin başlıca kitapları:

Bir Ankara Ailesinin Öyküsü, Pergamon Yayınları; İstanbul, 2004.

Görgü Tanığı, Pergamon Yayınları; İstanbul, 2004.

Tanıdığım Nazım Hikmet, Pergamon Yayınları; İstanbul, 2004.

Tevfik Fikret ve Halûk Gerçeği, Pergamon Yayınları; İstanbul, 2005.

Ziya Gökalp'i Doğru Tanımak, DK; İstanbul, 2008.

Berlin'in Yalnız Kadınları, DK; İstanbul, 2011.

Çanakale Olmasaydı O Olmasaydı, DK; İstanbul, 2014.

Ali Kemal "belki de bir günah keçisi...", Kırmızı Kedi Yayınları; İstanbul, 2017.

Sakallı Celâl, Kırmızı Kedi Yayınları; İstanbul, 2018.

KAYBETTİKLERİMİZ

22 Ocak 2023-19 Mayıs 2023

Prof. Dr. Ünal Bengisu	(1952 yılı mezunu)
Fatma Hilal Olcay Böckle	(1984 yılı mezunu)
İsmail Furu Türk	(1953 girişli)
Ömer Pekin Baran	(1959 yılı mezunu)
Necdet Gürcan	(80. Dönem)
Vedat Atalık	(1946 yılı mezunu)
Hüseyin Avni Akalın	(1960 girişli)
Prof. Dr. Ahmet Engin Yürür	(1952 girişli)
Vedat Akgüner	(1963 girişli)
Vehbi Doğan Sorguç	(1951 yılı mezunu)
Turgay Sancakoğlu	(1959 yılı mezunu)
Mehmet Tura Ulubil	(1961 yılı mezunu)
Orhan Karaveli	(1949 yılı mezunu)
Mustafa Emin Demirkan	(1955 yılı mezunu)
Ahmet Eren Erbabacan	(1960 yılı mezunu)
Tolga Akyıldız	(1993 yılı mezunu)
Rıza Dünya Cemil Doğueri	(1963 yılı mezunu)
Enis M. Balcı	(1948 girişli)
Ali Mahir Akarsular	(1962 girişli)
Yavuz Başaran	(1959 girişli)
Can Tekinşen	(1960 yılı mezunu)
Ebubekir Aslıhan Korkut	(1979 yılı mezunu)
Osman Kutluözen	(1945 girişli)
Duygu Sağıroğlu	(1955 yılı mezunu)
Ergin Arsal	(1961 yılı mezunu)
Osman Nuri Nur	(1952 girişli)
Hasan Zeki Sidar	(1977 yılı mezunu)
Mustafa Özyılmaz	(Lise çalışanı)

Mektepli Bulmaca

Atatürk'ün Galatasaray Lisesi'ni ilk ziyaretinde (2 Aralık 1930), Galatasaray Lisesi müdürlüğü görevinde kim vardı?
Fethi İsfendiyaroğlu

Atatürk'ün ilk ziyaretini, hatıralarında; “Ya sekizde, ya dokuzda idik. Demek ki otuz, otuz bire rastlıyor. Mektepte bir telaş, bir kıyamet. Taş tablolar boyanıyor, yıkık yerler sıvanıyor. Meğer Gazi Paşa gelecekmış. İdare her sınıfa, Afet Hanım'ın, baskısı henüz bitmemiş Yurt Bilgisi kitabından üçer nüsha dağıttı. Talebeler kımlanıyor: ‘Ah bir bizim sınıfa girse.’ Hocalar başka gûna: ‘Allah vere bizimkine girmese...’” olarak anlatan kişi kimdir?

Haldun Taner

İlk ziyaretin sonunda Mustafa Kemal Atatürk, Galatasaray Spor Kulübü kurucusu ve 1 numaralı üyesi Ali Sami Yen'in kurduğu lise ile kulübün hangi ortak alanını gezmiştir?

Galatasaray Müzesi

Gazi Mustafa Kemal Paşa gezisi sırasında Galatasaray Lisesi'ni yıllarca önce bitirmiş olan hangi eski genel sekreteri ve büyükelçiden armağan ve kupalar hakkında bilgi almıştır?

Ruşen Eşref Ünaydın

Ruşen Eşref Ünaydın'a, “Bu kıymetli müzeye fotoğrafım lazım, imzalayıp vereyim.” diyen Mustafa Kemal Atatürk, on iki gün sonra yaveri aracılığı ile gönderdiği iki fotoğrafının üzerini -okul ve kulüp gözetmeksizin- hangi ithafla imzalamıştır?

Galatasaray'a

28 Ocak 1932 Perşembe günü, Atatürk Galatasaray Lisesi'ni ikinci kez ziyaret etti. Ziyareti sırasında, konferans salonunda öğrencilerin verdiği müsamerayı izlemeden önce, ortaokul sekizinci sınıfların hangi imtihanına girmiştir?

Yurt Bilgisi

Atatürk, 1 Temmuz 1933 Cumartesi günü Dolmabahçe Sarayı'ndan çıkarak Galatasaray Lisesi'ne üçüncü ziyaretini yaptı. Bu ziyaretiyle ilgili olarak yapılan; “Anlaşıyor ki, kendisi için en önemli dört irfan müessesesini, birbiri arkasına ziyaret etmiştir. Bunlardan ikisi, kendi okuduğu müesseselerdir: Yıldız'daki Harp Akademisi ve Harbiye'deki Mektebi-i Harbiye. Ötekiler o sırada İstanbul'da bulunan Mekteb-i Mülkiye ile Galatasaray Lisesi'dir. Bu, Atatürk'ün Galatasaray Lisesi'ne verdiği önemin tek belirtisi değildir.” yorumu, hangi gazeteci ağabeye aittir?

Metin Toker

1928 yılında Taksim alanındaki Cumhuriyet Anıtı'nın heykeltıraşı Pietro Canonica'ya yaptırılmış, Fenerbahçe'yi yenerek kazanılmış olan bronz büstünün bir diğer adı nedir?

Gazi Büstü

1 Temmuz 1933, Galatasaray Lisesi'nin yaşadığı en büyük gündür; o gün Gazi Mustafa Kemal Paşa, lisemizde beş saat ve bir çeyrek saat kalmışlardır. Birinci devre sınıftan dokuz talebeyi, mezuniyetleri için, imtihan etme lütfunda bulunmuştur. Galatasaray Lisesi, bundan sonra, o unutulmaz günü her sene anmak ve tekrar yaşamak için, aynı devrenin aynı imtihanlarını uzun yıllar aynı güne koymuştur. Bu imtihanlar hangi derslerdendir?

Tarih-Coğrafya-Yurt Bilgisi

Mustafa Kemal Atatürk, Galatasaray Lisesi'ne dördüncü ziyaretini 12 Eylül 1934 günü, Afet İnan ve Sabiha Gökçen'le birlikte yapmıştır. 1934 yılında, kuruluşunun 10. yılı vesilesiyle büyük bir sergi açmak isteyen ve böylesi bir sergi için en uygun yerin Galatasaray Lisesi salonları olduğunu düşünen bir bankanın, Mektep ev sahipliğinde gerçekleştirdiği bu serginin adı nedir?
Türkiye İş Bankası'nın 10. Yıl Sergisi

“Atatürk'ün okula ilk gelişinde O'nun kahvesini ben pişirmiştım. Fethi İsfendiyaroğlu'nun okuldaki ilk müdürlük yıllarıydı. Atatürk, dersaneleri gezdikten sonra müdürün odasına çıkarak dinlenmek istemişti. Acele kahvesini pişirdim, yanında bir bardak suyla kendisine tuttum. Atatürk kahveyi aldı, sonra ‘Bu ne suyu oğlum?’ diye sordu. ‘Hamidiye suyu efendim’ diye cevap verdim. Şükrü Kaya, ‘Millet suyu’ deyince Atatürk, ‘İyi sudur’ diye cevaplandırdı. Yıllar geçti, Atatürk okulu bir kere daha şerefletirdi. O günlerde üniversiteye giriş imtihanları yapılıyordu. Tanımış olmalı ki, kahveyi benim pişirmemi istedi. Okulda kaldığı iki buçuk, üç saat içinde, 10–12 fincan kahve içti. En son fincanı yıkamadım, öylece sakladım...” diyerek, Atatürk'le anısını dile getiren, lisenin vazgeçilmez tiplerinden biri olan ve aynı zamanda öğrenciler arasında “Diplomasız Galatasaraylı” diye anılan kişi kimdir?

Kara Hasan Efendi

70.000'den fazla güncel ev ilanı zemin bilgileriyle mapiki'de

Miles&Smiles QNB Finansbank kredi kartı ile
tüm dünya senin.

Başvuru için
MİL TCKN yazın
2273'e gönderin.

milesandsmilesqnbfinansbank.com

 TURKISH AIRLINES
Miles&Smiles